Matej Krén: *PCestopisy*, 3.2.2002

MELOS-ÉTOS

Medzinárodný festival súčasnej hudby

Bratislava, 7.-16. november 2003

VII. MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL SÚČASNEJ HUDBY

člen asociácie European Conference of Promoters of New Music

Bratislava
7. – 16. november 2003

Festival sa koná za podpory Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

HLAVNÝ USPORIADATEĽ

Hudobné centrum
z poverenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Usporiadatelia
Občianske združenie Melos-Étos
Slovenská hudobná únia

Spoluusporiadatelia
Slovenská filharmónia
Slovenský rozhlas
Hudobná a tanečná fakulta Vysokej školy múzických umení

V spolupráci s
Goethe-Institut Inter Nationes
PRO HELVETIA
Poľský inštitút, Bratislava
Kultúrny inštitút Maďarskej republiky, Bratislava
České cenrum, Bratislava
Ruské kultúrne centrum, Bratislava
Ministerstvo kultúry Belgického kráľovstva
Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva
Hudobný fond
Hlavné mesto SR Bratislava
Spolok slovenských skladateľov pri SHÚ
ISCM – Slovenská sekcia
Nadácia – Centrum súčasného umenia
Nadácia Gaudeamus, Holandsko
Fonds vor Amateurkunst en podiumkunsten
Divadlo Astorka Korzo '90
Štátny komorný orchester Žilina
Občianske združenie za duchovný, kultúrny, sociálny rozvoj a spoluprácu
Televízia 3sat
Elektroakustické štúdio Slovenského rozhlasu
Centrum pre elektroakustickú a computerovú hudbu
Litovské hudobné, informačné a vydavateľské centrum
Združenie podnikateľov Slovenska
Slovenské elektrárne, a. s.
Radisson SAS Hotel Carlton

Festival podporil
Storck Slovensko

ISBN 80-88884-44-6

FESTIVALOVÝ VÝBOR

Jozef Lupták, umelecký riaditeľ
Vladimír Bokes
Ivan Marton
Ivan Paríik
Adrian Rajter
Oľga Smetanová
Marek Žoffaj

Tajomníčka festivalu
Silvia Zvarová

Organizátori festivalu vyslovujú všetkým zúčastneným inštitúciám svoju úprimnú vďaku za poskytnutú pomoc a podporu.

KALENDÁR KONCERTOV

01

Piatok ■ 7. november ■ 19.30 ..... s. 9
Koncertná sieň Slovenskej filharmónie
BOKES
LUTOSŁAWSKI
BERIO
Slovenská filharmónia
Synergy Vocals
Nagy

02

Sobota ■ 8. november ■ 19.30 ..... s. 17
Moyzesova sieň
KOLMAN
TIENSUU
LIGETI
NØRGÅRD
Komorní sólisti Bratislava
Tiensuu, Gazon

03

Nedeľa ■ 9. november ■ 10.30 ..... s. 23
Mirbachov palác
Koncert Spolku slovenských skladateľov
VAJO
HATRÍK
ZELJENKA
IRŠAI
Štreitová, Zwiebel, Gál, Buffa, Bajuszová, Paľa, Iršai
Dychové trio Una anima

04

Nedeľa ■ 9. november ■ 19.30 ..... s. 31
Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca
WEBERN
LEJAVA
BURGR
MAŽULIS
BARTULIS
Opera Aperta

05

Pondelok ■ 10. november ■ 17.00 ..... s. 37
Pálffyho palác
„Hudba bez hraníc v srdci Európy"
HASELBÖCK
KMIŤOVÁ
PAPANETZOVÁ
RYBÁŘ
DIMITROVA
RESCH
Gál, Buffa, Bajuszová, Kozub, Dimitrova, Bošková, Černakovič
Albrechtovo kvarteto

06

Pondelok ■ 10. november ■ 19.30 ..... s. 43
Slovenský rozhlas, Malé koncertné štúdio
McPHERSON
PADDING
MILAKOVIĆ
SCHUPP/VAN DIJK
ANDRIESSEN
Orkest de Volharding

07

Utorok ■ 11. november ■ 17.00 ..... s. 49
Pálffyho palác
SIERRA
KOUNEVA
TIENSUU
CORRETTE
LOCKLAIR
HAKIM
LIGETI
Tiensuu

08

Utorok ■ 11. november ■ 19.30 ..... s. 55
Slovenský rozhlas, Malé koncertné štúdio
KOLKOVIČ
SALAMON-ČEKOVSKÁ
CIENCIAŁA
GÓRECKI
Orkiestra muzyky nowej
Škuta, Bywalec, Lasoń

09

Streda ■ 12. november ■ 19.30 ..... s. 61
Slovenský rozhlas, Veľké koncertné štúdio
HUBER
LEJAVA
WALTER
PAGH-PAAN
Schlagquartett Köln

10

Štvrtok ■ 13. november ■ 17.00 ..... s. 67
Pálffyho palác
KOPELENT
JANÁRČEKOVÁ
STEINECKER
BENEŠ
Moyzesovo kvarteto
Ginzery
Kvarteto Corona

11

Štvrtok ■ 13. november ■ 19.30 ..... s. 73
Slovenský rozhlas, Komorné štúdio
„Zvuk, obraz, priestor"
GARCIA
SUZUKI
MIHALIČ
NORDIN
SAARIAHO
HYDE
Buffa, Szathmáry, Varkondová

12

Piatok ■ 14. november ■ 17.00 ..... s. 83
Pálffyho palác
Musica Danubiana
HESPOS
RANČIGAJ
JENEY
SLAVICKÝ
AGER
DEDIU
Pristašová, Prochác, Škuta, Ginzery, Šebesta, Šesták

13

Piatok ■ 14. november ■ 19.30 ..... s. 89
Moyzesova sieň
JARRELL
WIELECKI
SZEGHY
GUBAJDULINA
Štátny komorný orchester Žilina
Papp, Bakowski, Nopper, Škutová, Svárovský

14

Sobota ■ 15. november ..... s. 97
Divadlo Astorka Korzo '90, Námestie SNP 33
11.00 Filmový dokument televízie 3sat
o skladateľke Sofii Gubajduline (slovenská premiéra)
12.00 Beseda so Sofiou Gubajdulinou

15

Sobota ■ 15. november ■ 19.30 ..... s. 99
Moyzesova sieň
GUBAJDULINA
Podhoranský, Prochác, Slávik, Lupták, Alexander, Kleinová,
Zajacová, Rácz, Šikula, Antalová, Lakatoš, Rajter, Gubajdulina

16

Nedeľa ■ 16. november ■ 19.30 ..... s. 107
Koncertná sieň Slovenskej filharmónie
PARÍK
SLONIMSKIJ
GUBAJDULINA
Symfonický orchester Slovenského rozhlasu
Higano, Martin, Gribanov

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená!

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

Pondelok ■ 10. november ■ 10.00
HTF VŠMU, Zochova 1
WORKSHOP SO SKLADATEĽOM JUKKOM TIENSUU (Fínsko)

Streda - piatok ■ 12.–14. november
Konzultačno-informačné centrum energetiky, Konventná 9
MEDZINÁRODNÉ SYMPÓZIUM
„Na začiatku bolo slovo." Texty v súčasnej hudbe (pieseň, opera).

PIATOK 7. NOVEMBER

Koncertná sieň Slovenskej filharmónie 19.30

01

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA

Zsolt Nagy dirigent

SYNERGY VOCALS
Micaela Haslam soprán
Sarah Eyden soprán
Rachel Weston alt
Heather Cairncross alt
Andrew Busher tenor
Phillip Conway Brown tenor
Michael Dore bas
Patrick Ardagh-Walter bas

VLADIMÍR BOKES
Symfónia č. 6 op. 73 (2003)*

WITOLD LUTOSŁAWSKI
Symfónia č. 3 (1983)

PRESTÁVKA

LUCIANO BERIO
Sinfonia (1968–69)
pre osem hlasov a orchester
I.
II. O King
III. *In ruhig fliessender Bewegung*
IV.
V.

* svetová premiéra

VLADIMÍR BOKES (1946) okrem hry na violončele študoval na Konzervatóriu v Bratislave aj kompozíciu v triede Juraja Pospíšila. V štúdiu kompozície pokračoval na Vysokej škole múzických umení v triede Dezidera Kardoša (absolvoval roku 1970 *1. symfóniou*). Najprv prednášal teoretické predmety na Konzervatóriu a VŠMU. Od roku 1983 je učiteľom kompozície na VŠMU, kde bol roku 1993 menovaný profesorom. V rokoch 1993–98 bol predsedom festivalového výboru medzinárodného festivalu súčasnej hudby Melos-Étos. Bokes je skladateľ racionálneho založenia. Tvorivým a svojským spôsobom rozvíja vo svojej tvorbe odkaz 2. viedenskej školy. Kombinuje dôslednú organizáciu prvkov (princíp tzv. zlatého rezu) s aleatorikou a so snahou zmocniť sa témbrových kvalít Novej hudby, pričom konfrontuje serializmus a tonalitu zasadením radu do tonálnych súvislostí.

Výber z diela: 6 symfónií (1970, 1978, 1982, 1986, 1988, 2003); 2 klavírne koncerty (1976, 1985); 4 klavírne sonáty (1963, 1973, 1979, 1985); *Sláčikové trio* (1963), *Sequenza per 9 stromenti* – hoboj, klarinet, fagot, lesný roh, trúbka, tuba, husle, viola, violončelo (1965), *La Folia*, ciaccona pre sólové husle (1967), 2 sláčikové kvartetá (1970, 1974), *Kadencia na pamiatku P. Picassa* pre flautu a gitaru (1973), *Dobrý deň Mr. Fibonacci*, cyklus klavírnych skladieb (1977), *Spôsob ticha*, cyklus piesní pre bas a 4 nástroje na básne J. Mihalkoviča (1977), *Línie* pre 12 speváko (1978), *Hudba pre organ a dychy* (1986), *Coll'Age* pre klavír, 2 huslí, violu a violončelo (1989), *Prelúdiá a fúgy pre klavír* op. 53 (1989), *Päť etud pre klavír*, pre ĽŠU (1989), *Deväť variácií na tému Z. Fibicha* pre klavír op. 54 (1990), *Pater noster* pre trúbku a barytón (1990), *Missa Posoniensis* pre sóla, zbor, organ a orchester (1990), *Ave Maria* pre soprán a sláčikové kvarteto (1991), *Lied ohne Worte* pre mezzosoprán/trúbku in C, basklarinet a klavír (1992), *Haydn pri počítači*, predohra pre komorný orchester (1992), *Variácie na tému z Haydnovej Londýnskej symfónie* pre sólovú flautu op. 57 (1992), *Variácie na tému Jána Cikkera* pre sólový klarinet (1992), *1. symfónia* pre orchester – nová verzia (1969/1993), *Variácie* na tému Jána Egryho pre dychové okteto (1994), *Commedia del'arte,* ária pre tenor a klavír na text ÚV Zväzu slovenských skladateľov z roku 1981 (1995), *Cadenza No. 3 per violino solo* (1995), *Capriccio pre flautu a klavír* (1996), *St. Martin*, hymnus pre miešaný zbor (1996), *Variácie na tému J. Haydna* pre orchester (1996), *Rondo pre hoboj a fagot* (1997), *Ostináto* pre kontrabas a klavír (1998), *Musique triste* pre husle, violu a violončelo (1996–98), *Musica stricta* pre flautu, klarinet, husle, violončelo a klavír (1999), *Ária Margaréty* (2001), *Divertimento* op. 72 (2001).

Desať rokov trvalo, kým som sa opäť vrátil k tomuto žánru. Ďalších päť rokov prešlo, než doteraz najkratšia z mojich symfónií dostala definitívnu podobu. Viacero verzií jej začiatku som odložil, kým prišiel nápad, ktorý zodpovedal mojej predstave. Hovoriť o obsahu skladieb nebolo nikdy mojou doménou, v tomto ohľade mi je blízka brahmsovská tradícia absolútnej hudby. O obsahu sa v súvislosti s mojimi symfóniami začalo uvažovať dodatočne až po rokoch, keď už bariéry socialistického realizmu prestali brániť šíreniu umenia hľadajúceho kontakt s duchovným svetom súčasnosti. *Šiesta symfónia* by mohla byť uzlom, v ktorom sa spája klasicizujúca vážnosť *Prvej* a *Piatej* s avantgardnou dravosťou *Druhej*, *Tretej* a *Štvrtej symfónie*. Podobne ako *Druhá* a *Tretia* prebieha v jednej časti, ich charakteristickú aleatoriku však nahrádza štvorštvrťový takt, ktorý túto skladbu z môjho pohľadu približuje k tradícii.
Ak témou doterajších symfónií bola ľudská sloboda, jej absencia, dôsledky absencie slobody vo vedomí i v jednaní človeka, v *Šiestej* symfónii ide o zdanlivo odlišný pohľad

na tie isté probiémy. Ak začiatok pripomína poslucháčovi dýchanie, nejde o náhodu. Náhoda nie je ani to, že slovo „dych" má v našom jazyku blízko k slovu „duch". Vyjadrenie ducha dnešnej doby je povinnosťou umenia, akokoľvek to je bolestivé. Táto bolesť je však cestou k radosti, jedinou cestou. Umenie by malo pomáhať človeku slobodne dýchať. Moja generácia nemala v živote veľa príležitostí ku slobodnému dýchaniu, obvykle len k rezignácii potláčajúcej vlastný prejav, výnimočne k revolte, dôsledky ktorej boli často ešte horšie. Slobodné dýchanie je v *Šiestej symfónii* prejavom rastúcej energie, smerujúcej od chaoticky pôsobiacich fragmentov či tónových zhlukov k uceleným a možno i harmonicky znejúcim celkom, k tónom, znejúcim výrazne i výstražne v exponovaných nástrojových skupinách. Z týchto tónov sa napokon vytvorí téma v basových nástrojoch, ktorá by mala pripomenúť chorál, hudbu ducha, sprevádzanú možno príliš temperamentne. Pozitívna energia vyžaruje svetlo.

Vladimír Bokes

WITOLD LUTOSŁAWSKI (1913–94) sa hudbe začal venovať už ako šesťročný. Po štúdiu hry na klavíri a na husliach prešiel na varšavské konzervatórium, kde absolvoval štúdium kompozície u W. Maliszewského (1937) a klavír u J. Lefelda (1936). Neskôr sa venoval takmer výlučne kompozičnej práci a dirigovaniu vlastných kompozícií. Jeho dielo si od začiatku získalo mimoriadny ohlas nielen doma, ale aj v zahraničí a stalo sa predmetom veľkého počtu medzinárodných spoločenských ocenení a pôct. Keď sa v roku 1994 jeho tvorba uzavrela, celá hudbymilovná verejnosť si uvedomovala, že odišiel nielen najvýznamnejší predstaviteľ poľskej hudby 20. storočia, ale aj jeden z najvýznamnejších tvorcov profilu hudby našej doby.
Prvé diela W. Lutosławského charakterizuje mimoriadna zrelosť kompozičného remesla i osobitá individuálna výpoveď, vychádzajúca zo snahy syntetizovať výdobytky francúzskej novej hudby s neoklasicistickou inšpiráciou. Po napísaní niekoľkých skladieb v duchu neofolklorizmu pristupuje k úlohe vytvoriť si špecifický hudobný jazyk, ktorý by jednak reagoval na požiadavky hudobnej súčasnosti, jednak by umožňoval uchovať dramatickú koncepciu hudobnej formy, bohatú artikuláciu procesuálneho členenia hudobného toku i harmonického diania. Formuje si svoj špecifický variant dvanásťtónovej harmónie, originálnu textúru, ktorá vychádza z princípu tzv. ohraničenej aleatoriky i koncepciu makrotektoniky riadenej finálnym psychologickým účinkom diela na poslucháča. Týmto ideám ostal verný v celej svojej ďalšej tvorbe, ktorá priniesla celý rad mimoriadnych kompozícií predovšetkým v symfonickom rúchu. (Vladimír Godár)

Výber z diela: *Lacrimosa* pre soprán a organ (1937), *Symfonické variácie* pre orchester (1938), *Variácie na Paganiniho tému pre 2 klavíry* (1941), *Melodie ludowe* pre klavír (1945), *1. symfónia* (1941–47), *Uwertura smyczkowa* (1949), *Malá suita* pre komorný orchester (1950), *Koncert pre orchester* (1954), *Smútočná hudba* pre sláčikový orchester (1958), *Tri postlúdiá* pre orchester (1960), *Jeux vénitiens* pre orchester (1961), *Trois poèmes d'Henri Michaux* pre zbor a orchester (1963), *Sláčikové kvarteto* (1964), *Paroles tissées* pre tenor a komorný orchester (1965), *2. symfónia* (1967), *Livre pour orchestre* (1968), *Koncert pre violončelo a orchester* (1971), *Prelúdiá a fúga* pre 13 sláčikových nástrojov (1972), *Les espaces du sommeil* pre barytón a orchester (1975), *Mi-parti* pre orchester (1975), *Novelette* pre orchester (1979), *Dvojkoncert* pre hoboj, harfu a komorný orchester (1980), *Grave*, metamorfózy pre violončelo a klavír (1981), *3. symfónia* (1983), *Lancuch I* pre

siaha od baroka po súčasnosť. Zvláštnu pozornosť venuje slovenskému vokálnemu repertoáru: premiérovo uviedla *Malú vodnú hudbu* (1994) a *Ave maris stella* (1995) od Jozefa Malovca, tiež skladby Ivana Paríka, Juraja Beneša a v jej podaní po prvýkrát zazneli v japonských kocertných sieňach piesne Jána Levoslava Bellu, Viliama Figuša-Bystrého a Mikuláša Schneidera-Trnavského. V Slovenskom rozhlase realizovala nahrávky európskej a japonskej hudby.

Pôvodom Rumunka **MIHAELA MARTIN** dosiahla povesť jedného z najpozoruhodnejších husľových virtuózov svojej generácie. Na husliach začala hrať v piatich rokoch pod vedením svojho otca, pokračovala u profesora Stefana Gheorghiu, ktorý bol žiakom Georga Enescu a Davida Oistracha. Zvíťazila na mnohých medzinárodných súťažiach, v 19 rokoch získala na Čajkovského súťaži v Moskve druhé miesto, nasledovali víťazstvá v Montreale, Sione, Bruseli. Jej medzinárodnú kariéru odštartovala prvá cena na Husľovej súťaži v Indianapolise. Debut v Carnegie Hall noviny New York Times opisovali ako „jeden z najvzrušujúcejších debutov roka". Spolupracovala s orchestrami BBC Symphony, Royal Philharmonic, Mozarteum Salzburg, Gewandhaus Lipsko a s dirigentami ako Kurt Masur, Nikolaus Harnoncourt, Charles Dutoit, Neeme Järvi. Od roku 1992 vyučuje na Vysokej hudobnej škole v Kolíne. Hrá na husliach J. B. Guadagnini z roku 1748.

komorný orchester (1983), *Partita* pre husle a klavír (1984), *Lancuch II*, dialóg pre husle a orchester (1985), *Lancuch III* pre orchester (1985), *Koncert pre klavír a orchester* (1988), *Slides* pre komorný súbor (1988), *Interludium* pre orchester (1989), *Chantefleurs et Chantefable* pre soprán a orchester (1991), *4. symfónia* (1992), *Subito* (1993).

Ak ťažisko tvorby Witolda Lutosławského predstavoval symfonický žáner a sám Lutosławski patril k najväčším znalcom orchestrálneho média v 20. storočí, tak kompozícia symfónie predstavovala preňho vrcholnú kompozičnú disciplínu, ku ktorej pristupoval s mimoriadnou zodpovednosťou v duchu brahmsovských duchovných axióm. Štvorčasťová *1. symfónia* (1947) tvorí ťažiskovú syntézu autorovej prvej tvorivej fázy i jednu z najvydarenejších symfónií neoklasicistickej orientácie, dvojčasťová *2. symfónia* (1967) je autorovým „najavantgardnejším dielom" vrcholnou hranicou jeho kompozičného novátorstva šestdesiatych rokov. *3. symfónia* (1983) predstavuje zrelú životnú syntézu skúseného tvorcu. *4. symfónia* W. Lutosławského je finálnou syntézou autorovej tvorby, je dielom, ktorým autor uzatvára svoje hudobné dedičstvo. [...] Vyznačuje sa nielen charakteristickým kompozičným majstrovstvom autora a ťažiskovou obsahovou závažnosťou, príznačnou pre jeho symfónie, ale aj mimoriadnou fantazijnosťou riešení hudobného detailu i hudobného procesu bez akýchkoľvek stôp po systémovej tézovitosti. (Vladimír Godár)

LUCIANO BERIO (1925 Oneglia, Taliansko – 2003 Rím), jeden z najväčších talianskych avantgardných skladateľov študoval kompozíciu v Miláne. Po roku 1951 žil striedavo v Taliansku a Spojených štátoch, kde navštevoval kompozíciu u viacerých predstaviteľov moderny (Luigi Dallapiccola, G. F. Ghedini) a formoval vlastný, jedinečný štýl. Oženil sa s americkou sopranistkou Cathy Berberian, pre ktorú napísal viaceré zo svojich vokálnych diel. V rokoch 1955–60 viedol Studio di Fonologia Musicale, stredisko pre elektronickú hudbu, ktoré spolu s Brunom Madernom založili v Talianskom rozhlase (RAI). Založil tiež Centro Tempo Reale, inštitút pre výskum hudby, spájajúci hudobníkov a počítačových expertov v úsilí o preskúmavanie a približovanie sa k novým spôsobom kompozície. Bol redaktorom časopisu Incontri Musicali.
Rovnako ako jeho generační vrstovníci Cage, Boulez a Stockhausen patrí Berio k priekopníkom hudobnej avantgardy a zástancom rozširovania hudobných hraníc pomocou využívania elektronických možností. Počas svojej dlhej a plodnej kariéry využíval množstvo foriem, techník (aleatorika, serializmus, elektronická hudba) a kompozične sa špecializoval najmä na prácu s ľudským hlasom. Najväčšiu pozornosť si zasluhuje cyklus sólových virtuóznych skladieb *Sequenza*. Berio bol rovnako fascinovaný literatúrou, najmä modernou a postmodernou dvadsiateho storočia. Inšpiráciu pre tvorbu nachádzal v dielach Jamesa Joycea, Samuela Becketta, libretistom jeho dvoch javiskových diel bol Italo Calvino a s Umbertom Ecom ho spájalo hlboké priateľstvo.

Výber z diela: *Dve básne Frederica Garcia Lorcu* pre bas a orchester (1947), *Magnificat* pre zbor, dva klavíre, dychy a bicie (1950), *Camino* pre bas a orchester (1951), *Dva kusy pre orchester* (1951), *Päť variácií pre klavír* (1952), *Mutazioni* pre mg pás (1956), *Prospettive* pre mg pás (1957), *Serenata I* pre flautu a 14 nástrojov (1957), *Sequenza I* (1958), *Circles* pre soprán, harfu a bicie (1960), *Folk Songs* pre mezzosoprán a súbor (1964), *Sequenze II, III, IV, V, VI* (1966), *Sinfonia* pre osem

hlasov a orchester (1968–69), *Bewegung* pre orchester (1971), *Folk Songs* pre mezzosoprán a orchester (1973), *Calmo. In memoriam Bruno Maderna* pre mezzosoprán a komorný orchester (1974), *Accordo* per quattro gruppi di bande (1980), *Cailles en sarcophage*, opera v troch častiach (1980), *Formazioni* pre orchester (1986), *Epiphanies* pre soprán (mezzosoprán) a orchester (1965, rev. 1991–92), *Brin* pre gitaru (1994), *Glosse* pre sláčikové kvarteto (1996).

Názov *Sinfonia* sa v žiadnom prípade nedá chápať ako analógia s klasickou symfonickou formou. Je použitý čisto etymologicky: zvuk pochádzajúci z rôznych zdrojov (v tomto prípade osem hlasov a nástroje) prebieha v jednoliatej kontinuálnej rovine. Alebo sa dá chápať všeobecnejšie, ako súhra rôznych významov a udalostí. Hudobný vývoj *Sinfonie* je skutočne výrazne podmienený hľadaním rovnováhy, ba dokonca vzájomnej identity medzi ľudským hlasom a hudobným nástrojom, hovoreným a spievaným slovom a zvukovej štruktúry ako celku. Text v písanej podobe je preto možné chápať len čiastočne a s kompozíciou je neoddeliteľne zviazaný.
Úvodná časť textovo pozostáva z extrémne krátkych úsekov knihy *Le cru et le cuit* Clauda Lévi-Straussa, ktorý v nich rozoberá štruktúru a symboliku brazílskych mýtov o pôvode vody. Druhá časť je poctou Martinovi Lutherovi Kingovi. Osem hlasov premiešavajúcich sa sem a tam, vytvára zvukový obraz čierneho mučeníka ktorý vyúsťuje do čistej a zreteľnej podoby jeho mena. Jadro textu ďalšej časti, pozostávajúce z fragmentov *The Unnamable* (*Nepomenovateľný*) Samuela Becketta, prináša početné odkazy na každodenný život. Slovné útržky z predchádzajúcich text štvrtej časti nevyslovuje, skôr len naznačuje (začína krátkym odkazom na Mahlerovu *Druhú symfóniu*). Text posledného dielu preberá a rozvíja predchádzajúce. Dodáva im dejovú podstatu, najmä knihe *Le cru et le cuit*, z ktorej boli v úvodnej časti prezentované len fragmenty poetických obrazov.
Keďže je tretí diel *Sinfonie* zrejme najexperimentálnejšou skladbou akú som kedy napísal, žiada si detailnejšie vysvetlenie. Jedná sa o poctu Gustavovi Mahlerovi (jeho dielo je silno poznačené oboma predchádzajúcimi storočiami hudobných dejín), konkrétne tretej časti jeho *2. symfónie* (*Vzkriesenie*). V nej využíva Mahler rovnaké výrazové prostriedky ako Beckett vo svojich textoch. Scherzo *3. symfónie* sa pokladá za zdroj, z ktorého vychádzajú a v ktorom sa prelínajú mnohé hudobné osobnosti od Bacha k Schönbergovi, Brahmsa k Stravinskému, Berga k Webernovi, Bouleza, Pousseura, mňa samého a iných. Tieto rozličné hudobné charaktery sú vzájomne pretvárané počas procesu tvorenia a integrované v prúde Mahlerovho diela. Všeobecne známe skutočnosti sú postavené do odlišného kontextu, inej perspektívy a nadobúdajú týmto spôsobom nečakane nový význam. Spájanie a zjednocovanie navzájom cudzích charakterov hudby je pravdepodobne najdôležitejšou hybnou silou stojacou za touto treťou časťou *Sinfonie*, meditáciou na mahlerovský „objet trouvé". Keby som mal popísať prítomnosť Mahlerovho scherza v *Sinfonii*, najprirodzenejším obrazom by bola rieka, tečúca cez neustále sa meniacu krajinu. Rieka, ktorá sa na chvíľu stráca v podzemí, aby sa nakoniec objavila v inej podobe. Jej tok je niekedy možné pozorovať, chvíľami ho spoznávame len ťažko. Pozostáva z množstva drobných, miznúcich a objavujúcich sa detailov, obklopená nepreniknuteľnou húštinou hudobnej prítomnosti... Prvé štyri časti *Sinfonie* sú medzi sebou navzájom odlišné. Úlohou poslednej je tieto rozdiely mazať a tiež objaviť, rozvinúť ukrytú jednotu a súlad predošlých. Vývoj, ktorý sa v prvých častiach rodil, vrcholí, jednotlivé komponenty diela sa premiešavajú a vyúsťujú formou fragmentu (tretia a štvrtá časť), alebo celku (druhá časť). Túto piatu časť môžeme

pokladať za skutočnú analýzu *Sinfonie,* uskutočňujúcu sa pomocou jazyka, ktorý je zároveň prostredníkom samotného významu skladby.
Sinfonia, napísaná k 125. výročiu Newyorskej filharmónie, je venovaná Leonardovi Bernsteinovi.

Luciano Berio

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA vznikla roku 1949 ako prvý štátny symfonický orchester na Slovensku. Jej interpretačný štýl profilovali významné dirigentské osobnosti – Václav Talich, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Libor Pešek, Vladimir Verbickij, Bystrík Režucha, Aldo Ceccato ako šéfdirigenti a rad ďalších, sčasti pravidelne spolupracujúcich hostí: Zdeněk Košler, János Ferencsik, Carlo Zecchi, Dmitrij Kitajenko, Claudio Abbado, James Conlon, Maris Jansons, Kurt Masur, Vladimir Fedosejev, Lenonard Slatkin, James Judd a mnohí ďalší. Od roku 1991 bol šéfdirigentom SF Ondrej Lenárd, ktorý od roku 1995 zastával aj (po prvýkrát na Slovensku zriadenú) funkciu hudobného riaditeľa Slovenskej filharmónie. SF absolvovala desiatky zahraničných zájazdov v Európe, v USA a v Japonsku, hosťovala na významných medzinárodných hudobných festivaloch, realizovala veľký počet nahrávok v spolupráci s firmami OPUS, Hungaroton, JVC Victor, RCA, Pacific Music/HNH International. Na jej koncertoch zaznievali významné premiéry domácich i zahraničných skladateľov. Designovaným umeleckým riaditeľom Slovenskej filharmónie sa v tejto koncertnej sezóne stal Jiří Bělohlávek.

ZSOLT NAGY (1957, Gyula, Maďarsko) študoval dirigovanie u Istvana Parkaia na budapeštianskej Hudobnej akadémii. Aktívne sa zúčastňoval na Bartókovských seminároch a festivale u Petra Eötvösa a získal štipendium Sorosovej nadácie v Miláne a Paríži. Od roku 1990 bol asistentom Petra Eötvösa na Inštitúte pre novú hudbu Hudobnej akadémie v Karlsruhe, hosťujúcim profesorom na Medzinárodnom Eötvösovom inštitúte Stuttgart a Kolín. Získal špeciálne ocenenie za zásluhy v uvádzaní novej izraelskej hudby a od roku 1999 je šéfdirigentom a umeleckým poradcom Israel Contemporary Players. V súčasnosti je profesorom dirigovania na Conservatoire Supérieur v Paríži. Je tiež umeleckým riaditeľom majstrovských dirigentských kurzov Janáčkovej filharmónie v Ostrave a majstrovských tried pre mladých skladateľov novej hudby v Jerusalem Music Center. Spolupracoval s BBC Symphony Orchestra, Orchestra di Santa Cecilia v Ríme, RAI Symphony Orchestra, Jerusalem Symphony Orchestra, Ensemble United Berlin.

Podnet k vzniku súboru **SYNERGY VOCALS** dal koncert v londýnskom Barbicane v roku 1996. *Tehillim* Steva Reicha sa zdal byť ideálnou kompozíciou pre štyri vokalistky, u ktorých sa rytmická živelnosť dokonale prelínala s hlasovou pohyblivosťou. Sám skladateľ ich podnietil k rozšíreniu a prizvaniu rovnako zmýšľajúcich speváckov na potreby ďalších projektov. Neskôr zvolený názov Synergy mal byť odrazom ich raison d'être. Súbor sa čoskoro stal významným interpretačným telesom na poli súčasnej a úžitkovej vokálnej hudby. Jeho partnermi sú telesá ako Ensemble Modern, Steve Reich & hudobníci a Ictus. Spolupracovali s Boston Symphony, Chicago Symphony, Ensemble InterContemporain, Kroumata, London Symphony Orchestra, ale napríklad aj s tanečnými skupinami Marka Baldwina (Veľká Británia) a Rosas (Belgicko).
Synergy majú podporu viacerých kompozičných osobností, ako Steve Reich, John Adams, Louis Andriessen, Luciano Berio, John Luther Adams, Steve Mackey, James Wood a Karl Jenkins. Diskografia súboru obsahuje nahrávky *Music for 18 Musicians* s Ensemble Modern, *Drumming* so súborom Ictus a *Three Tales* s hudobníkmi Steva Reicha.

SOBOTA
8. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19.30

02

KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA

Daniel Gazon dirigent
Jukka Tiensuu čembalo

PETER KOLMAN
Hudba pre 14 sláčikových nástrojov
(1978, rev. 1990)

JUKKA TIENSUU
„M“ (1980)
pre čembalo, sláčikové a bicie nástroje

GYÖRGY LIGETI
Ramifications (1968–69)
pre sláčikový orchester
Corrente
Con delicatezza

PER NØRGÅRD
Out of This World (1994)
pre sláčikový orchester
(Witold Lutosławski in memoriam)

MELOS-ÉTOS 2003

PETER KOLMAN (1937, Bratislava), slovensko-rakúsky skladateľ, bol počas 2. svetovej vojny väznený v nemeckých koncentračných táboroch. Študoval kompozíciu na konzervatóriu a na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Od roku 1960 pracoval v Čs. rozhlase najskôr ako redaktor a od roku 1965 ako dramaturg Experimentálneho (neskôr Elektroakustického) štúdia, na ktorého vzniku a budovaní sa významnou mierou podieľal. Bol spoluorganizátorom Smolenických seminárov Novej hudby. Po problémoch spôsobených politickou situáciou v sedemdesiatych rokoch sa rozhodol opustiť republiku a od roku 1977 žije vo Viedni, kde pracuje ako redaktor hudobného vydavateľstva Universal Edition. Hudba Petra Kolmana, príslušníka generácie slovenskej hudobnej avantgardy šesťdesiatych rokov, je výrazne ovplyvnená Druhou viedenskou školou a jej nasledovníkmi. Najmä vo svojich prvých skladbách sa vyrovnával s dodekafonickými a serialistickými tendenciami. Jeho tvorbu charakterizovala prepracovaná inštrumentácia, kombinácia kompozičných techník, zmysel pre kontrast a farebnosť a vždy prítomná expresia. Patrí k priekopníkom elektroakustickej hudby na Slovensku, v ktorej plne uplatnil svoje sklony k experimentu, ktorá však súčasne zanechala zreteľné stopy aj na skladateľovej inštrumentálnej tvorbe, na jeho úsilí nachádzať nové možnosti práce so zvukom. Kolmanove diela odzneli na mnohých medzinárodných hudobných festivaloch (Varšava, Palermo, Budapešť, Bourges a i.).

Výber z diela: *Tri kusy na pamäť Arnolda Schönberga* (1960), *Koncert pre husle a orchester* (1960), *Partecipazioni per 12 strumenti* (1962), *Štyri orchestrálne kusy* (1963), *Sonata canonica* pre klarinet a basklarinet (1963), *Panegyrikos* pre 16 nástrojov (1964), *Monumente per sei millioni* (1964), *Molizácia, mobile* pre flautu a vibrafón (1965), *Sláčikové kvarteto* (1970), *Omaggio à Gesualdo*, EA (1970), *Movement*, hudba pre dychové a bicie nástroje (1971), *Pomaly, ale nie príliš* (1972), *Poliritmica*, EA (1974), *9 1/2* (1976), *Hudba pre 14 sláčikových nástrojov* (1978, rev. 1990), *Ako nádych blaženosti* pre husle a klavír (1978), *Tri skladby* pre organ (1986), *Ausgedehnter Dominantseptakkord zu Ehren Alfred Schlees* pre sláčikové kvarteto (1991), *Koncert pre orchester* (1995), *Take Over* pre súbor violončiel (2001).

JUKKA TIENSUU → s. 51

Práca s mikrointervalmi zastáva v diele Jukku Tiensuu dôležité miesto. Prvýkrát ich využíva v *Largu* pre sláčikový orchester (1971). V „*M*" pre čembalo, sláčiky a bicie vytvárajú mikrointervaly očarujúce vnímanie priestoru a zvuku. Jeden z manuálov čembala je ladený v čistých kvintách a ďalší v rade veľkých tercií. Oktáva preto poskytuje 24, namiesto tradičných dvanástich intervalov. Zvuk sláčikového orchestra vďaka nezvyčajným harmóniám skôr pripomína elektronickú hudbu. Hráč na čembalo je v úlohe sólistu a má improvizovanú kadenciu. Priestor na improvizáciu ponúka skladateľ nielen čembalistovi a orchestrálnym hráčom, ale taktiež dirigentovi, ktorý má k dispozícii sláčikovú sekciu.

GYÖRGY LIGETI (1923, Dicsöszentmárton/Tyrnaveni, Rumunsko) študoval na konzervatóriu v Kološvári/Cluji a súkromne u Pála Kadosu v Budapešti. Po vojne zavŕšil štúdium kompozície na Vysokej hudobnej škole F. Liszta ako žiak Ferenca Farkasa, Sándora Veressa a Pála Járdányiho. Po absolutóriu sa venoval výskumu rumunskej

ľudovej hudby. Roku 1950 sa stal profesorom harmónie, kontrapunktu a formovej analýzy na univerzite v Budapešti. Od roku 1957–58 žil v Kolíne, kde pracoval v elektronických štúdiách WDR. Roku 1959 sa usadil vo Viedni. V šesťdesiatych rokoch prednášal pravidelne na Darmstadtských prázdninových kurzoch, bol profesorom kompozície na univerzitách v Štokholme, Stanforde, na hamburskej Vysokej hudobnej škole. Viedol kompozičné kurzy v Bilthovene, Essene, Jyväskyle, Tanglewoode, Siene a Aix-en-Provence. V rokoch 1959–73 žil prevažne v Západnom Berlíne, najprv ako držiteľ štipendia Deutscher Akademischer Austauschdienst. Je členom Kráľovskej švédskej hudobnej akadémie, Západoberlínskej umeleckej akadémie, hamburskej Slobodnej umeleckej akadémie, bol ocenený mnohými umeleckými cenami (Beethovenpreis der Stadt Bonn, Berliner Kunstpreis, Bachpreis der Stadt Hamburg, Prix Maurice Ravel, Prix Arthur Honegger, Grawemeyer Award atď.).

Ligetiho tvorba prešla zložitým vývojom a prekonala niekoľko modifikácií. Rozhodujúci zlom nastal po roku 1956, hoci Ligeti si uvedomil už skôr, že rozvíjanie Bartókovho idiómu nie je pre neho perspektívnou cestou. Začal experimentovať s jednoduchými intervalovými a rytmickými štruktúrami a vybudoval si novú metódu práce takpovediac od nuly. Po presídlení na Západ neprijal seriálne techniky, ale vypracoval si vlastný spôsob tzv. sieťových štruktúr, v ktorých jednotlivé intervalové a rytmické modely vystupujú ako súčasť bohatej zvukovej textúry. Pomocou clustrov a mikropolyfónie vytvára zvukové objekty, ktoré sa objavujú ako funkčné prvky tzv. Klangkomposition.

Roku 2000 mu bola v Helsinkách udelená Sibeliova cena Nadácie Jenny a Antti Wihuri a roku 2001 Kyoto Prize pre umenie a vedu za celoživotné dielo. Pri príležitosti svojich osemdesiatych narodenín bol Ligeti odmenený medailou senátu mesta Hamburg a mesto Frankfurt mu v septembri 2003 udelilo cenu Theodora W. Adorna.

Výber z diela: *Musica Ricercata*, 11 skladieb pre klavír (1951/53), *Šesť bagatel* pre dychové kvinteto (1953), *1. sláčikové kvarteto „Métamorphoses nocturnes"* (1953–54), *Éjszaka* (*Noc*), *Reggel* (*Ráno*) pre zbor (1955), *Glissandi*, mg pás (1957), *Artikulácia*, mg pás (1958), *Apparitions* pre orchester (1958–59), *Atmosphères* pre orchester (1961), *Fragment* pre komorný orchester (1961/1964), *Trois bagatelles* pre klaviristu (1961), *Poème symphonique pre 100 metronómov* (1962), *Volumina* pre organ (1962), *Aventures* a *Nouvelles Aventures* pre 3 spevákov a 7 inštrumentalistov (1963–65), verzia hudobnodramatická (1966), *Rekviem* pre soprán a mezzosoprán, 2 miešané zbory a orchester (1963–65), *Lux aeterna* pre 16-hlasný miešaný zbor (1966), *Koncert pre violončelo a orchester* (1966), *Lontano* pre orchester (1967), *Dve etudy pre organ* (1967–69), *Continuum* pre čembalo (1968), *2. sláčikové kvarteto* (1968), *10 skladieb pre dychové kvinteto* (1968), *Ramifications* pre sláčikový orchester/12 sólových sláčikov (1968–69), *Melódie pre orchester* (1971), *Dvojkoncert pre flautu, hoboj a orchester* (1971–72), *Clocks and Clouds* pre 12-hlasný ženský zbor a orchester (1972–73), *San Francisco Polyphony* pre orchester (1973–74), *Le Grand macabre*, opera v 2 dejstvách (1974–77), *Monument-Selbstportrait-Bewegung*, 3 skladby pre 2 klavíry (1976), *Hungarian Rock* pre čembalo (1978), *Passacaglia Ungherese* pre čembalo (1978), *Hungarian Etudes* pre zbor a cappella (1982), *Trio pre husle, lesný roh a klavír* (1982), *Drei Phantasien nach F. Hölderlin* pre 16-hlasný miešaný zbor a cappella (1983), *Études pour piano* (1985), *Koncert pre klavír a orchester* (1985–88), *Non sense Madrigals* pre 6-hlasný zbor (1988), *Koncert pre husle a orchester* (1990), *Loop* pre sólovú violu (1991), *Macabre Collage*, suita pre orchester (upr. Elgar Howarth, 1991),

Mysteries of the Macabre pre koloratúrny soprán/sólovú trúbku a súbor (upr. Elgar Howarth, 1991) alebo orchester (1992), *Etudes pour piano, deuxième livre* (1988–93).

V *Ramifications* sú sláčiky rozdelené na dve šesťčlenné skupiny so štvrťtónovým rozdielom ladenia. Ligeti vo svojom osobitom štýle konca šesťdesiatych rokov predkladá vlastné mikrosvety: hudba ktorá sa zdá byť neobvykle statická a nehybná, paradoxne kmitá jemnou, až frenetickou vibráciou. Použitím mikrointervalovej heterogenity dvoch nástrojových skupín, napĺňa dielo jedinečnou zvukovou žiarivosťou.

PER NØRGÅRD (1932, Kodaň) je jedným z kľúčových dánskych skladateľov 20. storočia. Jeho tvorba – okolo 300 diel – zahŕňa opery, symfónie, koncerty, balet, film, komornú a vokálnu hudbu. Východiskom Nørgårdovej hudby bola nordická tradícia Carla Nielsena a Jeana Sibelia. Podobne ako Vagn Holmboe, jeho učiteľ v mladosti, vyvinul hudobnú formu, kde čestné miesto prislúcha organickej metamorfóze: „zárodky" rytmických a melodických motívov sa postupne odvíjajú do širších, vrstvených hudobných produktov v prevážne modálnych tonálnych idiomoch – ako to počuť v 50. rokoch, napríklad v *1. symfónii*. Mnohé línie Nørgårdovho hudobného vývoja – od roku 1960 dodnes – nám niekedy sťažujú uveriť, že ide o toho istého skladateľa. V 60. rokoch sa Nørgård zameriava no kolážovú kompozíciu, na elektronickú hudbu, serializmus a na takmer psychedelickú „interferenčnú hudbu". Od roku 1968 vyvíjal systém, ktorý objavil roku 1959 – „nekonečné série" (špeciálny princíp hudobného pohybu), ktorý sa v priebehu 70. rokov sformoval do vyrovnanej, harmonicky znejúcej, „hierarchickej" alebo „fraktálnej" hudby (napríklad *3. symfónia* a opery *Gilgamesh* a *Siddharta*). Roku 1980 Nørgård radikálne zmenil štýl smerom k spontánnej kompozícii, fragmentovému dramatickému štýlu inšpirovanému švajčiarskym „zúrivým" umelcom Adolfom Wölflim (1864–30) (napríklad v *4. symfónii* a v opere *The Divine Circus*). Odvtedy pracoval Nørgård s novými typmi multidimenzionálnych tempových relácií a tónových sérií, v kombináicii s priamym, často búrlivým výrazom, ako v *5. symfónii* a v opere *Nuit des Hommes*. Nørgårdova kľukatá cesta po modernizme tohto storočia však má určité spoločné črty: zameranie sa na organickosť, na stratifikáciu, na interferenciu. (Ivan Hansen)

Akokoľvek sa v šesťdesiatych rokoch Per Nørgård odchýlil od hladania špecifík severského zvuku, nikdy neopustil melodickosť a jeho diela nie sú posluchácsky príliš náročné. Mnohé z nich sú postavené na pomalých zmenách motívov, alebo lyrických nálad. Základom skladby *Out of this world*, napísanej pamiatke Witolda Lutosławského, je verš Yunusa Emreho, veľkého tureckého básnika z 13. storočia: „Sme na ceste preč z tohto sveta. Naše pozdravy zanechávame tým, ktorých tu nechávame za sebou".

KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA (KSB), ktorí vznikli v roku 1990 z iniciatívy poslucháčov VŠMU a Konzervatória v Bratislave, sa čoskoro po svojom vzniku etablovali ako jeden z popredných súborov tohto typu na Slovensku. Sú pravidelným hosťom významných domácich hudobných festivalov (BHS, Melos-Étos, Večery novej hudby) i koncertných pódií v zahraničí (Japonsko, Španielsko, Nemecko, Rakúsko). Interpretačný profil KSB spoluvytvárali popredné dirigentské osobnosti (Jean-Paul Penin, Daniel Gazon, Jack Martin Händler), ale i predstavitelia mladej slovenskej dirigentskej generácie (Anton Popovič, Mário Košík) a umeleckí vedúci súboru (Jindřich Pazdera, Jozef Kopelman). V repertoári dominujú diela klasikov a romantikov, významné miesto má však aj tvorba 20. storočia (Satie, Górecki, Schnittke, Godár, Krajči, Krák, Rajter, Zagar). Komorní sólisti Bratislava realizovali nahrávky pre Slovenský a Rakúsky rozhlas (ORF), a spolupracujú s domácimi i zahraničnými hudobnými vydavateľstvami. Od roku 2000 pôsobí v orchestri ako koncertný majster huslistka Ivana Pristašová.

Po absolutóriu trúbky a kontrabasu na konzervatóriu v Liège sa záujem **DANIELA GAZONA** obrátil v prospech dirigovania, ktoré začal študovať u Igora Markevitcha a Maxa Deutscha. Na medzinárodných dirigentských kurzoch vo Weimare a Salzburgu bol Seiji Ozawom pozvaný zveľaďovať svoje zručnosti v Berkshire Music Center v Tanglewoode. Študoval tam pod dohľadom Seiji Ozawu, Kurta Masura a Josepha Silversteina. Najviac cenenou skúsenosťou však bolo stretnutie s Sergiu Celibidacheom, u ktorého v Mníchove, Mainzi a Paríži študoval hudobnú fenomenológiu a dirigovanie. Od roku 1985 je Daniel Gazon aktívny na scéne súčasnej hudby. Premiéroval diela skladateľov, ako W. Lutosławski, M. Lindberg, M. Ohana, K. Tanaka, R. Gerhard, P. Nørgård, P. Zagar, L. Zielinska a mnohých ďalších. Posledných desať rokov sa tiež zaoberá operou, uviedol *Traviatu*, *Madame Butterfly*, *Carmen*, *Le Grand macabre* a Händelovho *Orlanda*. V roku 2005 prvýkrát vystúpi s Bavorským rozhlasovým symfonickým orchestrom.

NEDEĽA
9. NOVEMBER

Mirbachov palác
10.30

03

Koncert Spolku slovenských skladateľov

Monika Štreitová flauta
Peter Zwiebel viola
Andrej Gál violončelo
Ivan Buffa klavír

DYCHOVÉ TRIO UNA ANIMA
Dominik Melichárek hoboj
Jozef Eliáš klarinet
Peter Kajan fagot

Magdaléna Bajuszová klavír
Milan Paľa husle
Jevgenij Iršai klavír

JURAJ VAJO
Kvarteto pre flautu, violu, violončelo a klavír (2003)*

JURAJ HATRÍK
Due movimenti per tre (2003)*

ILJA ZELJENKA
Klavírna sonáta č. 15 (2003)*

JEVGENIJ IRŠAI
Nenávisť (2003)*
sonáta pre husle a klavír

* svetová premiéra

JURAJ VAJO (1970) študoval kompozíciu u Ivana Paríka na VŠMU v Bratislave (1994–98), od roku 1999 je uňho externým doktorandom. Zúčastnil sa medzinárodnej letnej akadémie v Reichenau (Kurt Schwertsik). Vyučuje na košickom Konzervatóriu a na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity.

Kvarteto pre flautu, violu, violončelo a klavír je jednočasťová skladba z roku 2003. Pôvodná verzia (bez violy) odznela na tohoročných Ostravských dňoch novej hudby. Skladbu som sa rozhodol preinštrumentovať pre obsadenie s violou z dôvodu problematickej realizácie niektorých úsekov v pôvodnej verzii. Táto nová verzia rovnako využíva preparovaný klavír v spodnom registri, hru na strunách klavíra, striedanie hry na flaute a pikole.

Juraj Vajo

JURAJ HATRÍK (1941, Orkucany) je absolventom Vysokej školy múzických umení v Bratislave u Alexandra Moyzesa (1963). V rokoch 1965–68 absolvoval ašpirantské štúdium kompozície a hudobnej psychológie. Pôsobil ako pedagóg na konzervatóriách v Košiciach a v Bratislave, neskôr na Katedre hudobnej teórie VŠMU. V rokoch 1971–90 pracoval ako odborný pracovník Slovenského hudobného fondu, od roku 1991 pôsobí opäť na VŠMU ako docent, od roku 1997 ako profesor skladby. Za svoje kompozície získal ocenenia doma i v zahraničí (Cena mesta Piešťan, Cena Jána Levoslava Bellu, Cena mesta Skopje).

„Základnou vlastnosťou štýlotvorných východísk a individuálneho vývoja Juraja Hatríka je chápanie hudby ako primárne výrazového a sémanticky postihnuteľného umenia. Autorovo intelektuálne a citové zázemie je charakterizované intenzívnym vzťahom k literatúre, najmä k poézii, k dramatickým žánrom i k filozoficko-estetickým problémom umeleckej tvorby a jej vnímania. Jeho opusy zreteľne usilujú o humanistické posolstvo. Sémantickou pointou Hatríkových výpovedí je protirečenie, konflikt, kontrast, prejavujúci sa v kontrapozícii kladných a záporných čŕt, života a smrti, dobra a zla, lásky a nenávisti, ale i prostoty a komplikovanosti, snovej fantázie a reality. Táto symbolická konfrontácia sa premieta i do kompozičného procesu a štrukturálno-technických prostriedkov.

Vo vývoji skladateľa dochádza k rôznej miere prieniku tradičnejších elementov a postupov so súčasnejšími. Primárnou vrstvou kompozičnej štruktúry je melodická línia. Ďalším hierarchickým činiteľom je harmónia, inovovaná modálnymi vzťahmi. Tektonika celku sa nezrieka tradičných kontrastov a profilu uzavretého dynamického oblúka." (Ľubomír Chalupka)

Výber z diela: *Canto responsoriale* per due cori e timpani (1965), *Introspekcia* na latinské texty pre sólový soprán a komorný orchester (1967), *Dvojportrét* pre orchester (1970), *Sonáta-ciaccona pre klavír* (1971), *Da capo al fine (Spev o ľudskom živote)*, poéma pre veľký orchester (1972–73), *Denník Táni Savičevovej*, monodráma pre soprán a dychové kvinteto (1976), *Fragmenty z denníka* pre ženský zbor (1977), *Šťastný princ*, hudobno-scénická kompozícia na motívy O. Wildea (1978), *1. symfónia „Sans Souci"* (1979), *Ponorená hudba* pre soprán, sólové husle a 12 sláčikových nástrojov (1982), *Vox memoriae – Hlas pamäti*, cyklus pre 4 inštrumentalistov (1983), *Moment musical avec J. S. Bach*, komorná kantáta pre soprán a komorný súbor (1985), *2. symfónia „Victor"* pre zbor, tenor a orchester (1987), *Diptych* pre

klavírne trio (1988), *Adamove deti*, tragifraška pre 8 speváko v, klaviristu a komorný orchester na texty slovenských ľudových prísloví a porekadiel (1991), *Schola ridicula*, kantáta pre detský zbor a orchester (1991), *Partita giocosa* pre akordeón (1992), *Stratené deti*, hudba pre bas a sláčikové kvarteto na poéziu Gregoryho Orra (1993), *Deväť malých prelúdií* pre klavír (1993), *Rozprávky pre Barborku I.–III.* pre klavír (1994), *Notetto di studi facili per fisarmonica* (1994), *An die Musik, sonáta-depeša Schubertovi* pre husle, klarinet, violončelo a klavír (1994), *Svetlo*, sonata-cantata per alto, viola da gamba e cembalo (1996), *Sonáta-depeša* pre komorný súbor (1997), *Klzisko 1951*, mizanscéna II pre komorný súbor (1998), *Requiem za Irisku* pre herca a komorný súbor (1998), *Spievaj, klavír!* (1998), *Bájky o levovi*, spevohra pre deti na motívy Ezopových bájok pre detský zbor, sóla, pantomímu, klavír a ľahko ovládateľné nástroje (1999), *„Liebe, Sinn und Not"* (*„Kde láskou, zmyslom, núdzou..."*), sonata per contrabasso in memoriam R. M. Rilke anche E. Meister (1999), *„Dievča a strom"*, 3 baladické prelúdiá pre 2 huslí, uvádzané vokálno-klavírnymi incipitmi (1999), *Litánie okamihu* (2000).

ILJA ZELJENKA (1932, Bratislava) študoval kompozíciu u Jána Cikkera na VŠMU v Bratislave (absolvoval roku 1956). Po štúdiách pôsobil ako dramaturg a lektor v Československom rozhlase v Bratislave, neskôr ako dramaturg Slovenskej filharmónie. Od roku 1968 sa venuje výlučne kompozičnej tvorbe. V rokoch 1985–95 bol externým pedagógom kompozície na VŠMU.

Po období reagovania na hudbu klasikov moderny 20. storočia sa v 60. rokoch orientoval na uplatňovanie a rozvíjanie postwebernovských a sonoristických kompozičných postupov, experimentoval s elektroakustickou, konkrétnou hudbou a aleatorikou; bol vedúcou osobnosťou slovenskej hudobnej avantgardy. V 70. rokoch sa jeho rukopis ďalej kryštalizuje a ustaľuje do zreteľnej a neopakovateľnej podoby. K uvedeným prameňom pristupuje osobitá inšpirácia folklórom a snaha o syntézu všetkých východísk s vlastným a originálnym tvarovaním hudobného procesu. Zeljenkovo večné hľadačstvo sa poslednom období sústredilo na zložku rytmickú. Jeho diela sa stretávajú s veľmi pozitívnym ohlasom v radoch interpretov i obecenstva.

Výber z diela: 7 symfónií (1954, 1961, 1972, 1978, 1985, 1998); 9 sláčikových kvartet (1963, 1976, 1979, 1986, 1988, 1988, 1991, 1995, 1999); 15 klavírnych sonát (1957–2003); *Osvienčim*, kantáta pre dvoch recitátorov, dva zbory a orchester na báseň Mikuláša Kováča (1960), *Polymetrické kvarteto* pre 4 klavírne hlasy (1965), *Metamorfózy XV* pre komorný súbor a recitátora na Ovidiov text (1966), *Koncert pre klavír a orchester* (1966), *Variácie pre orchester* (1971), *Elégia pre sláčikový orchester a sólové husle* (1973), *Concertino per violino ed archi* (1974), *Galgenlieder* pre soprán, sláčikové kvarteto, klarinet, flautu a klavír na básne Ch. Morgensterna (1975), *Musica per pianoforte ed archi* (1976), *Dychové kvinteto s použitím bicích nástrojov* (1977), *Slovo*, kantáta pre recitátora, miešaný zbor a orchester na text M. Válka (1980), *2. klavírny koncert* (1981), *Monológy* pre sólové violončelo (1982), *Rozhovory* pre violončelo a komorný sláčikový orchester (1984), *Aztécke piesne* pre soprán, klavír a bicie nástroje (1986), *Hudba pre Warchala* pre komorný orchester (1987), *Koncert pre husle a veľký orchester* (1989), *Zakliaty pohyb* pre veľký orchester (1989), *Capriccio pre flautu a kontrabas* (1989), *2. koncert pre husle a orchester* (1989), *Nežné deti novembra* pre detský zbor (1990), *Hry* pre klavír

a 4 bongá (1991), *Toccata pre organ* (1992), *Marekánia* pre flautu a bicie (1992), *Syn človeka*, slovenské pašie (1993), *Polymetria II* pre počítačom riadený syntezátor (1993), *Prelúdiá a fúgy pre organ* (1993), *Altamira II*, hudba na páse, vokál (1993), *2. dychové kvinteto* (1993), *Concerto per due violoncelli ed orchestra* (1994), *Concertino pre kontrabas a komorný sláčikový orchester* (1994), *Cantate Domino*, žalm 98 pre miešný zbor a 4 harfy (1994), *Bátoryčka*, opera v 2 dejstvách podľa Jonáša Záborského (1994), *Toccata pre 2 klavíry* (1994), *Koncert pre orchester* (1994), *Symfonietta giocosa* pre komorný sláčikový orchester (1995), *Polymetria III* pre počítač a syntezátor (1995), *Monodráma pre sólové husle* – pamiatke Tadeáša Salvu (1995), *Hudba pre organ* (1995), *Missa serena* pre miešaný zbor, komorný orchester a bas (1995), *Spomienka* pre Požoň sentimentál (1996), *Posledné dni Veľkej Moravy*, opera podľa Jonáša Záborského (1996), *Concertino pre klavír a sláčikový orchester* (1997), *Hry pre Jordanku* pre klavír a 4 bongá – jeden interpret (1997), *Aztécke piesne II* pre bas, flautu, violončelo a bongá (1997), *30 invencií pre klavír* (1997), *Concerto grosso pre organ a sláčikový orchester* (1997), *12 prelúdií a fúg pre klavír/organ* (1997), *AFRO-DITA* pre bicie nástroje (1997), *Giocomobil* pre akordeón (1997), *Americké capriccio* pre kontrabas (1998), *Klavírne kvinteto č. 3* (1998), *Mozartina* pre sláčiky (1998), *Toccata pre cimbal* (1999), *Okteto pre dychové nástroje* (1999), *Concertino pre bicie a sláčikový orchester* (1999), *Symfonietta* pre komorný orchester (2000), *Malá komorná hudba* pre čembalo a cimbal (2001), *Divertimento pre lesný roh a komorný sláčikový orchester* (2001), *Sonata per violino solo* (2002).

JEVGENIJ IRŠAI (1951, Leningrad) pochádza z hudobníckej rodiny. Roku 1969 skončil strednú špeciálnu hudobnú školu, roku 1975 štúdium kompozície v triede profesora A. A. Černova a V. A. Uspenského a roku 1978 štúdium hry na klavíri (v triede profesora P. A. Serebriakova) na konzervatóriu vo svojom rodnom meste. Ako klavirista koncertoval v Španielsku, Bulharsku a Maďarsku. Do roku 1991 pôsobil ako pedagóg na špeciálnej hudobnej škole pri Leningradskom/Petrohradskom konzervatóriu. V rokoch 1991–92 bol korepetítorom opery Štátneho divadla v Banskej Bystrici a pôsobil na Konzervatóriu Jána Levoslava Bellu ako profesor kompozície a hry na klavíri, externe aj na katedre hudobnej a estetickej výchovy na Pedagogickej fakulte. Od roku 1979 je členom Zväzu skladateľov Ruska a od roku 1993 členom Spolku slovenských skladateľov pri SHÚ v Bratislave. Autora, ktorého diela odzneli o. i. na javisku akademického Malého divadla opery a baletu v Leningrade (*Don Juan*), v rámci medzinárodného festivalu Leningradská jar a vo viacerých európskych krajinách i v USA, zaradil S. Vasenko do „skupiny neskorého postkonzervativizmu" (Sovietskaja muzyka 1990, č. 2).

Výber z diela: *Don Juan, alebo láska ku geometrii* podľa Maxa Frischa (1973), *Improvizácie Kandinského* pre fagot a kontrabas (1978), *Sedem odrazov in C*, sonáta pre klavír (1983), *Sonáta – Lúčenie* pre violončelo a klavír (1985), *Epigrafy*, kantáta na básne A. Tarkovského pre miešaný zbor (1985), *Cestovná symfónia* pre lesný roh a klavír (1987), *Hovor*, štyri romance pre soprán a violončelo (1987), *Modlitba za zosnulého* priateľa pre soprán, barytón a komorný súbor, *Anagram na meno Ernst Bloch* pre sláčikový komorný orchester (1994), *Menuet na ostrove* pre spev, šepot, potlesk, pohyb a klávesový nástroj na básne N. Hosťoveckej (1994), *Die Tage wollen*

länger werden, 7 piesní pre mezzosoprán a klavír na básne I. Bachmannovej, *Kvinteto* (1996), *Toccata* (1996), *Exodus* (1996), *I'm not going to die today, I'm only going again away* (1997), *Variácie* (1996), *Nenávisť*, sonáta pre husle a klavír, *Zvezda* (A. Fet) pre zbor (1996–97).

Nenávisť, závisť, podraz a klamstvo pod maskou morálky, to je to, v čom musíš žiť každý deň, každú chvíľu i keď už nemáš silu tvárit sa, že všetko je OK, keď už cítiš, že to vonkajšie úplne dusí a cítiš v tom kvapky od ľudí, ktorým si dôveroval a pokladal za kamarátov, nezostavá nič iné len ako sa doplaziť do záchodu, oprieť sa rukami o záchodovú misu a všetko vyvrátiť von... len aby si prežil... len prežiť... Po nenávisti prichádza prázdnota...

Jevgenij Iršai

MONIKA ŠTREITOVÁ-POPELÁŘOVÁ študovala flautu na Janáčkovom konzervatóriu v Ostrave. Potom absolvovala VŠMU v Bratislave a pokračovala postgraduálnym štúdiom so zameraním na interpretáciu súčasnej hudby u prof. M. Jurkoviča. V roku 2000 získala štipendium a zúčastnila sa Darmstadtských kurzov v triede C. Levina. Zúčastnila sa aj workshopu interpretácie súčasnej hudby v Debrecíne pod vedením I. Matuza. Od začiatku štúdií bola v kontakte so skladateľmi (Ivan Parík, Vladimír Bokes, Petra Bachratá, Jozef Sixta, Petr Kotík). Premiérovala množstvo skladieb na rôznych festivaloch súčasnej hudby ako International Music Colloquiums, Nová slovenská hudba, Melos-Étos, Hudba bez hraníc a pod. Niekoľkokrát získala štipendium Českého, ale aj Slovenského hudobného fondu. Spolupracuje s televíziou a rozhlasom, pre ktoré nahrala niekoľko nahrávok, z ktorých sa niektoré objavili aj na jej profilovom CD. V roku 1999 o nej boli natočené dva filmové dokumenty. Účinkuje v rôznych projektoch sólovo alebo ako členka inštrumentálnych súborov v rôznych európskych krajinách. V roku 2000 nahrala s organistom Marekom Vrábelom CD *Brána nádeje*, o rok neskôr participovala na CD súboru Societa Rigata *Seven through five*.

PETER ZWIEBEL po štúdiách na Konzervatóriu v Košiciach u I. Paulinovej pokračuje od roku 2000 na VŠMU v Bratislave v triede doc. J. Hošeka. Je členom Slovenského komorného orchestra Bohdana Warchala ako aj Zwiebelovho kvarteta.

ANDREJ GÁL (1978) po konzervatoriálnych štúdiách pokračuje na VŠMU v Bratislave u Jozefa Podhoranského. Zúčastnil sa niekoľkých majstrovských kurzov a súťaží (v Piešťanoch u R. Wallfischa, Anglo-Czechoslovak Trust Competition London, Letná akadémia Praha-Viedeň-Budapešť). Od roku 1999 bol niekoľkokrát prvým violončelistom Internationale Junge Orchesterakademie v Nemecku a tiež orchestra na festivale Summer Arts v Idyllwild v Kalifornii. Od roku 2001 je členom Slovenského komorného orchestra Bohdana Warchala a Zwiebelovho kvarteta.

IVAN BUFFA (1979) študoval klavír a kompozíciu na Konzervatóriu v Košiciach. V súčasnosti pokračuje na Universität für Musik und Darstellende Kunst vo Viedni, kde študuje kompozíciu u Michaela Jarrella, ako aj na VŠMU v Bratislave (kompozícia Vladimír Bokes, klavír Ivan Gajan). Bol účastníkom skladateľských kurzov v Českom Krumlove a viacerých interpretačných kurzov v Rakúsku a Nemecku. Premiéroval a pre Slovenský rozhlas nahrával diela slovenských aj zahraničných autorov (A. Schnittke, G. Ligeti, D. Schermann, J. Vajo, J. Podprocký).

Komorné zoskupenie **UNA ANIMA** vzniklo na jeseň v roku 2001 z potreby sebarealizácie mladých umelcov. Pôsobí v rôznych zoskupeniach: dychový kvintet, klavírny kvintet, trio. Členmi dychového tria sú Peter Kajan, Jozef Eliáš a Dominik Melichárek. **Peter Kajan** je posluchačom 4. ročníka VŠMU, kde študuje fagot u Jána Martanoviča. Je laureátom viacerých domácich aj zahraničných interpretačných súťaží (Pécs, Pražská jar). Pôsobí ako fagotista v mládežníckom orchestri Europa-Philharmonie v Nemecku. **Jozef Eliáš** je absolventom VŠMU, kde študoval klarinet u Jozefa Luptáčika. Sólovo účinkoval s ŠKO Žilina a ŠF Košice. V súčasnosti je členom Slovenskej filharmónie a venuje sa komornej hudbe (Una anima, Bratislavské klarinetové kvarteto). **Dominik Melichárek** študuje hoboj u Jozefa Ďurdinu na VŠMU. V roku 2000 zvíťazil na Medzinárodnej súťaži dvojplátkových nástrojov v Olomouci. Od roku 2001 je prvým hobojistom v SOSR, rovnako ako aj v rôznych mládežníckych orchestroch Európy.

MAGDALÉNA BAJUSZOVÁ (1976) bola v rokoch 1985–90 mimoriadnou, neskôr riadnou študentkou konzervatória v Bratislave. Pokračovala na VŠMU pod vedením Cyrila Dianovského. Od roku 2001 bola interným doktorandom na VŠMU u prof. Idy Černeckej. Získala niekoľko ocenení (3. cena na medzinárodnej klavírnej súťaži Virtuosi per Musica di pianoforte, 2. cena a cena Českého hudobného fondu a Cena najlepšieho československého účastníka, 1. cena na interpretačnej súťaži Ministerstva školstva SR, 1. cena na Súťaži slovenských konzervatórií, 1. cena Yamaha Music Foundation of Europe). V roku 1997 získala titul diplomanta medzinárodnej klavírnej súťaže Pamiatky V. Horowitza v Kyjeve. Premiéruje rad klavírnych diel slovenských skladateľov doma i v zahraničí.

MILAN PAĽA (1982, Prešov) študoval v rokoch 1996–2000 hru na husle na Konzervatóriu v Banskej Bystrici u P. Strenáčika, momentálne pokračuje na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni, v triede Jely Špitkovej a Rainiera Küchla. V roku 1998 absolvoval majstrovské kurzy v Zürichu (V. Spivakov). V rokoch 1998 a 2000 sa stal víťazom Súťaže slovenských konzervatórií v hre na husliach, získal 1. cenu a stal sa absolútnym víťazom medzinárodnej súťaže Anglo-Czecho-Slovak Trust v Londýne. V roku 2001 získal 2. miesto v komornej hre na medzinárodnej súťaži v Londýne.

NEDEĽA
9. NOVEMBER

Zrkadlová sieň
Primaciálneho
paláca
19.30

04

OPERA APERTA ENSEMBLE
Ronald Šebesta klarinet
Gerald Preinfalk tenorsaxofón a. h.
Eleonóra Škutová klavír
Ivana Pristašová husle
Peter Šesták viola
Ján Slávik violončelo a. h.

ANTON WEBERN
Kvarteto pre husle, klarinet, tenorsaxofón a klavír op. 22 (1930)
I. Sehr mäßig
II. Sehr schwungvoll
(uvedenie pri príležitosti 120. výročia narodenia skladateľa)

MARIÁN LEJAVA
Opera Aperta Quintet (2003)*
„Roviny a pláne"
pre husle, violu, violončelo, klarinet a klavír

ĽUBOMÍR BURGR
Mimo obrazu (2003)*
(objednávka festivalu)

PRESTÁVKA

RYTIS MAŽULIS
Mensurations (1992)
pre 5 nástrojov

VIDMANTAS BARTULIS
De profundis (1988)
pre husle, violu, violončelo, klarinet a klavír

* svetová premiéra

ANTON WEBERN (1883, Viedeň – 1945, Mittersill) študoval v rokoch 1902–06 hudobnú vedu na Viedenskej univerzite u Guida Adlera a v rokoch 1904–08 bol žiakom Arnolda Schönberga. Do roku 1913 pôsobil ako operný (operetný) dirigent v rôznych mestách monarchie (Viedeň, Teplice, Gdaňsk, Štetín), rok 1917 strávil v tejto funkcii v Prahe. Po návrate do Viedne spolupracoval so Schönbergom v Spolku pre súkromné hudobné uvedenia. V rokoch 1922–34 viedol mestom Viedeň organizované Robotnícke symfonické koncerty, od roku 1923 aj Robotnícky spevokol. Popri súkromnej pedagogickej činnosti a hosťovaní ako dirigent pôsobil od roku 1927 v Rakúskom rozhlase ako dirigent a patrón súčasnej hudby. Počas fašistickej vlády v Rakúsku žil vo veľmi skromných pomeroch, pretože jeho umelecké názory boli nezlučiteľné s oficiálnou politikou a znemožnili mu akúkoľvek verejnú činnosť. Živil sa súkromnými hodinami (k jeho najvýznamnejším žiakom patrí K. A. Hartmann, H. Searle, P. Stadlen, F. Wildgans) a rutinnou prácou pre Universal Edition. Roku 1945, krátko po skončení vojny, ho zabila náhodná guľka príslušníka amerického okupačného vojska v Rakúsku.
Vychádzajúc z tonálnej *Passacaglie* op. 1, cez atonálne skladby až po seriálne obdobie skladieb op. 21 až 28 a súčasne od extrémne napätého výrazu inštrumentálnych miniatúr až po ideál symetrie a vyrovnanosti, prešiel Webern dlhou vývojovou cestou. Takmer nikdy sa však nevzdal určitých priorít – dôležitosti ticha, redukcie dynamickej škály, priehľadnosti faktúry i stručných rozmerov. Väčšina jeho diel nepresahuje trvanie 5 minút a celé jeho dielo trvá necelé štyri hodiny.

Výber z diela: *Passacaglia* op. 1 (1908), *Päť piesní* na text S. Georgea op. 3 (1907–08), *Päť piesní* na text S. Georgea op. 4 (1908–09), *Päť častí* op. 5 (1909), *Šesť kusov* op. 6 (1919/1928), *Šesť bagatel* op. 9 (1913), *Päť kusov* op. 10 (1911–13), piesne op. 12, 13, 14, 15 (1915–22), *Päť kánonov* op. 16 (1924), *Tri ľudové texty* op. 17 (1924), *Sláčikové trio* op. 20 (1927), *Symfónia* op. 21 (1928), *Kvarteto* op. 22 (1930), *Koncert pre deväť nástrojov* op. 24 (1934), *Svetlo očí* pre zbor a orchester (1935), *Variácie* op. 27 (1936), *Sláčikové kvarteto* op. 28 (1936–38), *I. kantáta pre soprán, zbor a orchester* (1938–39), *Variácie pre orchester* (1930), *II. kantáta pre soprán, bas, zbor a orchester* (1941–43).
Muzikologické a teoretické práce (výber): *Einleitung*. Heinrich Isaac: *Choralis Constantinus*. Zweiter Teil. *Graduale in mehrstimmiger Bearbeitung (a cappella)*, ed. Anton von Webern (Viedeň 1905–06, *Denkmäler der Tonkunst in Österreich*, roč. XVI/1, zv. 32), *Der Lehrer Arnold Schönberg* (1912), *Über Arnold Schönberg als Dirigent* (1914), texty k vlastným skladbám: *Passacaglia*, *Sechs Orchesterstücke*; *Der Weg zur Komposition mit zwölf Tönen*, prednášky (1932).

MARIÁN LEJAVA (1976, Bratislava) študoval na Konzervatóriu v Bratislave skladbu u Petra Martinčeka a dirigovanie u Juraja Karabu. Už v roku 1993 získal na Skladateľskej súťaži Alexandra Moyzesa 1. cenu za *Sláčikové kvarteto č. 1*. Neskôr pokračoval v štúdiu skladby na VŠMU u Vladimíra Bokesa a dirigovania u Bystríka Režuchu a Róberta Stankovského. V roku 1998 sa zúčastnil na Letnej akadémii – skladateľských kurzoch u E. Urbannera v Reichenau (Rakúsko), kde za skladbu *Sonata-variations* pre klarinet a klavír získal 2. miesto a Cenu mesta Reichenau. Absolvoval workshopy v EDDC School v Arnheme (Holandsko), skladateľské kurzy CASMI 2001 v Prahe. Za tanečné predstavenie *No Entry* (choreografia: J. Fruček) v Prahe získal viaceré ocenenia. K ďalším uznaniam patrí titul „Honourable mention" z 3. medzinárodnej skladateľskej súťaže L. Kubika

na Floride (USA) za *Chant d'Amour*, 1. cena v skladateľskej súťaži Orfeus 2001 „Hommage à A. Schönberg" za *String Trio* a Cena SOZA roku 2001 za najúspešnejšiu skladbu mladého autora (*Seven Bagatelles*). Od roku 2002 je poslucháčom doktorandského štúdia skladby na VŠMU u Vladimíra Bokesa a zároveň študuje dirigovanie u doc. Stanislava Macuru.
Zúčastil sa na viacerých letných kurzoch, naposledy na Dňoch novej hudby 2003 v Ostrave, kde na festivalových koncertoch uviedol diela mladých skladateľov a bol jedným z asistentov dirigenta Zsolta Nagya. Ako dirigent pravidelne uvádza novú hudbu s poprednými slovenskými hudobnými telesami. Od minuloročnej sezóny diriguje operné predstavenia v divadle Stoka.

Výber z diela: *Tri ľudové piesne pre miešaný zbor* (1991–92, rev. 1998), *Sláčikové kvarteto č. 1* (1993, rev. 1999), *Brombexin – liek* pre klavír štvorručne (1993), *Suita fonica* pre flautu, husle, lesný roh (1994), *Štyri piesne pre pianíno* (1994–95), *Komorná symfónia v jednej časti* pre orchester (1995), *Piesne o láske* pre barytón, klarinet, husle a klavír (1995), *Violino solo* (1996, rev. 2001), *Piesne o láske* pre barytón a komorný orchester (1997), *Suita fonica* pre flautu, klarinet, husle, lesný roh (1999), *String Trio* (2001), *Dickinson songs* pre soprán a klavír (2002), *Mo(o)nical(l) rituál pre flautu, Invocation–Trance–Consternation* (2002).

ĽUBOMÍR BURGR (1964, Prešov) študoval hru na husliach na košickom konzervatóriu a v rokoch 1985–90 pôsobil v orchestri Divadla Jonáša Záborského v Prešove. Spolu s Martinom Marinčákom založil skupinu Ali Ibn Rachid. V roku 1990 sa presťahoval do Bratislavy a vstúpil do divadelného združenia Stoka, kde pôsobí ako hudobník, skladateľ a herec. Od roku 1995 je členom súboru Požoň sentimentál. Študoval na VŠMU skladbu u prof. Ivana Paríka. Spolu s Martinom Burlasom, Zuzanou Piussi a Danielom Salontayom založil skupinu Dogma. V roku 2000 založil s Martinom Burlasom Združenie pre súčasnú operu.

Výber z diela: *Ogloj Chorchoj*, EA (1991), *Title* pre akordeón (1994), *Sniežik poletuje, na zem pomaly si sadá, v dedine pod horou dievčatko milého si hľadá* (1996), *Ligea* pre klavír (1996), *Bože, Bože, prečo si mi odpustil?* pre dve sláčikové triá (1997), *Elevátor* pre akordeón a mg pás (1997), *Vnútri* pre akordeón a mg pás (1998), *Not a Dream Suite* (1998), *Vis-à-vis* pre akordeón a mg pás (1998), *Terasy* pre orchester (1998), *Od ľubovoľného taktu* pre violončelo sólo (2000), *Short Bach I & II* (2000), *Smrť v kuchyni,* komorná opera pre 4 speváko v a komorný súbor (2001), *Výkrik v temnotách* (2002).

RYTIS MAŽULIS (1961) absolvoval kompozíciu na litovskej hudobnej akadémii u Juliusa Juzeliunasa, kde momentálne pôsobí ako profesor. V roku 1988 mu bola udelená cena „Tyla" („Ticho") za komornú skladbu *The Sleep*, v roku 1989 cena litovského kultúrneho fondu za komornú a vokálnu tvorbu. Získal štipendium Akademie Schloss Solitude na ročný pobyt v Stuttgarte. Jeho *ajapajapam* bola v roku 2002 na skladateľskej súťaži litovského zväzu skladateľov ocenená ako najlepšie vokálne dielo. Jeho kompozície boli uvádzané na rôznych festivaloch (Nyyd Tallin, Musikhust Odense, Deutschlandfunk Kolín, Pražská Jar, Norrtelje Chamber Music Festival Švédsko, De Suite Muziekweek

Amsterdam, Minimalismus Berlín, MaerzMusik Berlín), a koncertoch (Varšava, Akademie Schloss Solitude Stuttgart, Queen Elizabeth Hall Londýn).
Mažulisova tvorba je poznamenaná mimoriadnou štýlovou čistotou, symetriou a celistvosťou hudobnej štruktúry založenej na kontrapunkte (zväčša kánonickom), akoby výslednou formou „sústredných kružníc". Prirodzenou snahou dosiahnuť homogénnu a kryštalickú zvukovosť, je celé jeho dielo poznačené hľadaním najadekvátnejších inštrumentačných prostriedkov.

Výber z diela: *Kráľ Karol*, štvorhlasný kánon ľubovoľnej výšky pre 4 rovnaké hlasy (1984), *Twittermachine* pre 4 keyboardy (1986), *The Sleep* pre 8 sopránov a 4 husle (1988), *Canon aenigmaticus* pre 2 klavíry (1991), *Mensurations* pre flautu, klarinet, violu, violončelo a klavír (1992), *Heautontimoroumenos* pre kontrabas a bicie (1996), *Sybilla* pre miešaný zbor (1996), *Ordines* pre bicie a mg pás (1997), *Talita cumi*, zvuková inštalácia pre 6 osôb, computer a mg pás (1997), *Stulpe*, svetelná a zvuková inštalácia (1999), *Canon mensurabilis* pre flautu, klarinet, violu, violončelo a klavír (2000), *ajapajapam* pre komorný zbor, 2 husle, violu, violončelo a mg pás (2002), *Ex una voce tres* pre soprán, gambu a lutnu (2002).

Harmonický materiál *Mensurations* je vystavaný zo štvrťtónových radov, ktoré sa prostredníctvom seriálnych techník obmieňajú a predkladajú tak rozličné modely tých istých tónov. Rytmické patterny vychádzajú z princípov nepatrne podobných starým menzurálnym kánonickým technikám.

Rytis Mažulis

VIDMANTAS BARTULIS (1954) študoval kompozíciu na Litovskom štátnom konzervatóriu a na Hudobnej fakulte v Kaunase. Získal Litovskú národnú cenu a uznanie ako Najlepší divadelný skladateľ v Litve. Od roku 2001 je predsedom kaunaskej pobočky Zväzu litovských skladateľov a umeleckým riaditeľom festivalu súčasnej hudby Is arti. Bartulisove diela sú pravidelne uvádzané na rôznych festivaloch súčasnej hudby nielen v Litve, ale aj v zahraničí (Festival elektronickej hudby v Sofii, Varšavská jeseň, Baltisk Musikfestival v Štokholme, Musikhust v Dánsku a mnoho iných). Tento rok prebehla v štyroch kanadských mestách séria koncertov s jeho skladateľským profilom.
Koncom sedemdesiatych rokov reprezentoval Vidmantas Bartulis na litovskej hudobnej scéne odlišne smerujúcu generáciu skladateľov ktorých zjednocovali spoločné estetické princípy a idey. Táto skupina rovnako zmýšľajúcich tvorcov (Vidmantas Bartulis, Onute Narbutaite, Algirdas Martinaitis, Mindaugas Urbaitis, a ďalší) uprednostňovala prevažne tvorbu komorných žánrov – introvertnosť, rozjímavosť, žalostnosť, naplnené prirodzenou túžbou, zväčša zdôrazňovanou poetickými názvami diel. Ich hudobný jazyk nebol zložitý, skôr priezračný, niesol znaky minimalizmu. Ďalšou vlastnosťou bolo prvotné zdanie prílišnej prepletanosti diel hudobnými citátmi predošlých epoch. Nebola to však snaha o polyštýlovosť, či kolážovosť, jednalo sa skôr o prirodzené vynáranie pocitov, myslenia a nálady v dobe, kedy v kompozičnej tvorbe sa polyštýlovosť priamo vyžadovala. Významové bohatstvo Vidmantasa Bartulisa sa prejavuje v rôznorodosti jednotlivých období jeho „zvláštneho, ale osobitého" kompozičného jazyka.

Výber z diela: *A Lesson*, opera (1993), 2 symfónie (1980, 1985), *Mein lieber Freund Beethoven...*, audiovizuálne predstavenie pre 2 predvádzačov a mg pás (1987), *De pro-*

fundis pre klarinet, husle, violu, violončelo a klavír (1988), *I like Vivaldi – The Four Seasons*, audiovizuálne predstavenie pre 16 predvádzačov a mg pás (1993), *The Handsome Locomotive* pre miešaný zbor (1993), *Oh, Darling*, 1. sláčikové kvarteto (1994), *I Like Dance a la Russ* pre mg pás (1995), *I Like A. Dvořák* pre mg pás (1996), *F.Schubert – Quintetto C Major op. 163*, adagio pre sláčikový orchester (1998), *Psalms*, 2. sláčikové kvarteto (1999), *I Like F. Chopin. Sonata B Major* pre dva klavíre a orchester (2000), *Te Deum* pre sólistov, zbor a orchester (2000).

De profundis pozostáva z piatich častí hraných attaca. Skladateľ poukazuje na stredoveký chorál a vlastný sonoristicko-aleatórny rukopis v kontexte s estetikou minimalizmu. Nárek minulosti je v rozpore so skazou súčasnosti a zároveň podáva nepokojnú správu budúcnosti – prosbu o pomoc dostať sa von z hlbín.

Viktoras Gerulaitis

GERALD PREINFALK (Freistadt, Rakúsko) študoval jazzový a klasický saxofón vo Viedni, v Romainville (Francúzsko) a na Berklee College of Music v Bostone. Spolupracoval s Viedenským rozhlasovým symfonickým orchestrom, Klangforum Wien, Die Reihe Wien, Ensemble 20. Jahrhundert, Vienna Art Orchestra, Django Bates Ensemble, Upper Austria Jazz Orchestra. Od roku 1987 je členom Viedenského saxofonového kvarteta (Gerald Preinfalk – sopránsaxofón, Jure Pukl – altsaxofón, Thomas Schön – tenorsaxofón, Sabine Zwick – barytónsaxofón).

JÁN SLÁVIK študoval na bratislavskom Konzervatóriu u Gustáva Večerného a Karola Filipoviča a na VŠMU u Jozefa Podhoranského. Komornú hru študoval vo Viedni na Hochschule für Musik und Darstellende Kunst u Franza Samohyla a Güntera Pichlera. V roku 1992 ukončil doktorandské štúdium na VŠMU, kde od roku 1993 pôsobí ako pedagóg. Zúčastnil sa viacerých interpretačných kurzov (Weimar, Kerkrade, Bayreuth, Piešťany) a je držiteľom mnohých ocenení (Cena za najlepšiu interpretáciu súčasnej hudby Pražská jar 1983, cena hudobnej kritiky – Mladé pódium Karlove Vary 1991). Ján Slávik je zakladajúcim členom Moyzesovho kvarteta (1975), ktoré je od roku 1986 komorným súborom Slovenskej filharmónie. Sólisticky účinkoval s poprednými slovenskými orchestrami, s orchestrom Sinfonietta de Barcelona a Salzburgským komorným orchestrom. Ako prvý slovenský interpret uviedol v spolupráci s Danielou Varínskou kompletné dielo Ludwiga van Beethovena pre klavír a violončelo (sonáty a variácie), ktoré vydalo na troch kompaktných diskoch hudobné vydavateľstvo Diskant. Ján Slávik sa venuje aj interpretácii súčasnej hudby a svoje diela mu venovali viacerí slovenskí skladatelia (Iršai, Kupkovič, Zeljenka a ďalší).

Súbor **OPERA APERTA** vznikol roku 1996 ako komorné združenie pre súčasnú hudbu a hudbu klasicisticko-romantickej tradície. Jeho rôznorodé nástrojové obsadenie súbor predurčuje k systematickému štúdiu repertoáru pre kombinované formácie. Dlhodobým cieľom súboru je tvorivé uchopenie a porozumenie európskeho hudobného dedičstva z perspektívy prelomu 20. a 21. storočia. Počas svojho pôsobenia súbor účinkoval na festivaloch súčasnej hudby doma (Večery novej hudby, Melos-Étos, Nová slovenská hudba, Konvergencie) a v zahraničí (Schloss Grafenegg, Katovice, Krakov, Praha, Kiel).

PONDELOK
10. NOVEMBER

Pálffyho palác
Zámocká 47
17.00

05

„Hudba bez hraníc v srdci Európy"

Andrej Gál violončelo
Ivan Buffa klavír

ALBRECHTOVO KVARTETO
Zuzana Paštéková 1. husle
Anežka Drmolová 2. husle
Júlia Urdová viola
Katarína Kleinová violončelo

Magdaléna Bajuszová klavír
Matej Kozub klarinet
Tzveta Dimitrova klavír
Andrea Bošková flauta
Branislav Černakovič husle

LUKAS HASELBÖCK
Dva kusy
pre violončelo a klavír

JANA KMIŤOVÁ
Sláčikové kvarteto č. 2 (2003)*
I.
II.
III.

LUCIA PAPANETZOVÁ
Imaginácie (2001)
pre klavír

JAN RYBÁŘ
Psychóza (2003)
melodráma pre klavír a recitátora

TZVETA DIMITROVA
Diptychon
pre klarinet a klavír
Odhalenie
Dialógy

GERALD RESCH
Gesten und Schleifen
pre flautu, husle, violončelo a klavír
Gesten
Schleifen

* svetová premiéra

LUKAS HASELBÖCK (1972, Viedeň) študoval hru na fagote na viedenskej Hochschule für Musik und darstellende Kunst, hudobnú vedu na Viedenskej univerzite (Dr. phil. 1997). Venoval sa editorskej a publicistickej činnosti, pôsobí na Inštitúte hudobnej teórie na viedenskej Universität für Musik und darstellende Kunst. Kompozíciu študoval na Universität für Musik und darstellende Kunst u Ivána Eröda a Ericha Urbannera (Mag. art. 1999). Viaceré z jeho skladieb vznikli na objednávku umelcov a súborov, okrem iného Karin a Doris Adamovových, Ensemble On Line, Ensemble Nodos, Albertina Wien, Sinfonietta Baden, Wiener Orgelkonzerte, klavírneho dua Theiner & Breitner, súboru Herbert Gantschacher & Musiktheater ARBOS, Festwochen Gmunden a Tria Verdehr. Jeho diela boli uvedené v Rakúsku i v zahraničí. Roku 1998 získal Cenu Nadácie Theodora Körnera, roku 1999 štipendium Úradu spolkového kacelára, roku 2001 Kompozičné štipendium Viedenských symfonikov. Okrem toho pôsobí aj ako spevák, so Zborom Arnolda Schönberga, súbormi Concentus Vocalis, Wiener Singverein a. i.

JANA KMIŤOVÁ (1976, Prešov) študovala kompozíciu u Jozefa Podprockého a klavír u Melánie Hermanovej na konzervatóriu v Košiciach. Pokračovala na VŠMU v Bratislave u Dušana Martinčeka. Od roku 1999 je študentkou skladby na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni v triede Michaela Jarrella. Absolvovala kompozične kurzy v Nemecku, Rakúsku, Kanade, Francúzsku, Švajčiarsku a Japonsku u profesorov ako B. Ferneyhough, J. Rea, T. Hosokawa, J. Scholhorn, Y. Pagh-Paan. V roku 2001 premiérovala na festivale súčasnej hudby v japonskom Takefu skladbu *Kamea* pre 6 nástrojov. O dva roky neskôr získala tamtiež medzinárodnú cenu festivalu spojenú s opätovnou pozvánkou a objednávkou pre Ensembel Recherche. Spolupracuje so súbormi Klangforum Wien, Novel Ensemble Modern, Trio Accanto, Ensemble Ictus.

Výber z diela: *Sláčikové kvarteto*, *Flauto-solo*, *45-hlasné ženské zbory* na texty Mily Haughovej, *Štyri miniatúry pre klavír*, *Kamea* pre 6 nástrojov (2001).

LUCIA PAPANETZOVÁ (1978) študovala organ a zborové dirigovanie na Konzervatóriu J. L. Bellu v Banskej Bystrici. Prvý kontakt s kompozíciou získala v rámci štúdia cirkevnej hudby pod vedením petrohradského skladateľa a klaviristu Jevgenija Iršaia. Pokračovala na VŠMU v Bratislave u Vladimíra Bokesa. Jej diela boli uvedené na festivaloch Nová slovenská hudba a Orfeus 2000. Skladby *Moment musical* pre gitaru a sláčikový orchester a *Meditácia vďaka Bachovi* pre sláčikový orchester boli premiérované Štátnym komorným orchestrom v Žiline pod taktovkou Leoša Svárovského a Karola Kevického.

Imaginácie pre klavír vznikli v júni 2001 z príležitosti vyhlásenia súťaže „Hommage à Arnold Schönberg". Sú venované Lenke Bajuszovej.

JAN RYBÁŘ (1981) popri gymnáziu študoval klavír u Milana Langera a kompozíciu u Vladimíra Tichého. Na Akademii múzických umění v Prahe pokračuje u Milana Slavického. Venuje sa vokálnej tvorbe, bakalárský stupeň AMU ukončil priestorovou kantátou pre zbor a orchester. Momentálne pracuje na vianočnej omši.

Melodrámu *Psychóza* pre klavír a recitátorku som napísal pre herečku Kateřinu Čapkovú, ktorá s ním prvýkrát účinkovala na festivale melodrám v Prahe. Text pochádza z hry Sarah Kane *Psychóza o 4.48* a jeho obsahom je utrpenie ženy, ktorá prechádza ťažkou schizofréniou. Je veľmi drsný a realisticky vykresľuje zložité a velmi bolestivé pocity ženy zavretej v ústave. Autorka toto štádium sama prežila, text je teda autobiografický a zobrazuje jej vlastné pocity. V monológu ženy se rýchlo striedajú stavy pokoja, šialenstva i zúfalstva a miešajú sa s pocitmi výčitiek a lásky. Podobným spôsobom som se tieto zmeny pokúšal vystihnúť aj v hudbe. Rýchle striedanie nálad je tu znázornené náhlými tempovými a dynamickými zmenami, vrátane zmien klavírnej faktúry. Skladba bola napísaná v tomto roku a trvá približne 7 minút.

Jan Rybář

TZVETA DIMITROVA (1968, Stara Zagora, Bulharsko) ukončila štúdium kompozície a hudobnej teórie u Alexandra Tekelieva na Štátnej hudobnej akadémii Pancha Vladigerova. Pokračovala na Akadémii hudby a výtvarných umení vo Viedni u Ericha Urbanera. Dimitrova je laureátom Medzinárodnej letnej akadémie „Praha-Viedeň-Budapešť" v Rakúsku (1995, 1997, 1998) a Seminárov Bélu Bartóka v Maďarsku (1999). Na súťaži „Earth and People" v Sofii získala špeciálnu cenu, taktiež Oestig-Preis za predstavenie súčasnej rakúskej hudby. Nahrávala pre Bulharský národný rozhlas. Momentálne je redaktorkou a recenzentkou časopisu Hudba – včera – dnes.

Výber z diela: *Toccata pre klavír* (1994), *Piesne pre detský zbor a klavír* (1994–99), *Elégia pre 13 sláčikov* (1995), *Koncert pre klavír a orchester* (1998), *Kus pre fagot, klavír, husle, violu a kontrabas* (1999).

GERALD RESCH (1975, Linz) študoval kompozíciu u Michaela Jarrella a zároveň hudobnú vedu, filozofiu a dejiny umenia na Viedenskej univerzite. Pokračoval v Kolíne, Berlíne, Paríži a Ríme, označujúc seba samého ako hudobného poetika širokospektrálneho rozhľadu s nielen hudobnými vplyvmi (architektúra, geológia, lingvistika, textilné umenie). Od roku 2001 je Gerald Resch na postgraduálnom štúdiu kompozície u Beata Furrera v Grazi. Mimo skladateľskej aktivity je činný ako hudobný publicista a muzikológ.

ANDREJ GÁL → s. 28

IVAN BUFFA → s. 28

ALBRECHTOVO KVARTETO vzniklo v roku 1999 na pôde VŠMU. Od roku 2001 pracuje pod vedením prof. Mikuláša Jelínka. Kvarteto sa zúčastnilo na medzinárodných interpretačných kurzoch Sommerakademie v rakúskom Reichenau (G. Pichler, N. Brainin, M. Škampa), medzinárodnom festivale a kurzoch Strings Only v chorvátskom Zadare a festivalu Mladá Praha. Pravidelne účinkuje na festivale Nová slovenská hudba a na pódiách doma i v zahraničí (Nemecko, Taliansko, Belgicko).

MAGDALÉNA BAJUSZOVÁ → s. 29

MATEJ KOZUB (1975) po absolutóriu VŠMU pokračoval v štúdiu klarinetu a hudobnej pedagogiky na Hudobnej a dramatickej akadémii vo Viedni. Neskôr študoval u Ilkka Teerijokiho na Sibeliovej akadémii v Helsinkách. Bol účastníkom viacerých interpretačných kurzov (Medzinárodná letná akadémia Praha-Viedeň-Budapešť v rakúskom Gloggnitze, Medzinárodné hudobné letné sústredenie Švajčiarsko-Slovensko, Medzinárodná letná akadémia Mozarteum, Salzburg). Získal niekoľko ocenení (3. miesto na Medzinárodnej súťaži klarinetistov Giacoma Mensiho v Brene, Taliansko; 2. miesto na Medzinárodnej Pendereckého súťaži súčasnej hudby v Krakove; 1. miesto v kategóriach sólo, súbor a titul absolútneho víťaza Súťaže študentov hudby a mladých profesionálov Londýn 2000). Je realizátorom projektu Medzinárodného višegrádskeho fondu s názvom Hudba bez hraníc v srdci Európy. Spolupracuje s mladými slovenskými skladateľmi a ich diela premiéruje na Slovensku a v Rakúsku (takmer 25 premiér za posledné 2 roky).

ANDREA BOŠKOVÁ (1982) po absolutóriu Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici študuje od roku 2001 na VŠMU v Bratislave u prof. Miloša Jurkoviča. V roku 2002 sa zúčastnila na medzinárodných interpretačných kurzoch v Rakúsku u prof. Válka.

BRANISLAV ČERNAKOVIČ (1976) po skončení konzervatória v Žiline študoval na VŠMU v Bratislave u Petra Michalicu a Alexandra Jablokova. V rokoch 2001–02 bol účastníkom letného vzdelávacieho programu American Jazz Philharmonic usporiadaného Inštitútom Henryho Manciniho na Univerzite Los Angeles v Kalifornii (vystúpenia s Dianou Krall, Dianou Reeves, Herbie Hancockom, Quincy Jonesom). Ako koncertný majster Marchfeldskej filharmónie (Rakúsko) sa zúčastnil na turné v Číne.

PONDELOK 10. NOVEMBER

Slovenský rozhlas
Malé koncertné štúdio
19.30

06

ORKEST DE VOLHARDING
Dìl Engelhard flauta, pikola
Joeri de Vente lesný roh
Michiel van Dijk soprán- a tenorsaxofón
Rutger van Otterloo soprán-, alt- a barytónsaxofón
Bob Driessen soprán-, alt- a barytónsaxofón
Reijer Dorresteijn trúbka
Louis Lanzing trúbka
Gertjan Loot trúbka
Coen van't Hof pozauna
Johan de Meij pozauna
Hans Visser basová pozauna
Jaap Dercksen klavír
Sjeng Schupp kontrabas a basgitara

Ernst van Tiel dirigent

GORDON McPHERSON
Western Darlings (1992)

MARTIJN PADDING
Remote Places (1989)

BOŠKO MILAKOVIĆ
Stolen Beauty (2003)*
(objednávka festivalu)

PRESTÁVKA

SJENG SCHUPP / MICHIEL VAN DIJK
Loops/Den Pijp/Beat/Lifter (2002)

LOUIS ANDRIESSEN
On Jimmy Yancey (1973)

* svetová premiéra

GORDON McPHERSON (1965, Dundee) študoval na Univerzite v Yorku, doktorát dokončoval na Royal Northern College of Music. V súčasnosti je docentom na Royal Scottish Academy of Music and Drama. Na univerzite v St. Andrews prednáša analýzu a hudbu dvadsiateho storočia. K dvestému výročiu bitky pri Camperdowne napísal pre Royal Scottish National Orchestra skladbu *Kamperduin*.

Western Darlings je crossoverom medzi ľudovou a populárnou hudbou.

MARTIJN PADDING (1956) študoval klavír u Fania Chapira, hudobnú vedu, kompozíciu u Louisa Andriessena a inštrumentáciu u Geerta van Keulena. Spolupracoval s holandskou Národnou baletnou akadémiou a niekoľkými baletnými súbormi (Krisztina de Chatel, Beppie Blankert, Bianca van Dillen). V súčasnosti vyučuje kompozíciu na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu. Zoznam jeho kompozícii zahŕňa orchestrálne kompozície ako aj skladby pre rozličné zoskupenia. Jedným z Paddingových najmonumentálnejších diel posledného obdobia bola opera *Tattooed Tongues*, uvedená na Varšavskej jeseni.

Výber z diela: *Ritorno* pre saxofónové kvarteto (1988), *Remote place* pre súbor (1989), *Dramm* pre sláčikové kvarteto (1990), *Shuffle* pre súbor (1990), *Blend* pre klavír (1991, rev. 1992), *Öde* pre flautu, trúbku, husle, violončelo, klavír a bicie (1993), *Harmonypricker* pre flautu a klavír (1994), *Scharf abreissen* pre orchester (1995), *Kvinteto pre dychové, alebo iné nástroje* (1996), *Volkskrant contrapunt* pre veľký súbor (1996), *Fix-us* pre súbor (1997), *Five Neo-Neos* pre tenorsaxofón a klavír (1997), *Bien mesuré bien* pre čembalo (1998).

Remote Places je „dômyselným kontrastom medzi akordickou zátarasou a ťažkopádnymi rytmicko-melodickými motívmi". Niečo ako vyjednávanie a túžba po ďalekých a odľahlých končinách, ktoré nás lákajú svojou príťažlivosťou. Čím ťažšie je ich možné dosiahnuť, tým atraktívnejšími sa pre nás stávajú. Padding cez zemepisné miesta a hudobné udalosti reflektuje akúsi „novodobú súčasnosť". V tejto „novej súčasnosti" patrí dôležité miesto aj hudobnému dianiu.
Remote Places je bezpochyby umne vystavané dielo. Úvodný rytmus konfrontuje poslucháča s následným materiálom napriek tomu, že si to zatiaľ neuvedomuje. Badateľným sa stáva po jemnej pulzácii akordov z ktorej sa vyvinie dômyselná tonálna manipulácia. Tá prechádza cez tremolové reťazce a početne zmnožené melodické celky, na základe ktorých sa introdukcia stáva predzvesťou akejsi provizórnej expozície. Tonálna manipulácia v *Remote Places* sa stáva rovnako manipuláciou s hudobným vedomím skladateľa aj poslucháča.

BOŠKO MILAKOVIĆ (1973, Belehrad) začal študovať hru na kontrabase a hudobnú teóriu na Strednej hudobnej škole Josipa Slavenského v Belehrade. Neskôr študoval kontrabas na Konzervatóriu v Bratislave a od roku 1994 aj kompozíciu u Juraja Tandlera. V roku 1998 sa stal poslucháčom VŠMU v kompozičnej triede Vladimíra Bokesa. Bol účastníkom kurzov EDDC (European Dance Development Centre, Arnhem), ktorý v oblasti skladby viedol Jim Fulkerson, taktiež kurzov v Reichenau (Erich Urbanner) a v Buckowe (Frangis Ali-Sade). Od roku 2001 je členom a spoluzakladateľom Združenia mladých skladateľov „SOOZVUK".

Výber z diela: *In Utero* pre orchester (2000), *Tabula Rasa* pre sláčikové kvinteto a klavír (2000), *Punk-tualizmus*, EA kompozícia (2000), *Trpezlivé Svrbenie*, EA kompozícia (2000), *Welcome in 3 Parts*, EA kompozícia (2001), *Intro* pre sláčikové trio a akordeón (2001), *One* pre komorné kvinteto (2001), *Losing My Religion* pre flautu, klarinet, akordeón a sláčikové trio (2002), *Ground* pre akordeón (2002), *Kvartet E pre soprán, klarinet, husle a violu* (2002).

SJENG SCHUPP študoval kontrabas a elektrickú basgitaru na utrechtskom konzervatóriu. Členom orchestra je od roku 1989. Okrem toho nezávisle spolupracuje s viacerými holandskými súbormi (Nederlands Blazers Ensemble, Nieuw Ensemble, ASKO, Schönberg Ensemble). Venuje sa aj ilustrácii. Výsledkami jeho tvorivej energie sú obaly albumov Volhardingu *Trajekten*, *Hex* a *Western Darlings*.

MICHIEL VAN DIJK študoval saxofón na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu u Lea van Oostroma a Johna Ruocca. Momentálne tam pôsobí ako lektor. Okrem orchestra Volharding (od roku 1996) účinkuje v niekoľkých zoskupeniach, ako napríklad ASKO, Schönberg Ensemble, Ebonyband, Metropole Orchestra. V roku 1998 sformoval akustickú funkovú formáciu Down Beat Syndrome.

Ich tri nové krátke kompozície *Loops/Den Pijp/Beat* sú dobrým príkladom toho, ako netradične môže byť hudba integrovanou súčasťou animovaného filmu. Skladba *Lifter* vznikla s podporou Het Nederlands Founds voor de Film.

LOUIS ANDRIESSEN (1939, Utrecht) študoval kompozíciu u svojho otca Hendrika Andriessena a neskôr u Kees van Baarena na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu. V rokoch 1962–63 pokračoval u Luciana Beria v Miláne a v Západnom Berlíne (1964–65). Popri svojej kompozičnej a interpretačnej činnosti od roku 1978 vyučoval na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu. Jeho tvorba bola výrazne politicky angažovaná. V roku 1972 založil dychový Orkest de Volharding, neskôr v roku 1977 súbor Hoketus; názvy oboch sú odvodené od Andriessenových skladieb, na ktorých uvedenie predovšetkým vznikli. Andriessen pre ne napísal rad ďalších skladieb. Roku 1977 získal Matthijs Vermeulen Prize a 1. cenu na Medzinárodnej tribúne skladateľov UNESCO za skladbu *De Staat*. Spolu s E. Schoenbergerom je autorom knihy *Het Apollinisch Uurwerk* o Igorovi Stravinskom. Na Holandskom festivale v roku 1989 uviedli premiéru jeho opery *De Materie*.

Výber z diela: *Nocturnen* pre soprán a komorný orchester (1959), *Ittrospezione II* pre orchester (1963), *Registers* pre klavír (1963), *Series* pre 2 klavíry (1958–64), *Souvenirs d'enfance* pre klavír (1966), *Anachronie I* pre orchester (1967), *Contra tempus* pre 22 hudobníkov (1967–68), *Anachronie II* pre hoboj a komorný orchester (1969), *Spektakel* pre súbor jazzových hudobníkov (1970), *De Volharding* pre dychový súbor (1972), *On Jimmy Yancey* pre dychový súbor (1972), *Melodie* pre zobcovú flautu a klavír (1972–74), *Il Duce*, mg pás (1973), *Il Principe* pre 2 zbory, dychové nástroje, basgitaru a klavír (1972–74), *De Staat* pre 4 ženské hlasy a nástroje (1972–76), *Workers Union* pre ľubovoľné nástrojové obsadenie (1975), *Mattheus Passie*, hudobné divadlo (1976), *Orpheus*, hudobné divadlo (1977), *Hoketus* pre inštrumentálny súbor (1977), *Symfónia pre prázdne struny* pre sláčiky (1978), *Mausoleum* pre orchester (1979),

George Sand, hudobné divadlo (1980), *De Tijd* pre zbor a orchester (1981), *Predohra k Orfeovi* pre čembalo (1982), *De Snelheid* pre orchester (1983), *Doctor Nero*, hudobné divadlo (1984), *De Stijl* pre súbor (1985), *Double Track* pre klavír, čembalo, zvonkohru a čelestu (1986), *Hadewijch* pre soprán, 8 hlasov a orchester (1988), *De Materie*, opera (1989), *Nietzsche redet* pre rozprávača, drevené dychové nástroje, 2 klavíry a sláčikové nástroje (1989), *Flora Tristan* pre miešaný zbor (1990), *Facing Death*, sláčikové kvarteto (1991), *Tance pre soprán a komorný orchester* (1991), *Hout* pre tenorový saxofón, marimbu, gitaru a klavír (1991), *Lacrimosa* pre 2 fagoty (1991), *M is for Man, Music, Mozart*, hudba k filmu P. Greenewaya (1991).

Andriessen bol priekopníkom uvádzania postmodernej hudby, ako je zjavné na jeho skorej kompozícii *On Jimmy Yancey* – oslave klaviristu boogie-woogie z 20. rokov. Skladba voľne využíva postupy a základné basové línie z boogie-woogie. Tie sú však z jazzu akoby vyňaté, čo boli v avantgardnom svete sedemdesiatych rokov veľmi radikálne a odvážne postupy. Andriessen si boogie-woogie zamiloval už počas svojho dospievania a tento štýl zapracoval do viacerých kompozícii (*On Jimmy Yancey* a *De Stijl*).

ORKEST DE VOLHARDING (v preklade vytrvalosť, húževnatosť), špecializujúci sa na súčasnú hudbu, pozostáva z trinástich hudobníkov a dirigenta. Vznikol v sedemdesiatych rokoch a odvtedy sa pravidelne objavuje na významných festivaloch a koncertných sieňach. Vystúpenia v Amsterdame, Londýne a New Yorku kombinujú s lokálnymi (Middelburg, Alkmaar, Velp). Orchester spolupracuje na projektoch v symbióze s ďalšími umeleckými formami ako tanec, divadlo, opera, alebo video. Predstavil sa v holanskom rádiu, televízii a vydal niekoľko CD.
Jedinečné spojenie troch saxofónov, troch trúbok, troch pozáun, lesného rohu, flauty/pikoly, klavíra a kontrabasu/basgitary vytvára okamžite rozpoznateľný charakteristický zvuk, označovaný ako robusný, energický a dynamický. Reprodukujú výlučne pôvodné kompozície holandských, ale aj zahraničných skladateľov (pre orchester bolo napísaných asi 200 skladieb).

UTOROK
11. NOVEMBER

Pálffyho palác
Zámocká 47
17.00

07

Jukka Tiensuu čembalo

ROBERTO SIERRA
Con Salsa (1984)

PENKA KOUNEVA
Rága (1989)

JUKKA TIENSUU
Etudy (2000)
1. train
2. drain
3. grain

MICHEL CORRETTE
Combat Naval (1739)

DAN LOCKLAIR
Cluster's Last Stand (*on the Ground*; 1989)

JUKKA TIENSUU
Fantango (1984)

NAJI HAKIM
from Shasta: Rondo, Aria, Toccata (1986)

GYÖRGY LIGETI
Continuum (1968)

JUKKA TIENSUU
Veto

JUKKA TIENSUU (1948) striktne vymedzuje svoje kompozičné smerovanie destináciou k moderne a len zriedka podľahne pluralizmu, ktorý je typický pre postmodernu. Nekompromisná náklonnosť k moderne je znakom skladateľov skupiny Ears Open!, ktorí spôsobili vo fínskej hudbe osemdesiatych rokov revolúciu. Tiensuu, ako väčšina skladateľov tohoto hnutia, študoval u Paava Heininena, neskôr u Klausa Hubera a Briana Ferneyhougha vo Freiburgu. Pôsobil v popredných EA štúdiách, čo vo veľkej miere ovplyvnilo jeho hudobné myslenie. Tiensuu je dôležitou postavou fínskej moderny aj ako zakladateľ Helsinki Biennale v roku 1981 a v nasledujúcom roku festivalu Time of Music vo Viitasaari.

„Nepíšem hudbu kvôli tvrdeniu, že úlohou skladateľa je postupné dopĺňanie koncertného repertoáru. V dnešnej dobe by malo mať k svojmu vzniku každé dielo špecifický dôvod."

Riešenie kompozičných problémov a hudobné vyjadrovanie sa preto u Jukku Tiensuu mení z diela na dielo a v jeho tvorbe je ťažké nájsť uniformný štýl, či priamočiarý vývoj. Príbuzné faktory je nutné vyhľadávať na všeobecnejšej úrovni, s väčšou možnosťou rozmanitosti, akú poskytuje modernistický spôsob vyjadrovania. Záhadnosť profilu Tiensuu je podčiarknutá skutočnosťou, že skladateľ od osemdesiatych rokov odmieta komentovať vlastnú hudbu, neuvádza poznámky k vystúpeniam a nedáva rozhovory.

Výber z diela: *Concerto da camera pre violončelo, flautu, anglický roh, klarinet a fagot* (1972), *Fiato* pre dychový orchester (1974), *Mxpzkl* pre klavír a sláčikový orchester (1977), *Passage* pre komorný súbor so živou elektronikou (1980), *„M"* pre čembalo, sláčiky a bicie (1980), *Puro* pre klarinet a orchester (1989), *Prologi* pre mg pás (1993), *Halo*, symfónia pre orchester (1994), *Vento* pre zbor klarinetov (1995), *Alma I–III* pre kláves (sampler) a sláčiky (1995–98), *Musica* ambigua, kusy pre zobcovú (alebo barokovú) flautu, barokové husle, violu da gamba a čembalo vo variabilných kombináciách (1996–98), *Padrigal* pre mužský zbor (1997), *Vis viva* pre mg pás (1999), *Asteletsa* pre kráčajúceho fagotistu (1999), *Etudy pre čembalo* (2000), *Luo* pre MIDI-klarinet a komorný orchester (2000), *Koncert pre akordeón a orchester* (2000), *Tri* pre 3 klavíre (2001), *Koncert pre orchester* (2002).

Aj keď sú mikrointervaly, pridružené v dielach Jukka Tiensuu, často ovplyvnené francúzskou hudbou spektier, v kombinácii so štylizovaným tangom vytvárajú takmer neskutočný efekt, v kontexte diel Tiensuu prekvapujúci. Jeho hudobný jazyk sa od *FanTanga* sprístupňuje, uvoľňuje a štrukturálne zjednodušuje. V roku 1985 vznikla pod názvom *Tango lunaire* verzia s komorným súborom.

ROBERTO SIERRA (1953, Vega Baja, Portoriko) po štúdiu kompozície na Portorickej univerzite odišiel do Európy, kde pokračoval na Londýnskej univerzite, Kráľovskej hudobnej akadémii, Inštitúte zvuku v holandskom Utrechte a u Györga Ligetiho na Vysokej hudobnej škole v Hamburgu. Stal sa riaditeľom kultúrnej sekcie Portorickej univerzity. V roku 2003 získal prestížne ocenenie Americkej umeleckej a literárnej akadémie. Jeho *Salsa para vientos* bola ocenená na budapeštianskom Jarnom festivale a *Suita pre čembalo* získala prvú cenu čembalovej súťaže Aliénor.

Výber z diela: *El Mensajero de Plata*, komorná opera, *El Contemplado*, balet, *Alegría* pre orchester, *Bayoán* pre soprán, barytón a orchester, *Bongo-0* pre bongá, *Koncert*

pre saxofón a orchester, *Concierto Barroco* pre gitaru a orchester, *Concierto Caribe* pre flautu a orchester, *Con Salsa* pre čembalo, *Eros* pre flautu a klavír, *Fandangos* pre orchester, *Fanfarria, aria y movimiento perpetuo* pre husle a klavír, *Fantasía Corelliana* pre dve gitary a sláčikový orchester, *Piezas Breves* pre gitaru, *Ritmo* pre orchester, *Tres Homenajes Húngaros* pre dve gitary a orchester, *Trio tropical* pre husle, violončelo a klavír.

PENKA KOUNEVA (1967) bola v roku 1994 vo funkcii mimoriadneho sídelného skladateľa Atlantského umeleckého centra, neskôr získala štipendium a stáž na Aspenskej letnej hudobnej škole v Colorade. Jej *Raga* získala v roku 1994 cenu v čembalovej súťaži Aliénor.

MICHEL CORRETTE (1709, Rouen – 1795, Paríž) bol synom holandského skladateľa Gasparda Corretteho. Zastával miesto organistu vo viacerých francúzskych kostoloch a bol tiež známy ako učiteľ. Viac ako 75 rokov komponoval javiskové a sakrálne diela, kantáty, piesne, mnohé koncerty (najmä 25 *concertos comiques*, 1732–60), množstvo rozličnej komornej a klávesovej hudby; väčšina jeho tvorby je bezvýznamného a zábavného charakteru, v značnej miere využíval populárne dobové melódie. Napísal tiež najmenej 17 inštruktívnych zošitov, zaujímavá je najmä *L'école d'Orphée* (1738) – rozprava porovnávajúca techniky francúzskej a talianskej husľovej školy.

DAN LOCKLAIR (1949, Charlotte, Severná Karolína) pôsobil od štrnástich rokov ako profesionálny organista a mával organové recitály (Cathedral of St. John the Divine, St. Patrick's Cathedral v New Yorku). Študoval na Škole cirkevnej hudby v New Yorku a doktorát hudobných vied obhájil na eastmanskej Hudobnej škole v Rochestri. Získal množstvo cien za kompozičnú tvorbu (ASCAP Awards, Kennedy Center Friedheim Award, Aliénor Award). K storočnici Cechu amerických organistov (AGO) bol Dan Locklair menovaný skladateľom roka. Ocenenie sa každoročne udeľuje americkým skladateľom obohacujúcim nielen organový, ale aj komorný a symfonický repertoár.

Výber z diela: *Good Tidings from the Holy Beast*, jednoaktová opera (1978–79), *Scintillations*, balet pre organ, bicie, soprán a orchester (1986), *Phoenix Fanfare* pre dychové kvarteto, organ a tympany (1979), *Tance pre orchester* (1981), *Malý koncertný kus pre* sedem hráčov na bicie a klavír (1984), *Peace Dance* pre klarinet a klavír (1984), *In the Autumn Days*, symfónia pre komorný orchester (1984), *The Breakers Pound* pre čembalo (1985), *Trumpetings*, suita so štvorintervalovou invenciou pre dve trúbky (1988), *Cluster's Last Stand (on the ground)* pre čembalo (1989), *Concerto grosso* pre čembalo, sláčiky a bicie (1990–92), *HUES* pre orchester (1993), *Symphony of Seasons* (2000–02).

NAJI SUBHY PAUL IRÉNÉE HAKIM (Bejrút, Libanon, 1955) je v priebehu posledných dvadsiatich rokov významným reprezentantom francúzskej tradície organistov-skladateľov-improvizátorov. Prvé ocenenia získal na medzinárodných organových súťažiach (Haarlem, Beauvais, Lyon, St. Albans, Štrasburg a Rennes), kompozičnú cenu

„Amis de l'Orgue" za *Symphonie en trois mouvements* a prvú cenu na Medzinárodnej organovej kompozičnej súťaži venovanej pamiatke Antona Heillera za *The Embrace of Fire*. V rokoch 1985–93 bol organistom v parížskej bazilike Božského srdca, potom odišiel za Olivierom Messiaenom do kostola Najsvätejšej Trojice. Je žiadaným koncertným organistom a improvizátorom. Zároveň je profesorom hudobnej analýzy Národného konzervatória Boulogne-Billancourt a hosťujúcim profesorom Kráľovskej hudobnej akadémie v Londýne. V roku 2002 mu bol udelený titul Doctor honoris causa Univerzity Saint-Esprit v Kasliku (Libanon).

Výber z diela: *Old Hundredth* pre 11 plechových nástrojov a organ (1983), *Symphonie en Trois Mouvements* pre organ (1984), *Fantaisie Celtique* pre klavír a orchester (1985), *Hommage à Igor Stravinsky* pre organ (1986), *Jeu* pre harfu (1987), *Saul de Tarse*, oratórium (1991), *Rhapsody* pre organ duo (1992), *Le Tombeau d'Olivier Messiaen* pre organ (1993), *Missa resurrectionis* pre soprán sólo (1994), *Missa redemptionis* pre SATB a cappella (1995), *Te Deum* pre organ (1997), *Magnificat* pre soprán, husle a organ (1999), *Seattle Concerto* pre organ a orchester (2000), *Quatre Etudes-Caprices* pre pedál sólo (2000), *Gershwinesca* pre organ (2000), *Gloria* pre zbor a organ (2002), *BACH'ORAMA* pre organ (2003).

GYÖRGY LIGETI → s. 19

UTOROK
11. NOVEMBER

Slovenský rozhlas
Malé koncertné štúdio
19.30

08

ORKIESTRA MUZYKY NOWEJ

Szymon Bywalec dirigent
Aleksander Lasoń dirigent
Mikuláš Škuta klavír
Jacek Maksymiuk klavír

JOZEF KOLKOVIČ
Elégia (1998)

ĽUBICA SALAMON-ČEKOVSKÁ
Two Portraits (2003)*
pre klavír a komorný orchester
(objednávka festivalu)

PRESTÁVKA

WIESŁAW CIENCIAŁA
Variants No. 5 (2000)

HENRYK MIKOŁAJ GÓRECKI
Kleines Requiem für eine Polka op. 66
(1993)
pre klavír a 13 nástrojov
I. Tranquillo
II. Allegro impetuoso – Marcatissimo
III. Allegro – Deciso assai
IV. Adagio cantabile

MELOS-ÉTOS 2003

* svetová premiéra

JOZEF KOLKOVIČ (1957, Prešov) študoval kompozíciu na konzervatóriu v Bratislave u Jozefa Sixtu a Andreja Očenáša (1972–76). Pokračoval u Dezidera Kardoša na VŠMU (1976–79). Počas štúdia pôsobil ako basgitarista, resp. gitarista v hardrockových (*Nautilus*) a jazzrockových skupinách (*Fórum 57* – s Petrom Breinerom). V roku 1979 emigroval do USA a žil v San Diegu, Kalifornia. Založil skupiny progresívneho rocku *Nimbus Obi* a neskôr *Laser Maze*. Do roku 2000 bol hráčom na klávesové nástroje v skupine *Studebaker Hawk* interpretujúcej klasický rock 70. rokov, odvtedy sa venuje najmä kompozícii. Za skladbu *Eklektické variácie* pre gitaru získal 1. miesto v súťaži usporiadanej Hartt University of Music v Connecticute.

Výber z diela: *Cesta* pre flautu a kontrabas (1992–93), *Sláčikové kvarteto* (*Obety po predkoch*; 1994), *Eklektické variácie* pre gitaru (1994), *Koncert pre čembalo a orchester* (1995), *Deväť prelúdií pre klavír* (1997), *Elégia* pre súbor (1998), *Abstrakcia – púšť* pre súbor (1999), *Uzavretý kruh* pre štyri gitary (2000), *Čas a vzdialenosť* pre violončelo (2001), *Rozjímanie o podstate raja* pre orchester (2001–02), *Nostalgia* pre husle, violončelo a klavír (2002), *Zátišie* pre orchester (2002).

Moja *Elégia* pre hoboj, bicie, harfu, klavír, dve violy a violončelo vznikla ako reakcia na osobnú stratu. V tom období som pociťoval potrebu napísať niečo v tradičnom zmysle slova „pekné", niečo s rozoznateľnou melódiou a bez neustálej disonancie. Zároveň som však nechcel ustúpiť späť k hudbe predošlých storočí a vzdať sa svojho hlbokého obdivu výdobytkov hudobnej moderny. Výsledkom je spojenie moderného a tradičného, stretajúceho sa na polceste a doplňujúceho sa spôsobom, ktorý by pred 30–40 rokmi nebol možný.
Elégia, aj keď formovo jednočasťová skladba, má tri hlavné časti. Prvá, na spôsob passacaglie, svojou dlhou hlavnou melódiou evokuje melodickú tradíciu wagnerovského romantizmu. Sprievod melódie, čím ďalej tým zložitejší, je svojim charakterom bližší Ligetimu, ktorého vplyv na môj štýl považujem za najsilnejší. Stredná časť je rozvedenie kombinujúce tradičnú motivickú prácu s obľubou inverzií a račích obratov 2. viedenskej školy. Po krátkom výbušnom vrchole sólový hoboj uvádza záverečnú časť skladby, ktorá pozostáva výlučne z motívov odvodených z hlavnej témy prvej časti.

Jozef Kolkovič

ĽUBICA SALAMON-ČEKOVSKÁ (1975, Humenné) bola po absolutóriu gymnázia prijatá na VŠMU, odbor teória hudby. Už počas štúdia prejavila záujem o štúdium skladby a po treťom ročníku teórie hudby sa stala študentkou skladby v triede profesora Dušana Martinčeka. Zúčastnila sa niekoľkých medzinárodných kompozičných kurzov, napr. v Kostelci u Černého lesa (Martinček), v Radziejowiciach v Poľsku (Hamel, Patterson, Penderecki, Iglesias-Rossi). V roku 1998 získala od Royal Academy of Music v Londýne dve plné štipendiá a taktiež štipendium ISH Foundation of Her Majesty Queen Mother na dvojročné postgraduálne štúdium skladby v triede prof. P. Pattersona. Jej skladby odzneli na mnohých festivaloch súčasnej hudby, ako napr. v Park Lane Group v Queen Elizabeth Hall v Londýne, Russian Festival (Veľká Británia), New Century Prospectes (Veľká Británia), Spitafield Festival (Veľká Británia), David Oistrach Festival v Pärnu (Estónsko), Arvo Pärt Festival (Veľká Británia), Týždeň novej slovenskej tvorby. V roku 1999 dostala objednávku od Royal Academy of Music napísať skladbu pre veľký symfo-

nický orchester R.A.M. za spolupráce s vynikajúcim estónskym dirigentom Neeme Järvim a asistentom Edwardom Gardnerom. Skladba *Turbulencia* mala premiéru v rámci Festivalu Arvo Pärta v Londýne, za prítomnosti skladateľa. Spolupracovala so špičkovým anglickým telesom BBC Singers, Christianom Lindbergom, Sarah Walker. Zúčastnila sa na kompozičných seminároch u osobností ako Sir Harrison Birtwistle, Robert Saxton, Michael Finnissy, Steven Montague a Thomas Ades. Počas štúdia získala niekoľko ocenení (Cuthberth Nunn Composition Prize za skladbu *Fragment a Elégia pre sólo bajan,* Manson Bequest Prize, Leverhume Award, Mosco Carner Award, Elsie Owen Prize). Od septembra 2000 je asistentkou na Katedre teórie hudby VŠMU a na Katedre kompozície.

Výber z diela: *Päť miniatúr* pre klavír (1996), *Brownov pohyb* pre komorný súbor (1998), *Arktické klesanie* (1999), *Skladba pre sláčikový orchester* (1999), *Turbulencia* pre orchester (1999–2000), *Elégia pre sólo bajan* (2000), *Fraktál* pre orchester (2000), *Bach Lines* (2000), *Šesť piesní pre soprán a klavír* (2002).

WIESŁAW CIENCIAŁA – výber z diela: *Sonatina pre husle sólo* (1985), *Monológ* pre violončelo, klavír, bicie a recitátora (1986), *Cadenza pre akordeón* (1987), *From... to...* pre tri skupiny bicích nástrojov (1987), *Landscape* pre klavír, bicie a sláčikový orchester (1988), *Short Story* pre akordeónové kvinteto (1989), *Piano Music* pre 2 klavíre (6 rúk) (1991), *Cinis* pre orchester (1991–92), *Anafora* pre computer a syntezátor (1994), *Epiphorá II* pre computer live (1994), *Variants č. 1* pre husle (a klavír ad libitum) (1995), *Rondo (Variants č. 4)* pre klavír (1995), *Variants č. 2* [verzia I] pre klavírne trio (1996), *Variants č. 2* [verzia II] pre akordeón a sláčikové kvarteto (1996), *Psalmus CXVII* pre zbor a organ (1997), *Laudate* pre tenor, violončelo a sláčiky (1999), *Variants č. 5* pre orchester (2000).

Poľský skladateľ **HENRYK MIKOŁAJ GÓRECKI** (1933, Czernica) sa po fenomenálnom úspechu svojej *3. symfónie* zaradil po Fryderykovi Chopinovi, Karolovi Szymanowskom, Witoldovi Lutosławskom a Krzysztofovi Pendereckom k najznámejším predstaviteľom súčasnej poľskej hudobnej kultúry. Štúdium kompozície ukončil roku 1960 v triede Bogusława Szabelského na PWSM v Katowiciach. Tejto škole ostal verný aj ako pedagóg až do roku 1979 (1968 prednášajúci, 1972 docent, 1977 mimoriadny profesor, 1975–79 rektor). Popri pedagogickej činnosti pôsobil aj v ďalších spoločenských funkciách. Jeho tvorba si získala ocenenia na mnohých skladateľských súťažiach, bola odmenená viacerými štátnymi cenami, no predovšetkým prelomila bariéry festivalov avantgardnej hudby a stala sa predmetom pozornosti širokých vrstiev milovníkov súčasnej hudby.

Góreckého dielo možno rozčleniť do viacerých vývinových fáz. Už počas svojho štúdia sa zaradil medzi tvorcov, ktorí preberajúc podnety povojnovej avantgardy dospeli k osobitému vlastnému jazyku, prinášajúcom popri vyhranenom kompozičnom konštruktivizme aj mimoriadny diapazón hudobnej expresie. Radikálny dynamizmus tohto jazyka prešiel fázou neoklasicistického motorizmu (do 1957), adopcie serializmu (do 1961) a konštruktivistického sonorizmu (od *Scontri* pre orchester, 1960). Góreckého kompozičné hľadanie sa tu však nezastavilo. Začiatkom 60. rokov si nanovo kladie otázku praelementov hudobného umenia a ako odpoveď na ňu vzniká rad diel, ktoré sa

vyznačujú osobitým ponímaním hudobného času, expresívnou jednoznačnosťou a postupným začleňovaním symbolického prvku do hudobnej kompozície v podobe citácií a alúzií. Stáva sa tak nielen jedným z prvých predstaviteľov osobitého minimalizmu (*musique pauvre*) a konštruktivistického redukcionizmu (K. Droba), ale patrí aj k prvým tvorcom avantgardy, ktorí sa snažili premostiť priepasť oddeľujúcu hudobnú súčasnosť od hudobnej minulosti. Góreckého návraty majú pritom silný mimohudobný sémantický náboj a vedú priamo k jeho koncepcii sakrálnej hudobnej kompozície, ktorá sa stala ťažiskom jeho tvorby od sedemdesiatych rokov. Sakrálny prvok sa pritom uňho často priamo spája s poľskou inšpiráciou; Górecki tak svojou tvorbou čoraz jasnejšie definuje aj seba samého – ako katolíka a ako Poliaka. (Vladimír Godár)

Výber z diela: *1. symfónia „1959"* (1959), *Scontri* pre orchester (1960), *Genesis I, II, III* pre rôzne inštrumentálne súbory (1962–63), *Choros I* per strumenti ad arco (1964), *Refren* (1964), *Muzyczka I, II, III, IV* pre rôzne inštrumentále zoskupenia (1967–70), *Muzyka staropolska* pre orchester (1969), *Ad matrem* pre soprán, zbor a orchester (1971), *2. symfónia „Kopernikowska"* (1972), *Amen* pre zbor a cappella (1975), *3. symfónia „Symfonia piésni żałosnych"* (1976), *Beatus vir* (1979), *Koncert na klawesyn/fortepian* (1980), *Miserere* pre miešaný zbor (1981), *O Domina nostra* pre soprán a organ (1985), *Recitativa i ariosa* (1985), *Totus Tuus* pre miešaný zbor (1987), 3 sláčikové kvartetá (1988, 1991, 1995), *Dobrú noc* pre soprán, alt, flautu, klavír a 3 tam-tamy (1990), *Koncert-kantáta pre flautu a orchester* (1992), *Kleines Requiem für eine Polka* pre klavír a 13 nástrojov (1993), *Przybądź Duchu Święty* pre miešaný zbor 1993), *Skladba pre sláčikové kvarteto* (1993), *Tri fragmenty na slová Stanislawa Wyspianskiego*, piesňový cyklus pre hlas a klavír (1996), *Salve Sidus Polonorum. Kantáta o sv. Vojtechovi* pre miešaný zbor, dva klavíre, organ a skupinu bicích nástrojov (1997–2000), *Lobgesang* pre miešaný zbor a trubicové zvony (1999), *Niech nam zyja i spiewaja* pre vokálny súbor (2000).

Kleines Requiem für eine Polka (*Malé requiem pre polku*) nemá s polkou vlastne nič spoločné. Polka (poľka) môže predsa ale evokovať poľské dievča, ženu a dielo by tak mohlo byť spomienkou na niekoho. Górecki pracuje s hudobnou ikonografiou requiem a omše za zoslulých, obzvlášť s ideou vyzváňania zvonov, ktorá je badateľná v náznakoch liturgického spevu a chorálu. V súvislosti s requiem je Górecki vážny, dielo zdanlivo plynie takmer nekonečne a rozvláčne. Kým je štruktúra priezračná, nastáva zväčša redukcia na jeden, dva nástroje. Prvá časť uvádza vyzváňanie zvonov a chorál – nie tak tému, ako skôr interval malej tercie. Druhá predstavuje rozorvanejšiu verziu prvej, približne v polovičnej dĺžke. Hnev sa stráca, prechádza do klavírneho umieráčika z ktorého sa postupne, podobne ako chorál v prvej časti, vynára klarinet. Úsek končí náznakom chorálu a pripomína ruské ortodoxné spevy. Tretia časť je z celého diela tanečnému naturelu najbližšia, ale predsa to nie je polka. Dielo v závere zanecháva dojem chorálu.

ORKIESTRA MUZYKI NOWEJ vznikol v roku 1996 na podnet poľského skladateľa a profesora katowickej Hudobnej akadémie Aleksandra Lasoňa. Myšlienkou bola propagácia novšej aj staršej hudby dvadsiateho storočia. Orchester pozostáva z absolventov, profesorov a študentov katowickej Akadémie Karola Szymanowského. Napriek skutočnosti, že má približne dvadsať členov, zostáva komorným telesom. Jadrom je sláčikové kvarteto Akademos a mladí hudobníci, ktorým je komorná hra blízka. Orchester sa zúčastňuje poľských festivalov (Varšavská jeseň, Dni súčasnej hudby

Sliezskej filharmónie v Katowiciach, Medzinárodný festival hudby v Mikołówe, Hudobné večery Szymanowského a Janáčka pod patronátom Spoločnosti Karola Szymanowského). Repertoár zahŕňa nielen kompozície novšej generácie poľských skladateľov, ale tiež klasikov minulého storočia (Stravinskij, Janáček, Lutosławski).

SZYMON BYWALEC študoval dirigovanie u Jana Wincenty Hawla na Hudobnej akadémii v Katowiciach, kde je momentálne asistentom. Na rovnakej škole študoval aj hoboj a vďaka grantu Hudobnej akadémie Chigiana v Siene v štúdiu pokračoval. Na 2. medzinárodnej súťaži mladých dirigentov v Bialystoku (1998) získal 1. miesto a na 6. medzinárodnej dirigentskej súťaži Grzegorza Fitelberga v Katowiciach (1999) dve špeciálne ocenenia (jednu z nich od Antonia Wita a Zofie Witovej). Od starostu mesta Katowice získal niekoľko čestných uznaní za umelecký prínos. Je stálym dirigentom Orkiestra muzyky nowej, s ktorým sa predstavil na niekoľkých festivaloch súčasnej hudby (Varšavská jeseň, Sliezske dni súčasnej hudby). V roku 2000 založil komorný orchester špecializujúci sa na starú hudbu Ars Musicae a vokálny súbor Cappella Theoreticorum Cantans. Vďaka grantu Nadácie Ernsta von Siemensa navrhnutého nadáciou Priatelia Varšavskej jesene dirigoval na otváracom koncerte Medzinárodného týždňa novej hudby Bukurešť v máji 2003 Rumunský národný rozhlasový orchester.

ALEKSANDER LASOŃ (1951) s vyznamenaním ukončil štúdium kompozície u Józefa Świdera na Vyššej štátnej hudobnej škole v Katowiciach. V rokoch 1984 a 1988 bol účastníkom Medzinárodných letných kurzov novej hudby v Darmstadte. V 70. rokoch bol známy ako klavirista-improvizátor (získal cenu na Štvrtej klavírnej improvizačnej súťaži v v Gdańsku, 1972), sám sa ale považuje za skladateľa a dirigenta. K jeho oceneniam patria Beethovenova cena mesta Bonn (1980), 1. miesto na Medzinárodnej tribúne skladateľov v Paríži za *Symfóniu č. 1*, čestné uznania sliezskych miest Mikołów, Bytom a Tarnowskie Góry. Prednáša na Hudobnej akadémii Karola Szymanowského v Katowiciach a na Cieszynskej pobočke Sliezskej Univerzity (od roku 2000 titul profesor). Je dirigentom Orkiestra muzyky nowej, ktorý vznikol v roku 1996 z jeho iniciatívy na pôde Hudobnej akadémie v Katowiciach.

MIKULÁŠ ŠKUTA (1960) študoval v rokoch 1976–79 hru na klavíri na bratislavskom konzervatóriu (Elena Elanová) a v rokoch 1979–84 na VŠMU (Eva Fischerová). V roku 1984 získal štipendium pre ďalšie štúdium u Claudea Helffera, v rokoch 1984–85 bol štipendistom Slovenského hudobného fondu. V rokoch 1980–88 sa s úspechom (1.–3. miesta) zúčastnil na viacerých domácich a zahraničných interpretačných súťažiach (o. i. Beethovenov Hradec; Súťaž Bedřicha Smetanu; „Maria Callas", Atény). Od roku 1981 spolupracoval ako sólista s poprednými československými orchestrami, od roku 1986 aj v zahraničí. Od roku 1989 sa Mikuláš Škuta intenzívne zaujíma o jazz a vystupuje ako jazzový klavirista i skladateľ vo vlastnom triu Esh a v skupine The Quartet po celom Československu. Od roku 1992 sa vracia na „klasickú" scénu, koncertuje doma i v zahraničí (Brucknerorchester Linz, Slovenská filharmónia, Slovenský komorný orchester) a na významných hudobných festivaloch – Bratislavské hudobné slávnosti, Salzburger Festspiele, Melos-Étos, Jazz-Festival Saalfelden. Spolupracuje s Christianom Muthspielom, od roku 1993 aj s huslistom Benjaminom Schmidom, s ktorým koncertuje najmä v Rakúsku a v Nemecku s klasickým repertoárom a vlastnými skladbami. Roku 1995 pôsobí ako lektor jazzovej improvizácie na Medzinárodných letných kurzoch v Klagenfurte-Viktringu. Realizoval množstvo rozhlasových, televíznych a CD nahrávok.

STREDA 12. NOVEMBER

Slovenský rozhlas
Veľké koncertné štúdio
19.30

09

SCHLAGQUARTETT KÖLN
Thomas Meixner
Boris Müller
Dirk Rothbrust
Achim Seyler

NICOLAUS ANTON HUBER
Herbstfestival

MARIÁN LEJAVA
Quaoar (2003)*
(objednávka festivalu)

PRESTÁVKA

CASPAR JOHANNES WALTER
Luftspiegelung (2001)

YOUNGHI PAGH-PAAN
Tsi-Shin-Kut (1991–94)

* svetová premiéra

NICOLAUS ANTON HUBER (1939, Passau) v rokoch 1958–62 študoval kompozíciu u Franza Xavera Lehnera na mníchovskej Musikhochschule. Pokračoval súkromne u Bialasa, pracoval v mníchovskom elektroakustickom štúdiu a navštevoval Stockhausenove kurzy v Darmstadte. Vďaka grantu Deutsche Akademische Austauschdienst sa v roku 1969 dostal do Benátok na štúdiá k Luigimu Nonovi. V tom istom roku začal vyučovať teóriu na Folkwanghoschschule v Essene, kde bol v roku 1974 menovaný za profesora. Huber patrí k čelným osobnostiam post-stockhausenovskej generácie nemeckých skladateľov. V jeho raných dielach nachádzame rozvíjanie princípov serializmu v kombinácii s využívaním elektroniky. Začal skúmať hovorený jazyk (napísal vedeckú prácu *Versuch über Sprache,* 1969) a vďaka didaktickým zámerom začal písať eseje o lingvistike a o spoločnosti.

Výber z diela: *Informationen über Töne e-f* pre sláčikové kvarteto (1955–56), *Parusie* pre orchester a mg pás (1967), *Traummechanik* pre perkusie a klavír (1967), *Epigenesis III* pre 14 sláčikov a perkusie (1968), *Versuch über Sprache* pre 16 sólových hlasov, nástroje a mg pás (1969), *Versuch zu Versuch über Sprache* pre nástroje a mg pás (1969), *Harakiri* pre rozprávačku, orchester a mg pás (1971), *Anmerkungen und Aufhebung* (*Lukács*), 4 filmy, *zvukové zdroje* (1971), *Aion* pre mg pás a parfémy (1968–72).

Friedrich Hölderlin: *der Herbst*. Nástojčivá jesenná krajina. Východisko pre *Herbstfestival*. Bolo ťažké preniknúť do rytmických spletitostí veľmi tichých udalostí a najmä určiť jednu z nich ako východisko. Snažil som sa vyznačiť umelé časové úseky pomocou stopiek, aby som mohol lepšie študovať polyfóniu, ktorá je v nich obsiahnutá. Ale štruktúra a zážitková kvalita týchto jesenných zvukov sa vôbec nekryla s mojimi kompozičnými potrebami. Prirodzenosť zvukov, ktoré sa na mňa valili, bolo treba transformovať do hudobnej krajiny s membránami, drevami, kovmi a zvukotvornými pohybmi.
Skladba je rozčlenené do veršov, ako báseň. Reťaze veršov sú tvorené tak, že sme napriek logickému sledu farebných „setov" takpovediac nútení počítať do nekonečna. Na základe neproporčnosti dĺžky veršov a hustoty diania v ich rámci vzniká v stupňujúcom sa tlaku proces vzájomného polyfónneho „zasúvania", ktoré sa utvára na základe polychrómie i monochrómie. Z takejto tekutosti vyrastá 10-minútová crescendová štruktúra skladby. V nej sa vzdialenosť mení v pozoruhodne postihnuteľnú hudobnú blízkosť. Kompozícia sa zrieka burcujúcej reklamy zvukových zážitkov, vyžaduje otvorený, uvoľnene pozorný, ochotný spôsob počúvania.

Nicolaus Anton Huber

MARIÁN LEJAVA → s. 33

Quaoar:
1. Meno najvyššieho boha jedného prahistorického indiánskeho kmeňa, ktorého význam je „moc stvoriť".
2. Nedávny objav desiatej planéty našej slnečnej sústavy ktorá nesie toto meno.
3. Štúdia vzniku zvuku (od ľudského hlasu k bicím nástrojom) a jeho premien.
Skladbu venujem mojej drahej sestre Scarlett k jej narodeninám.

Marián Lejava

CASPAR JOHANNES WALTER (1964, Frankfurt nad Mohanom) študoval kompozíciu vo Wiesbadene u V. D. Kirchnera a na Hudobnom konzervatóriu v Kolíne u J. Fritscha a C. Barlowa. V roku 1985 sa stal spoluzakladateľom kolínskeho hudobného vydavateľstva Thürmchen Verlag. Získal viacero ocenení, 1. miesto na Stuttgart Composition Competition (1991), 1. miesto na Wien Modern (1995), Hindemith Award na festivale Schleswig-Holstein. Na výmenných pobytoch v New Yorku a Atlante sponzorovaných Goetheho inštitútom reprezentoval mladú generáciu kolínskych hudobníkov. CD s jeho komornou hudbou vydané Nemeckým hudobným inštitútom na labeli Wergo získalo v roku 1998 Cenu hudobnej kritiky. Zaujíma sa o interpretáciu – je „violončelistom Thürmchen Ensemble, ktorý v roku 1991 zakladal. Súbor je zameraný na tvorbu mladých skladateľov v oblasti experimentálnej hudby a hudobného divadla.

Výber z diela: *Phantasiestück* pre violončelo a 2 bicie nástroje (1983), *Kleine Klagemusik* pre sláčikové trio (1983), *Kleine Klagemusik 2* pre sláčikové kvarteto (1983/87), *Totentänze* pre 6 hráčov na rozličných nástrojoch (1987), *Comodo e lamentoso* pre 2 violončelá (1987), *Totentanzstudie* pre súbor (1987–88), *Studies 8* pre harfu a sláčikový orchester (1989), *13 b* pre súbor bicích nástrojov a komorný orchester (1989), *Studien 1–7* pre 11 dychových plechových nástrojov a bicie (1989), *Durchscheinende Etüden I–VIII/b* pre 1–5 sláčikových nástrojov (1990–91), *Glissando*, elegia, capriccio pre violončelo (1991–95), *3 kusy pre dychové kvinteto* (1992/93), *Spuk I* pre šalmaj (klarinet), violu (violončelo) a klavír (1994), *Klavírne kvarteto* (1994), *Spuk II* pre 2 šakuhači, šamisen a koto (1995), *L'Infinito* pre 7 hlasov (1997), *Elégia* pre súbor (2001), *Krumme Dinger 2* pre 5 hlasov a 3 violončelá (2001), *Lebenslinie* pre husle, violončelo a orchester (2002).

Skladba *Luftspiegelung* vznikla roku 2001 na objednávku súboru Schlagquartett Köln. Lákalo ma integrovať ruchovo-fyzické zvuky mnohých bicích nástrojov (napr. fúkacích fliaš) do mikrotonálnych intonačných štruktúr. Chcel som, aby aj špekulatívne prejemnené harmónie mali ľudskú, drsnú zvukovú tvár.
Z harmonického hľadiska mi išlo o to, spojiť konštelácie alikvótnych tónov a ich zrkadlové obrazy (vykonštruované dolné alikvóty) a zabudovať oboje do jedného širokého pohybu. Čiastočným uplatnením dolných alikvót sa zavádza do sféry alikvót i molová tercia. Keďže ide o procesy, ktoré sa vyjadrujú v centoch (stotinách poltónu), zapojil som popri ruchovo-fyzických zvukoch štyri precízne sínusové generátory, ktoré nastavujú štyria hráči na bicích nástrojoch a ktoré sú zosilňované pomocou megafónu. Ich nehmotné tóny stabilizujú intonačné pradivo. Nehmotné tóny a ruchovo-fyzické zvuky spájajú navzájom tóny vibrafónu, krotálov a zvonkohry.

Caspar Johannes Walter

YOUNGHI PAGH-PAAN (1945, Cheongju, Južná Kórea) študovala kompozíciu na Seoulskej univerzite. Uvedomovala si, že kórejský skladateľ by nemal kopírovať princípy západnej hudby, ale že nová kórejská hudba musí vyrastať z vlastných kultúrnych tradícií. Po piatich rokoch sa predsa rozhodla presťahovať do Európy, od roku 1974 žije v Nemecku, kde pokračovala v štúdiách u Klausa Hubera vo Freiburgu. Po niekoľkých komorných skladbách poznamenaných prvými dojmami z nového sveta, nadobudla vnútorný pocit umeleckej slobody. Jeho výsledkom bola orchestrálna kompozícia *Sori* (1980) a jej premiérou v Donaugeschingene sa Younghi Pagh-Paan predstavila verej-

nosti. Pod *Sori* si predstavuje všetko, čo vytvára zvuk: vravu, spev, plač, zvolanie. Táto hudba sa otvára pred svetom. Rytmy a melódie z vidieckej kórejskej hudby, farebné harmónie, vzrušujúce využívanie možností zvuku, vnútorné ticho a duch rebélie sú základnými znakmi jej kompozičného jazyka.

Skladba *Tsi-Shin-Kut* (1991–94) sa spája s tradičným rituálom ducha zeme. Zvuky štyroch perkusionistov a computerovej hudby sa spájajú v magickom zaklínadle, cez ktoré počuť akoby z diaľky úryvok z piesne pansori. Využívanie elektroniky je týmito tajomnými zvukovými symbolmi jemne presiaknuté.

SCHLAGQUARTETT KÖLN sa prvýkrát prezentoval na Wittenskom festivale novej komornej hudby v roku 1989, kde premiéroval kompozície Wolfganga Rihma, Edisona Denissova a ďalších autorov. V odborných kruhoch je súbor oceňovaný najmä vďaka presvedčivosti a štylistickej precíznosti svojich koncertov. Členovia, absolventi hudobných akadémií v Karlsruhe, Kolíne a Trossingene, pristupujú k netradičným sféram zvukov s obrovským nadšením a profesionalitou. Množstvo tradičných a exotických nástrojov používaných súborom oslňuje rovnako oči aj uši a je prekvapujúce, ako sa banálne predmety našej každodennej spotreby môžu v rukách štyroch perkusionistov podrobiť takým diamentrálnym premenám. Súbor sa predstavil na viacerých medzinárodných festivaloch (Weltmusiktage, Tage Neuer Orchestermusik, Saar Music Festival, Wien Modern a Berlin Festival).

ŠTVRTOK
13. NOVEMBER

Pálffyho palác
Zámocká 47
17.00

10

KVARTETO CORONA
Viktor Mazáček 1. husle
Tomáš Pálka 2. husle
Ondřej Štochl viola
Sylva Jablonská violončelo

MOYZESOVO KVARTETO
Stanislav Mucha 1. husle
František Török 2. husle
Alexander Lakatoš viola
Ján Slávik violončelo

Enikő Ginzery cimbal

MAREK KOPELENT
Sláčikové kvarteto č. 3 (1963)

VIERA JANÁRČEKOVÁ
Sláčikové kvarteto č. 6 (2000)

PRESTÁVKA

ANTON STEINECKER
Kvinteto pre cimbal a sláčikové kvarteto (2003)*

JURAJ BENEŠ
Sláčikové kvarteto č. 5 (2000)*

* svetová premiéra

MAREK KOPELENT (1932, Praha), študoval v rokoch 1951–55 kompozíciu u Jaroslava Řídkého na pražskej AMU. Po roku 1959 začal objavovať kompozičné princípy Druhej viedenskej školy a európskej povojnovej avantgardy, ktoré integroval do svojho osobitého moderného štýlu. Prvou skladbou, ktorá mu otvorila cestu na zahraničné pódiá, bolo jeho *Tretie sláčikové kvarteto* (1963), vďaka interpretácii Novákovho kvarteta, ktoré skladbu predvádzalo na svojich koncertoch po celej Európe. V šestdesiatych rokoch na seba Kopelent výrazne upozornil ako skladateľ v mezinárodnom kontexte; jeho skladby zneli na festivaloch Varšavská jeseň, Donaueschingen, Witten a i. V rokoch 1965–73 spoločne so Zbyňkom Vostřákom umelecky viedol súbor Musica viva pragensis, pre ktorý napísal mnoho komorných skladieb. Roku 1967 sa okolo súboru sformovala neoficiálna skupina skladateľov, interpretov a muzikológov, pod názvom Pražská skupina novej hudby. V časoch normalizácie ho vylúčili zo Zväzu skladateľov a jeho diela neboli uvádzané. Po novembrovej revolúcii sa na krátky čas stal jedným z poradcov prezidenta. Od roku 1991 pôsobí na AMU ako profesor kompozície. Bol predsedom Českej sekcie ISCM, doteraz je predsedom skladateľského združenia Ateliér 90, usporiadateľom a lektorom mezinárodných letných skladateľských kurzov v Českom Krumlove. V roku 1991 mu bol udelený čestný rad francúzskej vlády „Chevalier des arts et lettres". Z ďalších významných ocenení získal českú cenu Classic 1999 a v roku 2001 nemeckú Herderovu cenu.

Výber z diela: *Hudba, alebo starý, starý príbeh o tom ako anjeli prechádzali vekmi*, singspiel pre soprán, 2 hercov a flautu, hoboj a čembalo (1978–79), *Sananela*, symfonická báseň pre orchester (1954–55), *Rozjímanie* pre komorný orchester (1966), *Snehab* pre soprán, jazzový kontraalt (z nahrávky), mg pás a komorný súbor (1967), *Bludný hlas* pre herečku, mg pás, komorný súbor, film (35 alebo 16 mm) a svetlo ad lib. (1969), *Intimissimo*, hudba a báseň pre komorný súbor a mg pás (1971), *Niekoľko minút s hobojistom*, concerto galante pre hoboj a komorný súbor (1972), *Tukata* pre harfu, čembalo a cimbal (alebo el. gitaru) (1974), *Hrátky* pre altsaxofón a orchester (1974–75), *Laudatio Pacis*, spoločná kompozícia P. H. Dittricha (NDR), Sofie Gubajduliny (ZSSR) a Mareka Kopelenta, oratórium pre soprán, kontraalt, tenor, bas, recitujúcich sólistov, komorný zbor, miešaný zbor a orchester na texty Jána Amosa Komenského (1975), *Lux Mirandae Sanctitatis*, oratórium pre soprán, recitáciu, zbor a inštrumentálny súbor (1994), *Appels* pre 12 vokalistov a 3 hráčov na bicie (1996), *Zo zápisníka Nataše H.*, 9 fragmentov pre soprán a barytón sólo na texty mentálne postihnutej Nataše Hamouzovej (2000).

VIERA JANÁRČEKOVÁ (1951, Svit) študovala v Bratislave a Prahe. Od 70. rokov žila v Kanade a neskôr sa presťahovala do Nemecka. V súčasnosti pôsobí ako skladateľka v slobodnom povolaní. V 90. rokoch vyvinula nové techniky nástrojovej hry a notácie, pričom v jej partitúrach sa prejavuje jej osobitý spôsob zaobchádzania so zvukmi. Získala rad ocenení, ako napríklad dve ceny z Medzinárodnej súťaže skladateliek v Mannheime (1994), prvú cenu na Súťaži komornej hudby v Bratislave (1996) a Cenu Wolfganga Zippela (1997). Roku 2000 bola na pozvanie Gidona Kremera sídelným skladateľom Medzinárodného festivalu Lockenhaus, kde zazneli v svetovej premiére jej štyri diela. Firma Intersound PRO VIVA vydala profilové CD s jej kompozíciami.

Výber z diela: 6 sláčikových kvartet (1984, *Vom Kahlschlag zur Lichtung*, 1984–85, 1986, 1989,1992, 2000), *F+F* pre klavír (1982), *6 haiku* pre husle a klavír (1982), *Avalokiteshvara*, štyri piesne pre barytón a klavír na text Ulricha Holbeina (1983),

Nespavosť, sexteto pre klarinet, hoboj, fagot, dva lesné rohy a klavír (1983), *Abgestaubte Saiten* pre klavír (1986), *7 čínskych piesní* pre soprán/tenor a klavír (1986), *Heftige Landschaft mit dreizehn Bäumen* pre sláčikový orchester (1987), *Lieder auf der Flucht* pre mezzosoporán a komorný súbor na text Ingeborg Bachmann (1987), *Zwischen ON und OFF* pre hlas, flautu, hoboj, klarinet a klavír (1989), *Der geheimnisvolle Nachen* pre mezzosoprán a violončelo na text Friedricha Nietzscheho (1989), *Issa Haiku* pre mezzosoprán a violončelo (1989), *Donna Laura*, dramatická scéna pre mezzosoprán a 15 nástrojov na text Christine Brückner (1989), *Actionen R* pre klavír, recitáciu a pantomímu (1989), *Hymnos an Vater Lärm* pre mezzosoprán a bicie na text Ulricha Holbeina (1990), *Antiophoenix* pre 8 violončiel (1990), *Sechs Siebenschläferinnen* pre zbor (1990), *Beschattungstheater* pre 4 violončelá (1990), *Klavírny koncert* (1991), *Ashrukantha* pre sláčikové nástroje, harfu a klavír (1991), *Scatto automatico* pre sláčikové nástroje, bicie a harfu (1992), *Gianozzo* (1993), *Irre Parabel* pre orchester (1993), *Ozeanische Sekunde* pre orchester (1994), *Pulsator*, trio pre flautu, violončelo a klavír (1996), *Quintessenzen* pre basovú flautu a sláčikový orchester (1998), *durchpulst* pre flautu (2001), *Splitternackt* pre klavír a mg pás (2003).

V *Sláčikovom kvartete č. 6* sa hudba javí v najjemnejšom svetle, akoby v stave beztiaže, a manifestuje sa v krištáľovo priezračných štruktúrach. Tie stúpajú nahor v mikrotonálnych premenách, vedených pod akustickou lupou, alebo vo vibrujúcich zhlukoch aliquótnych tónov, čo spôsobuje, že temperovaný systém ustupuje prirodzeným tónom a v dvojito vedených glissandách načas úplne stráca platnosť. Štyrom nástrojom pripadajú štyri zvukové priestory: centrálny tón *a* (v rozličnej inštrumentácii), oblasť umelého flažoletu, čiastkové glissandové melódie a nakoniec čosi, čo skladateľka nazýva "vertikálny trilok" – presne štruktúrované a detailne diferencované striedanie tónov v najvyššej polohe. Každé z tematických polí má inú, hierarchicky určenú dobu trvania, pričom vývoj je špirálovito posunutý a čoraz viac sa zahusťuje. Nástroje sa rozbiehajú, ale na druhej strane prichádza, ako pri obehu planét, k radostným konjunkciám.

ANTON STEINECKER (1971, Bratislava) súkromne navštevoval hodiny kompozície u Tadeáša Salvu a neskôr študoval na VŠMU u Jozefa Sixtu a Dušana Martinčeka. V rámci štúdia absolvoval stáž na HAMU v Prahe u Svatopluka Havelku a Juraja Filasa. V kompozícii pokračoval ako Artist Diploma študent na Jerusalem Rubin Academy of Music and Dance u Marka Kopytmana. Od roku 1999 je doktorandom na VŠMU v Bratislave u Dušana Martinčeka a Vladimíra Bokesa a zároveň tiež študentom kompozície na Hochschule des Saarlandes für Musik und Theater v Saarbrücken (Theo Brandmüller). Zúčastnil sa na viacerých medzinárodných kompozičných kurzoch: 8. medzinárodný letný kompozičný program CASMI 2001, Praha (Ladislav Kubík), Dni a Festival novej hudby Ostrava 2001, 2003 (Jean-Yves Bosseur, Alvin Lucier, Petr Kotík, Christian Wolff, Tristan Murail) a Masters de Pontlevoy, Francúzko (Mark Kopytman).
V skladateľskej súťaži vypísanej pri príležitosti Roku slovenskej hudby získal v kategórii zborového spevu 3. miesto za skladbu *„Jaj, Bože môj!"* pre miešaný zbor na ľudovú poéziu. Jeho diela boli uvádzané na festivaloch a koncertných pódiách v Českej Republike, Maďarsku, Poľsku, Rusku, Francúzku, Izraeli, Nemecku, Rakúsku, USA a na Slovensku.

Výber z diela: *Ground* pre hoboj a violu (1993), *„Jaj Bože môj!"* pre miešaný zbor (1994), *Klavírne trio* (1994), *Invencia pre violu* (1994–95), *Sláčikové kvarteto* (1996–97), *Notturno pre lesný roh* (1997), *Dychové kvinteto* (2000), *Sláčikové kvarteto č. 2, Chorálne variácie in memoriam Ľudovít Rajter* (2000).

Kvinteto pre cimbal a sláčikové kvarteto vzniklo na podnet a inšpiráciu Enikő Ginzery a Moyzesovho kvarteta, ktorým je aj venované.

Anton Steinecker

JURAJ BENEŠ (1940, Trnava) študoval hru na klavíri u Romana Rychlu na Konzervatóriu v Bratislave a kompozíciu u Jána Cikkera na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Po absolutóriu pôsobil desať rokov ako korepetítor v opere SND, neskôr prednášal na Katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UK v Trnave a od roku 1984 prednáša hudobnú teóriu na Katedre hudobnej teórie Hudobnej fakulty VŠMU v Bratislave. V rokoch 1988–91 bol dramaturgom Opery SND. Od roku 1989 je docentom na VŠMU, roku 1997 získal titul profesora na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne. V rokoch 1994–98 bol predsedom Slovenskej sekcie ISCM. Benešove diela uviedli na viacerých zahraničných koncertných a divadelných pódiách (Grécko, Veľká Británia, Poľsko).

Juraj Beneš si už od svojich kompozičných začiatkov budoval osobitý jazyk, ktorý pôsobí dojmom bezstarostnosti, „znevažovania vážneho", ktorý narúša konvencie osobitým spôsobom dramatického stvárnenia, narábania s ľudským hlasom, používaním netypických nástrojových zostáv. Literárny text, trvalý zdroj inšpirácie pre Juraja Beneša, sa v jeho javiskových dielach stáva celkom novou entitou, v ktorej mimo celostného významu pôsobí význam – ale i zvuk – izolovaných slov pôvodného Benešom rozdrobeného textu. V inštrumentálnych skladbách z posledného obdobia Beneš nahradil nadmernú expresívnosť dôrazom na architektonickú výstavbu kompozície a na rytmické a harmonické vzťahy. Okrem troch opier a *Requiem* je Beneš autorom desiatok skladieb pre orchester, pre komorné súbory, zborových, komorných vokálno-inštumentálnych i pre sólové nástroje. Venuje sa aj tvorbe pre deti. Skladby Juraja Beneša získali mnohé významné ocenenia doma (Cena J. L. Bellu, Cena ministra kultúry SR) i v zahraničí (v Arezze, na World Music Days v Aténach).

Výber z diela: *Císárove nové šaty*, opera na motívy H. Ch. Andersena (1966), 6 klavírnych sonát (1971, 1976, 1977, 1978, 1985, 1995), *Allegro pre orchester* (1974), *Préférence* pre 9 nástrojov (1974), *Skamenený*, opera na texty Janka Kráľa (1974), *Musique pour Grock No. 1, 2, 3* (1975), *Waltz for Colonel Brumble* pre 11 hráčov (1975), *Zlomky Janka Kráľa* pre hlboký mužský hlas (1976), *Intermezzo No. 1* (pre 6 fláut; 1976), *No. 2* (pre 12 violončiel; 1979), *No. 3* (pre 2 klavíry; 1987), *Manželská hudba* pre 2 klavíry (1976), *Quartetto d'archi* (*Events*; 1977), *Quartetto d'archi No. 2* (1984), *Quartetto d'archi No. 3* (1989), *Mémoire* pre orchester (1977), *Hudba pre trúbku, bicie a sláčikové nástroje* (1978), *Lunovis*, canzone chorale per coro di fanciulli (1978), *Lamento per violino solo* (1979), *Hostina*, opera na texty P. O. Hviezdoslava (1980), *Suita č. 1 pre klavír* (1980), *Suita č. 2 – Old Boys Anthology* pre klavír (1981), *In memoriam Pavel Raška* per 12 archi (1981), *Sonata per un clarinetto solo* (1981), *Temptation of St. A for King's Singers* pre 6 mužských hlasov (1981), *Hudba pre orchester* (1982), *Prelúdium pre orchester* (1983), *Il sogno di Poppea* pre soprán a klavír (1984), *Sonata per violoncello solo* (1985), *Requiem* pre sóla, miešaný zbor a orchester (1986), *Intolleranza* pre soprán a klavír (1987), *Quattro identificazioni* pre soprán a klavír (1988), *Hudba pre J.S.* pre orchester (1989), *Hudba pre trombón a orchester* (1989), *Puzzle* pre sláčikový orchester (1990), *Notturni pre klavír 1, 2* (1989), *3* (1992), *4, 5* (1997), *Madrigalsonetto secondo Petrarca-Liszt* per coro misto (1991), *When Music...* pre orchester (1991), *Notturno pre klavír* (1992), *Cantata* (*Eating*) (1992), *For Instance Black Pony* pre

basetový roh (1992), *Musica d'inverno* pre husle a orchester (1992), *Alice was beginning...* pre klavír (1993), *The Players*, opera na text Shakespearovho Hamleta (1994), *Going to* pre 6 violončiel (1994), *Il seme seducente della genealogia* pre sólovú flautu (1994), *Cantata No. 2 (déjeuner)* pre soprán, klarinet a bicie nástroje (1995), *Chanson triste* pre husle, klarinet, violončelo a klavír (1996), *His Masters Voice* pre orchester (1997), *Notturno No. 4* a *No. 5 pre klavír* (1997), *Hudba pre orchester č. 4* (1997), *Intermezzo No. 4 pre 5 lesných rohov* (1998), *Quartetto d'archi No. 4* (1998), *The white rabbit with pink eyes looking at a watch and Alice started* pre cimbal (1999), *Quartetto d'archi no. 5* (2000), *Durée Φ* per organo (2001), *Koncert pre klavír a orchester* (2001), *Durée Δ* per organo (2002).

Súbor **CORONA** vznikol pri skladateľskom združení Konvergence (Jan Rybář, Tomáš Pálka, Roman Pallas, Ondřej Štochl) počas koncertnej sezóny 2002–03 zo záujmu priateľov interpretovať súčasnú hudbu. Jadrom súboru je sláčikové **KVARTETO CORONA**. Širšie obsadenie zahŕňa navyše flautu, klarinet, bicie a klavír.

MOYZESOVO KVARTETO je od svojho založenia roku 1975 jedným z najpopulárnejších komorných zoskupení na Slovensku. Členovia kvarteta sú absolventmi VŠMU v Bratislave. V štúdiu pokračovali na Hochschule für Musik und darstellende Kunst vo Viedni. Už počas štúdia kvarteto získalo viacero laureátskych titulov na domácich i medzinárodných súťažiach. Roku 1986 sa Moyzesovo kvarteto stalo profesionálnym telesom Slovenskej filharmónie. Slovenskú hudobnú kultúru prezentovalo s úspechom takmer vo všetkých štátoch Európy, v Japonsku, Indii, Maroku, USA a na Kube. V roku 2000 bola Moyzesovmu kvartetu udelená Cena Frica Kafendu a zároveň cena kritiky. Repertoár telesa zahŕňa všetky štýlové obdobia, nevynímajúc ani tvorbu súčasných slovenských autorov, z ktorých mnohí skladby kvartetu priamo dedikovali. Moyzesovo kvarteto je častým hosťom popredných medzinárodných hudobných festivalov na Slovensku, v Českej republike, Nemecku, Francúzsku, Dánsku, Slovinsku, Rakúsku a na Faerských ostrovoch. V roku 2001 kvarteto úspešne účinkovalo v rámci Mesiaca slovenskej kultúry v New Yorku.
Sústavne sa venuje nahrávaniu (celkovo nahrali vyše 20 CD platní, naposledy pre Bayerischer Rundfunk s dielami Brouwera, Castelnuovo-Tedesca a Bozzu, október 2000) a realizovaniu nahrávok pre Slovenský rozhlas i zahraničné rozhlasové spoločnosti. V priebehu posledných rokov vystúpilo kvarteto na festivaloch: Bratislavská hudobná jar, Melos-Étos, Pražská jar, festivaly v Bad Kissingene a Salzburgu. V roku 2002 účinkovali v Nemecku, Francúzsku, Taliansku i Luxembursku, ako aj na BHS, Hudobnom festivale v Brne a na Europamusicale 2002.

ENIKŐ GINZERY (1975, Bratislava) študovala hru na cimbale na Konzervatóriu v Bratislave v triede Ľudmily Dadákovej (1989–95), hudobnú teóriu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (1995–96) a hru na cimbale na Hudobnej akadémii Ferenca Liszta v Budapešti u prof. Ilony Gerencsér Szeverényi (1995–2000). Od roku 2002 študuje koncertnú interpretáciu súčasnej hudby na Hochschule für Musik und Theater v Saarbrücken v triede prof. Stefana Litwina. Niekoľkokrát sa zúčastnila Medzinárodného interpretačného kurzu Bélu Bartóka v Szombathely pod vedením Györgya Kurtága, Valérie Szervánszky, Gábora Csaloga. Už počas študijných rokov vystúpila na koncertných pódiach na Slovensku (Melos-Étos, Nová slovenská hudba, III. svetový festival cimbalistov v Bratislave) i v zahraničí (Princeton University, Dni novej hudby v Ostrave, Dni súčasnej hudby v Prahe). V roku 1997 sa stala absolútnou víťazkou Medzinárodnej cimbalovej súťaže vo Valašskom Meziříčí a na Medzinárodnom mládežníckom festivale v Plovdive (Bulharsko) získala ocenenie Najlepší zahraničný účastník festivalu. Zameriava sa predovšetkým na súčasnú tvorbu pre sólový cimbal a cimbal v rôznych nástrojových zoskupeniach. Pravidelne premiéruje diela slovenských i zahraničných autorov (Ilja Zeljenka, Juraj Beneš, Juraj Pospíšil, Dániel Bíró, Chiel Meijering). V roku 2001 nahrala sólové CD súčasnej cimbalovej tvorby.

ŠTVRTOK
13. NOVEMBER

Slovenský rozhlas
Komorné štúdio
19.30

11

„Zvuk, obraz, priestor“

Ivan Buffa klavír, pedalofón
Gabriel Szathmáry husle
Karin Varkondová soprán

PABLO GARCIA
Piano T (2000)
pre klavír a elektroniku

KOTOKA SUZUKI
Umidi Soni Colores (2002)
pre 3 videoprojektory a elektroniku

ALEXANDER MIHALIČ
Fractals III (2003)*
pre klavír a pedalofón

PRESTÁVKA

JESPER NORDIN
Calm Like a Bomb (2000)
pre husle a elektroniku

KAIJA SAARIAHO
Lonh (1996)
pre soprán a elektroniku

JOSEPH HYDE
Songlines (1994)
pre video a elektroniku
lost for words
found objects
seachange

* svetová premiéra

Ešte stále v nás pretrváva historický stereotyp „o dvoch druhoch hudby". Podľa neho je hudba komponovaná pre tradičné akustické nástroje kvalitatívne iná, ako tá, ktorá využíva novú a stále sa rozširujúcu doménu elektronických zvukov. Zrejme má na tom zásluhu príliš dlhé obdobie experimentovania, ktoré počas niekoľkých dekád vnútilo mnohým pocit, že všetko elektronické je chladné a príliš technokratické. Technické profesie, ktoré v minulosti z dôvodu náročnosti obsluhy takýchto zariadení dominovali nad umeleckými, totiž dlhé obdobie vytvárali obraz o možnostiach a nemožnostiach novej hudobnej tvorby.
Doba takýchto experimetov je však už nenávratne za nami a my sa dostávame do éry, v ktorej ovládnutie technológie nie je prekážkou. Je už bežnou súčasťou na všetkých úrovniach nášho života. Používanie počítača k umeleckej tvorbe sa preto stáva samozrejmosťou a na pódiá sa dostáva generácia hudobníkov a skladateľov, ktorým sa všetky tieto veci zdajú tak prirodzené, ako používanie akéhokoľvek tradičného akustického nástroja. Táto prirodzenosť uchopenia technologického priestoru umelcom prináša aj pre poslucháča kvalitatívne nový estetický zážitok. Prináša slobodné umelecké odpovede na staré otázky v nových formách a spôsoboch. A tak sa i historický stereotyp „o dvoch druhoch hudby" konečne rozpadá.
Koncert „Zvuk, obraz, priestor" je mozaika a konfrontácia zároveň. Ponúka najaktuálnejšie diela najmladšej skladateľskej generácie ocenené v medzinárodnom kontexte, prostredníctvom renomovaných skladateľských súťaží, spolu so skladbami skladateľov strednej generácie. Ponúka tak kontinuitu a kontrast zároveň.

Marek Žoffaj

PABLO GARCIA (1973) sa narodil v Mexico City a študoval hudobnú teóriu, kompozíciu a klavír na CIEM. Počas štúdia hrával s množstvom hudobných zoskupení a organizoval projekty ako Rock and Contemporary Academic Music Concerts. V roku 1996 sa presťahoval do Londýna, kde žije doteraz. Vďaka grantu British Council sa zúčastňoval na majstrovských kompozičných kurzoch na Hertfordshirskej univerzite a s podporou Mexického umeleckého výboru (FONCA) pokračoval doktorátom elektroakustickej hudby na City University of London. V posledných rokoch získal niekoľko medzinárodných ocenení za elektroakustické kompozície (Akvitánska cena na súťaži SCRIME v Bordeaux, 2001; 3. cena na Súťaži Luigiho Russola v Taliansku, 2001; čestné uznanie na súťaži Metamorphoses v Belgicku, 2000). Jeho skladba bola vybraná na konferenciu computerovej hudby interFACES v Austrálii (2000).

Pri komponovaní *Piano T* boli používané zvuky nahrávané z vnútra klavíra. Základom je rytmus a extrémne napätie, spôsobené nárazmi kovových častí pri zvolených agresívnych arpeggiach. Názov, v španielčine nepriamo evokujúci „obrovské piano", má súvis s vytvorením si úsudku o skladbe: kompozícia pre klavír a klavírne zvuky.
Tanec... nechápavosť... prvotnosť... podráždenosť... nevinnosť... – to boli viaceré z „impulzov", ktoré zapríčinili a vytvorili túto skladbu.

Pablo Garcia

Piano T získalo v roku 2001 3. cenu na Medzinárodnej skladateľskej súťaži Luigiho Russola.

KOTOKA SUZUKI študovala kompozíciu na univerzitách v Indiane a Stanforde u Jonathana Harveyho. Zúčastnila sa na viacerých skladateľských kurzoch, ako napríklad IRCAM Summer Workshop, Voix Nouvelles Royaumont (Francúzsko), Darmstadt (Nemecko). Jej diela interpretovali súbory ako Arditti String Quartet, Continuum, Ensemble Moderne (Kanada). Získala viacero medzinárodných ocenení (finalistka Súťaže elektroakustickej hudby Russolo-Pratella, cena Roberta Flemminga Kanadského umeleckého inštitútu). Suzuki píše inštrumentálnu a elektroakustickú hudbu, komponuje pre tanec a film. V súčasnosti sa podieľa na veľkých multimediálnych projektoch kombinujúcich orchestrálne skladby s viackanálovým priestorovým zvukom a spolupracuje na rôznych videoinštaláciách.

Výber z diela: *Dychové kvinteto č. 1* (1991), *Nat-king* pre mg pás (1995), *Peter Rabbit* pre elektrický organ (1997), *Sound Machine* pre troje bicie, dva klavíre a troch tanečníkov (1997), *Reflections* pre dvoje bicie (1997), *Minyo* pre sláčikové kvarteto (1997), *Distortion* pre flautu, klarinet, klavír, husle a kontrabas (1999), *Yoei* pre šesť hráčov na bicích nástrojoch, CD a tanečníka, snímaného štyroma senzormi aktivovanými v reálnom čase (1999), *Sift* pre husle a počítačovo generovaný mg pás (2000).

Umidi Soni Colores pre mg pás a video
Video: Claudio Rohrmoser
Dielo získalo prvé miesto na 30. medzinárodnej súťaži elektroakustickej hudby a zvukového umenia Bourges 2003.

Zmyslom tohoto spoločného diela je priblížiť spojitosť medzi zvukom a obrazom (ich hybnosť, formu a farebnosť) v trojdimenziálnom priestore, ktoré dáva obom rovnakú závažnosť. Dôležitým je, že obe tieto médiá slúžia nielen na obohatenie podstaty toto druhého, ale ich funkciou je zároveň viesť, dominovať, miestami dokonca dať úplne najavo kontrastnosť a nezávislosť vzájomných myšlienok. Skladba pozostáva z troch kontrastných častí ktoré sa predvádzajú bez prerušenia. Každá z častí je postavená na totožnom základnom zvukovom a obrazovom materiáli ktorý sa po celú dobu skladby opakuje a premieňa. Základným zvukovým materiálom sú zvuky kameňa, vody a rôzne hlasy. Dielo, vytvorené v Elektronickom štúdiu berlínskej Technickej univerzity, bolo objednávkou samotného štúdia a DAAD.

Kotoka Suzuki

ALEXANDER MIHALIČ (1963, Medzilaborce) študoval kompozíciu na košickom Konzervatóriu v triede Jozefa Podprockého, pokračoval v rokoch 1985–88 na Vysokej škole múzických umení v Bratislave u Ilju Zeljenku. V roku 1987 získal štipendium na štúdium u Yoshihisa Tairu na École Normale de Musique de Paris. Presťahoval sa do Francúzska, aby mohol študovať elektroakustickú kompozíciu u Michela Zbara. Absolvoval (Master's Degree) na Université de Paris VIII pod vedením Horacia Vaggioneho a zapojil sa do programu DEA „Hudba a muzikológia 20. storočia". Na Université Paris VIII obhájil titul Ph.D. v odbore kompozícia. V rokoch 1991–92 vyučoval na Université Paris VIII a v rokoch 1992–97 pôsobil v pedagogickom oddelení IRCAM-u. Od roku 2000 vyučuje na Conservatoire de Dugny informačné technológie v hudbe a pôsobí ako vedúci oddelenia hudobnej informatiky na inštitúte IMEB

v Bourges. Skonštruoval „pedalofón" (systém 8–9 pedálov, ktoré umožňujú jedinému hudobníkovi priamu kontrolu parametrov zvukového procesu v reálnom čase prostredníctvom prirodzených gest), používaný na koncertoch vo Francúzsku, Španielsku a Japonsku. Jeho kompozície zaznievajú na festivaloch a koncertoch v rôznych krajinách Európy, Severnej Ameriky, v Japonsku a Austrálii. Alexander Mihalič získal viacero cien, štipendií a kompozičných objednávok.

Výber z diela: *Ouverture* pre orchester (1984–85), *Quartettino* pre sláčikové kvarteto (1984–85), *Hudba pre orchester* pre sláčiky, dychové kvinteto a klavír (1985–86), *Skladba pre klavír a pás* (1986–87); v rámci projektu „Encyclopaedia musicalis": *Functions* pre sláčikové kvarteto (1988), *Fractals I*, verzia pre pás (1989–90), *Atoms*, trio pre flautu, violončelo a klavír (1993), *Fractals II*, live elektronika (1995–96), *Terra* pre súbor dychových a bicích nástrojov a elektroniku (1995–96), *DNA* pre sólový nástroj a pedalofón (1997), *Phaestos Disc A/I* pre bicie nástroje (1998–99), *Phaestos Disc A/II* pre komorný orchester (1999).

Skladba *Fractals III* je pokračovaním realizácie projektu teoreticky spracovaného v diplomovej práci na Université Paris 8. Táto práca sa zaoberá okrem iného možnosťami spracovania identického východiskového hudobného materiálu. Jednotlivé spracovania materiálu sú variáciami prvotnej „abstraktnej kompozície".
Prvá verzia skladby *Fractals* (každá z verzií dostáva príslušné poradové číslo) je pre pás. Všetky parametre sú tu zachytené a nahrané tak, ako boli dopredu určené. Skladba je teda zachytená raz a navždy na určitom nosiči (magnetofónová páska, CD, hard disk). Zachytená je jej konečná verzia a niet možností na akúkoľvek úpravu a zmenu. V druhej verzii skladby *Fractals* sú hudobné parametre modifikované úplne náhodným spôsobom. Modifikácia jednotlivých parametrov je závislá na psycho-fyziologickom stave osoby, ktorá „vytvára" skladbu. Parametre ako sú tep srdca, mozgové vlny, veľkosť stresu, atď., určujú zmeny parametrov hudobných. Zvukový výsledok tak nie je nikdy rovnaký a jedinou konštantou medzi týmito výsledkami sú základné kompozičné algoritmy. Súčasná tretia verzia skladby je určená pre hudobného interpreta, ktorý svojou hrou vytvára na koncerte výslednú hudobnú skladbu. Táto verzia je tzv. „live-elektronic", kde elektronické zvuky sú vytvárané v reálnom čase samotným interpretom. Tieto elektronické zvuky sú elektronickými transfomáciami akustického hudobného nástroja na ktorom hrá interpret a dejú sa pomocou „pedalofónu"- nástroja, ktorý som vytvoril. Táto verzia je teda tradičnou verziou hudobnej skladby, kde interpret dostáva od skladateľa partitúru, ktorá mu slúži na následné predvedenie.

Alexander Mihalič

Skladba *Fractals III* bola skomponovaná na objednávku Experimentálneho štúdia Slovenského rozhlasu.

JESPER NORDIN (1971, Štokholm) študoval kompozíciu na Kráľovskej hudobnej akadémii v Štokholme u Pära Lindgrena, Benta Sorensena a Williama Brunsona. Navštevoval tiež majstrovské kurzy a semináre (Jonathan Harvey, Louis Andriessen, Esa-Pekka Salonen) a spolupracoval so súbormi Arditti Quartet a ICTUS. Rozpätie a rôznorodosť jeho kompozícií siaha od orchestrálnych, vokálnych, cez komornú tvorbu až k elektroakustike a voľne improvizovanej hudbe. Pozornosť si zasluhujú jeho orches-

trálne diela, ktoré boli uvedené Švédskym rozhlasovým orchestrom, Fínskym rozhlasovým orchestrom a inými a tiež jeho komorná opera Arnaía – vrhnutá do mora. Operu komponoval ako sídelný skladateľ Centra pre umenie Banff v Kanade a na librete spolupracoval s uznávanou fínskou spisovateľkou Märtou Tikkanen. Po štúdiách na Kráľovskej hudobnej akadémii v Štokholme a na IRCAM-e v Paríži bol pozvaný ako hosťujúci vedecký bádateľ na Stanfordskú univerzitu, kde bude počas roka 2004 pracovať v CCRMA štúdiu a zároveň študovať u Briana Ferneyhougha. V rokoch 2004–06 bude Jesper Nordin sídelným skladateľom Švédskeho národného rozhlasu, ktorý si u neho objednal niekoľko kompozícií (medziiným rozhlasovú operu, skladbu pre Rozhlasový orchester a Rozhlasový zbor).

Výber z diela: *Arnaía – vrhnutá do mora*, komorná opera pre 2 spevákov, 11 hudobníkov a elektroniku (2002), *And Voices Are* pre saxofónové kvarteto (1994/1995), *Lowland* pre gitaru (1995), *Strof* pre sexteto bicích nástrojov (1996–97), *Ash-Wednesday IV* pre soprán, zobcovú flautu, lutnu, barokové violončelo a čembalo (1996–99), *Calm Like a Bomb* pre husle a mg pás (2000), *Presens* pre zbor, sláčikový orchester, improvizátorov a mg pás (2001), *Even Now* pre bicie, kontrabas a mg pás (2001–02), *Double Concerto* pre husle, violončelo a orchester (2003).

Skladba *Calm Like a Bomb* bola skomponovaná na objednávku Švédskeho koncertného inštitútu pre Daniel Möllera a KammarensembleN. Základom sú nahrávky huslistu Daniela Möllera, švédskej ľudovej speváčky Sofie Karlsson a gitaristu/mandolinistu Fredrika Lindqvista. Názov pochádza z piesne skupiny Rage against the Machine, z ktorej si okrem titulu vypožičal aj zvukovú intenzitu. Skladba získala niekoľko medzinárodných ocenení (prvé miesto na Prix Ton Bruynél v Amsterdame, druhé miesto na Salvatore Martirano Award v Illinois a druhé miesto na Medzinárodnej skladateľskej súťaži Luigiho Russola).

KAIJA SAARIAHO (1952, Fínsko) žije a komponuje od roku 1982 v Paríži. Študovala kompozíciu na Sibeliovej akadémii u Paava Heininena, neskôr na Musikhochschule vo Freiburgu u Briana Ferneyhougha a Klausa Hubera. V roku 1982 navštevovala kurzy počítačovej hudby na parížskom IRCAM-e a elektronika sa stala dôležitým aspektom jej kompozičného jazyka. Na letných kurzoch v Darmstadte získala Kranichsteiner Preis, neskôr ceny Prix Italia a Ars Electronica Prize za *Stilleben*. Za *Lonh* získala Nordic Music Prize a cenu Stoeger Spoločnosti komornej hudby Lincolnovho centra. Medzinárodné uznanie dosiahla Saariaho dielami *Verblendungen* (pre orchester a mg pás, 1982–84), *Lichtbogen* (pre komorný súbor a elektroniku, 1985–96), *Nymphéa* (pre sláčikové kvarteto a elektroniku, 1987, objednávka Lincolnovho centra pre Kronos Quartet) a dvoma spojenými orchestrálnymi skladbami *Du Cristal* a *...à la fumée*. Spolupracuje na množstve multimediálnych projektov (balet *Maa*, autobiografický CD-ROM *Prisma*).

Výber z diela: *L'Amour de loin*, opera (2000), *Im Traume* pre violončelo a klavír (1980), *Verblendungen* pre orchester (1984), *Lichtbogen* pre 9 hudobníkov (1986), *Io* pre komorný orchester a elektroniku (1987), *Petals* pre violončelo a elektroniku (1988), *Stilleben* pre elektroniku (1988), *Du Cristal* pre orchester (1989), *...à la fumée* pre altovú flautu, violončelo a orchester (1990), *Maa*, baletná hudba v sied-

mych obrazoch (1991), *Fall* pre harfu a elektroniku (1991), *Gates* pre komorný orchester a elektroniku (1991), *Amers* pre violončelo a komorný orchester (1992), *Caliban's Dream* pre barytón a súbor (1993), *Six Japanese Gardens* pre bicie a elektroniku (1994), *Graal Théatre* pre husle a orchester (1994, komorná verzia 1997), *Folia* pre kontrabas a elektroniku (1995), *Lonh* pre soprán a elektroniku (1996), *Chateau de l'ame* pre soprán, zbor a komorný orchester (1996), *Miranda's Lament* pre soprán a súbor (1997), *Mirrors* pre flautu a violončelo (1997), *Nymphéa Reflection* pre orchester (2001), *Überzeugung* pre 3 ženské hlasy a súbor (2001), *Tag des Jahrs* pre miešaný zbor a elektroniku (2001), *Orion* pre orchester (2002).

Lonh, venovaný Dawn Upshaw, vznikol na objednávku festivalu Wien Modern. Je prológom k opere *L'Amour de loin*. Názov *Lonh* (ďaleký, vzdialený) pochádza zo starého provensálskeho jazyka okcitánčiny. V tomto jazyku je spievaný aj text, báseň o vzdialenej láske, pripisovaná stredovekému trubadúrovi Jaufré Rudelovi. Podľa formy básne skladba pozostáva z deviatich častí. V časti s elektronikou počujeme ozveny textov recitovaných vo francúštine, angličtine a okcitánčine. Rovnako spracovávané sú aj konkrétne zvuky (vtáčí spev, vietor, dážď...).

Lonh

I.
Lanquand li jorn son lonc en mai
m'es bels douz chans d'auzels de loing
e gand me sui partitz de lai
remembra-m d'un'amor de loing
vauc de talan enbroncs e clis
si que chans ni flors d'albespis
no-m platz plus que l'inverns gelatz.

II.
Ja mais d'amor no-m gauzirai
si no-m gau d'est'amor de loing
que gensor ni meillor non sai
vas nuilla part ni pres ni loing
tant es sos pretzvarais e fis
que lai el renc dels sarrazis
fos eu per lieis chautius clamatz.

III.
Iratz e gauzens m'en partrai
qan veirai cest'amor de loing
mas non sai coras la-m veirai
car trop son nostras terras loing
assatz i a portz e camis
e per aisso non sui devis
mas tot sia cum a Dieu platz.

Z ďaleka

I.
Keď za mája sa dĺžia dni,
vtačí spev zvučí zďaleka,
Ja sám som v svete stratený,
na lásku myslím z ďaleka.
Cítievam pritom trýzeň mnohú –
veď kvety, spevy, kríčky hlohu
nie sú mi viac, než zimný srieň.

II.
Iná láska ma neteší,
chcem iba ju – tú lásku z ďaleka.
Veď ona je môj poklad najväčší,
nad všetky ženy zblízka – zďaleka.
Obletel by som celý svetadiel,
ba do otroctva pre ňu by som šiel,
do krajiny, kde vládne Saracén.

III.
Aj smutno-šťastne by som ustúpil,
keby som vidieť smel ju z ďaleka.
No bez nej žiť? – Ja na to nemám síl,
veď ona je vždy taká ďaleká.
Viem, mnoho ciest k nej vedie napokon,
no nájdem ju tam? Nie som prorokom,
však Božej vôli podrobiť sa chcem.

IV.
Be-m parra jois qan li qerrai
per amor Dieu l'amor de loing
e's a lieis plai albergarai
pres de lieis si be-m sui de loing
adoncs parra-l parlamens fis
qand drutz loindas er tant vezis
c'ab bels digz jauziral solatz.

V.
Ben ten clo Seignor per verai
per q'ieu veirai l'amor de loing
mas per un ben que m'en eschai
n'ai dos mals car tant m'es de loing
ai car me fos lai peleris
si que mos fustz e mos tapis
fos pelz sieus bels huoills remiratz.

VI.
Dieus qe fetz tot qant ve ni vai
r fermet cest'amor de loing
me don poder qe-l cor eu n'ai
q'en breu veia l'amor de loing
veraiamen en locs aizis
si qe la cambra a-l jardis
mi resembles totz temps palatz.

VII.
Ver ditz qui m'apella lechai
ni desiran d'amor de loing
car nuills autre jois tant no-m plai
cum jauzimens d'amor de loing
mas so q'eu vuoill m'es tant ahis
q'enaissi-m fadet mos pairis
q'ieu ames e non fos amatz.

Mas so q'ieu vuoill m'es tant ahis
totz sia mauditz lo pairis
q'em fadet q'ieu non fos amatz.

IV.
Radosť som cítil, keď som Pána prosil
o túto lásku, lásku z ďaleka,
nech mi ju chráni, nech mi dodá posíl,
nech cesta k nej je nie tak ďaleká
Snáď On sám nájde spásne východisko,
ja vzdialený – zas budem ku nej blízko,
pár sladkých slov žiaľ stíši zároveň.

V.
Pán Boh je tu – viem, On ma vyslyší
a stretnem svoju lásku z ďaleka.
No pohľadom sa láska nestíši,
na zlo sa zmení. Zo mňa, človeka
smutný tulák sa stane napokon,
čo blúdi s palicou i s batohom,
kým ona hľadí na ten biedny tieň.

VI.
Boh pozná všetko, čo sa udeje,
veď tvorí túto lásku z ďaleka.
Dá možno silu, vieru, nádeje
spoznať aj bližšie lásku z ďaleka.
Stretnem ju snáď na vysnenom mieste –
a z malej hriadky a z izbičky tesnej
stane sa zrazu palácová sieň.

VII.
Každý to vie, že zaslepený som
a prahnem po tej láske z ďaleka.
Je mojou túžbou, vysnívaným snom
a vášeň v srdci len tak preteká.
Získam však za to krásne odmeny!
Hoc ľúbim ju – nebudem ľúbený,
ba ani s ňou sa viac nestretnem.

Dostalo sa mi božej odmeny!
Hoc ľúbim ju – nebudem ľúbený
a nikdy viac sa s láskou nestretnem.

(Preklad: Jela Krčméry-Vrteľová)

JOSEPH HYDE (1969, Londýn) používa pri tvorbe zvuku, multimediálnych diel, inštalácií a predstavení digitálne médiá a prostriedky. Charakteristickou črtou jeho diela je súhrnná interakcia abstraktného zvuku s obrazom, integrácia vzájomne splývajúcich technológií a živého predvedenia. Tvorba Josepha Hydea kladie dôraz na zvuk štruktúr postavených na plynutí času. Jeho diela získali množstvo uznaní a ocenení na medzinárodných súťažiach (Transmediale, Súťaž Luigiho Russola, Prix Ars Electronica).

Výber z diela: *In Sunlight II*: *September Song* pre soprán, mg pás a živú elektroniku (1992), *To the Last Syllable* pre štyri hlasy a mg pás (1993), *Seven Waves* pre flautu a mg pás (1993), *Nightfalling III*: *Burnt Out* pre klavír, bicie a mg pás (1995), *Last Minute*, zvukové dielo (1998), *Periphery*, video a zvuková inštalácia (2000), *Remember Me*, multimediálna inštalácia (2003).

Songlines nie sú krajinou, či cestou, ale lepšie povedané „piesňou" ktorá ich opisuje. Zo samotného textu ostávajú len útržky. Mapa je odhodená – cesta a krajina zabudnutá – zanechávajúc abstraktnú štruktúru s formou a obradnosťou rozprávania, avšak nič z pôvodného obsahu. Songlines získali 1. cenu na Medzinárodnej skladateľskej súťaži Luigiho Russola (1995).

IVAN BUFFA → s. 28

GABRIEL SZATHMÁRY (1973) študoval na konzervatóriu a VŠMU v Bratislave v husľovej triede Ewalda Danela. V roku 2000 na základe štipendia francúzskej vlády absolvoval dvojročný študijný pobyt na Conservatoire Supérieur de Paris (v husľovej triede Suzanne Gessner). Počas štúdií sa niekoľkokrát zúčastnil letnej akadémie organizovanej viedenskou Hochschule für Musik und darstellende Kunst v rakúskom Semmeringu u Eszter Perényi. V súčasnosti pôsobí ako vedúci husľovej skupiny v súbore starej hudby Musica Aeterna a ako primárius Pressburger Quartet.

KARIN VARKONDOVÁ (1972) študovala na Konzervatóriu v Bratislave v triede Mgr. Art. R. Illenbergerovej a na VŠMU v triede doc. Magdalény Blahušiakovej. Počas štúdií sa zúčastnila Medzinárodného interpretačného seminára v Karlových Varoch. Ako stály hosť opery SND, stvárnila postavu Sharon v *Majstrovskej lekcii Márie Callas* autora T. Mc Nallyho, postavu Ženy v opere A. Schönberga *Očakávanie* a postavu Maddaleny v opere U. Giordana *Andrea Chénier*. Hosťovala v banskobystrickom divadle (postava Cudzej kňažnej v *Rusalke*). Jej poslednou produkciou je *Káťa Kabanová*, kde stvárňuje titulnú postavu. Pripravuje sa na postavu Dámy vo Verdiho *Macbethovi* a venuje sa bohatej koncertnej činnosti doma i v zahraničí.

PIATOK, 14. NOVEMBER

Pálffyho palác
Zámocká 47
17.00

12

Musica Danubiana

Enikő Ginzery cimbal
Ivana Pristašová husle
Eugen Prochác violončelo
Mikuláš Škuta klavír
Ronald Šebesta klarinet
Magdaléna Bajuszová klavír
Peter Šesták viola

HANS JOACHIM HESPOS
Santur
pre cimbal

LJUBO RANČIGAJ
Metamorfoze
pre husle, violončelo a klavír

ZOLTÁN JENEY
Forgácsok
pre cimbal

MILAN SLAVICKÝ
Invocation IV (1998)
pre husle, klarinet a klavír

PRESTÁVKA

KLAUS AGER
Blätter (*Listy*) op. 45
pre klavír
Schatten
Vergessen
Abend der Erinnerung
Gedanken
Nacht
Toccata
Schweigen

DAN DEDIU
Latebrae op. 79 (1999)
pre husle, violu a klavír
I. Massacro
II. Lied ohne Worte
III. Totentänzchen. Trauerchoral

HANS JOACHIM HESPOS (1938) na Hudobnej a divadelnej univerzite v Rostocku viedol novátorské kurzy „rozšírenej kompozície". Prednáša na katedre umenia a teórie umenia Kolínskej univerzity a je hosťujúcim profesorom viedenskej Univerzity hudby a výtvarného umenia. Od roku 2001 je sídelným skladateľom Štátnej opery Hannover.

Výber z diela: *Gallimak* pre soprán a hoboj (tiež sopránsaxofón), ako aj pre alt a anglický roh (1998), *ÜberRasch* pre 2 flautistov (1998), *Bigu* pre súbor (1998), *SYRENE* pre súbor (2000), *BILAN wassermusike* pre komorný orchester (2000), *ANJOL* pre dirigenta a improvizovaný barytónsaxofón (2000), *Kaleidoskopes luftsilber* pre akordeón, bezpražcovú basgitaru a elektroakustické skreslenie (2001), *STITCH* pre elektrifikovaný akordeón, bezpražcovú basgitaru a elektroakustické skreslenie rozširované ôsmymi kanálmi (2002), *VIERIG+* pre štyri a viac historických organov, helium-organ (tiež sólový), s hlasom vtáčej ženy alebo bez neho a dosky na udieranie (2002).

ZOLTÁN JENEY (1943, Szolnok, Maďarsko) študoval kompozíciu u Zoltána Pongrácza v Debrecíne, Ferenca Farkasa na Vysokej hudobnej škole F. Liszta v Budapešti (1961–66) a u Goffreda Petrassiho na Accademia di Santa Cecilia v Ríme (1967–68). V roku 1970 založili s Petrom Eötvösom, Zoltánom Kocsisom, Lászlóm Sárym, Albertom Simonom a Lászlóm Vidovszkym budapeštianske Štúdio pre novú hudbu. Pôsobil tam ako skladateľ a interpret. Bol hosťujúcim bádateľom na Columbia University v New Yorku, roky 1988–89 trávil ako štipendista DAAD v Západnom Berlíne. Od roku 1986 vyučuje inštrumentáciu na Vysokej hudobnej škole F. Liszta v Budapešti, od septembra 1995 je vedúcim profesorom kompozičného oddelenia. Bol laureátom Medzinárodnej skladateľskej tribúny UNESCO v Paríži, členom poradného orgánu primátora mesta Budapešti, od roku 1993 je predsedom Únie maďarských skladateľov a členom Výkonného výboru ISCM. Je nositeľom viacerých kultúrnych, štátnych cien a vyznamenaní.

Výber z diela: *Omaggio* pre soprán a orchester (1966), *Soliloquium č. 1, 2, 3, 4* pre rozličné nástroje (1967–80), *ALEF – Hommage à Schönberg* pre veľký orchester (1972), *Forgácsok* pre cimbal (1972–95), *Coincidences* pre 1 alebo 3 komorné súbory (1973), *Les Adieux* (*Two Mushrooms*) pre komorný súbor a mg pás (1977), *Az Értol az Óceánig* pre recitátora s elektronikou alebo bez nej, respektíve mg pás, alebo len mg pás (1977–87), *Cantos para todos* pre soprán a komorný súbor (1983), *Funeral Rites* pre sólové hlasy, zbor a orchester (1987), *Interludium in Hoquetus* pre 4 MIDI syntezátory (1988), *Ricercare 8+8* pre MIDI sampler a 16 reproduktorov (1989), *Ouverture étrusque* pre hoboj, MIDI syntezátor alebo mg pás a staré činely (3 hráči; 1989), *Selfquotations* pre komorný súbor (1991), *Fungi – Epitaphium John Cage* pre altovú flautu (1992).

MILAN SLAVICKÝ (1947, Praha) študoval hudobnú vedu na Filozofickej fakulte Karlovej university v Prahe a kompozíciu na Janáčkovej akadémii umení v Brne v triedach Jana Kapra a Ctirada Kohoutka. Nasledovalo postgraduálne štúdium hudobnej teórie na pražskej AMU u Karla Janečka a Karla Risingera, pod vedením ktorého diaľkovo pracoval na výskumnom projekte Ústavu hudobnej vedy ČSAV. Zamestnal sa ako hudob-

ný producent vydavateľstva Supraphon, neskôr bol skladateľom v slobodnom povolaní, hudobným editorom a venoval sa muzikológii. Od roku 1990 prednáša na Katedre hudobnej vedy Karlovej univerzity a od roku 1994 aj kompozíciu na AMU. V jeho dielach prevládajú inštrumentálne skladby. Po období, ktoré bolo charakteristické hľadaním vlastného štýlu vyjadrovania, uplatňuje v sedemdesiatych rokoch metódu výberu pevne stanovených intervalov spájaných na princípe tematických sekvencií v rámci hudobnej štruktúry. Jeho snahou v kompozíciách je dosahovanie maximálneho emocionálneho pôsobenia. Milan Slavický získal viacero domácich a zahraničných ocenení: cena C. M. von Webera v Drážďanoch (1976, 1978, 1979), cena mesta Brazília (1985). Jeho symfonický obraz pre veľký orchester *Porta coeli* získal Cenu hudobnej kritiky za najlepšiu skladbu predvedenú v roku 1992 a roku 1995 získal ocenenie za orchestrálnu kompozíciu *Dve kapitoly z Apokalypsy*.

Výber z diela: *Tri invencie pre sólový fagot* (1967), *Hudba pre štyri klarinety* (1968), *Concertino pre klavír a komorný súbor* (1969), *Kniha Kazateľ*, komorná kantáta pre komorný zbor, recitátora a inštrumentálny súbor na biblický text (1970), *Tri štúdie pre hoboj sólo* (1971), *Hommage à Saint-Exupéry* pre veľký orchester (1971), *Diptych pre veľký orchester* (1973), *Musica notturna* pre flautu, husle a klavír (1976), *Dychové kvinteto* (1976), *Dialógy s tichom*, sláčikové kvarteto (1978), *Cesta srdca*, príbeh pre sláčiky, dychy, bicie, harfu a čelestu (1978), *Terre des hommes*, symfonický triptych (1979–83), *Rozjasnenie II*, verzia pre Martenotove vlny a klavír.

K cyklu troch sólových inštrumentálnych skladieb s názvom *Vzývanie - Invocation* (I pre sólovu violu, II pre marimbu a III pro flautu) som pripojil štvrtú, ktorá sa od predchádzajúcich síce odlišuje obsadením (je písaná pre trio), ale spája ju s nimi materiál (pracujem tu s mojím obľúbeným intervalovým výberom) a výrazová charakteristika – aj tu ide o introvertnú hudbu rozvíjanú na oblúkovom pôdoryse, vytvorenú skôr z témbrových prvkov. *Vzývanie IV* som napísal na výzvu amerického Verdehr Tria, ktoré ho uviedlo medziiným na festivale v Clevelande; skladbu premiéroval pražský súbor Mondschein, ktorý ju nahral aj v pražskom rozhlase.

Milan Slavický

KLAUS AGER (1946, Salzburg) študoval na Hochschule für Musik und darstellende Kunst Mozarteum, Salzburskej Univerzite, tiež u Oliviera Messiaena a Pierra Schaeffera na Conservatoire National et Superieur v Paríži. Je profesorom hudobnej analýzy na Mozarteu v Salzburgu, v rokoch 1995–2000 tam bol rektorom. Ager umeleckým riaditeľom rakúskeho New Music Ensemble (1975–85). Od roku 1977 je riaditeľom festivalu novej hudby ASPEKTE Salzburg a bol zvolený prezidentom European Conference of New Music Promotors (Amsterdam, 1981–92). Zoznam jeho diel obsahuje orchestrálnu hudbu, vokálne diela, komornú tvorbu, ako aj elektronickú a počítačovú hudbu. Získal viacero kompozičných objednávok od rakúskej vlády, krajskej správy Salzburg, rozličných európskych orchestrov a festivalov (Musikprotokoll Graz, Macerata New Music Festival, Centro die coordinamento culturale Venezia, Antidogma Musica Torino, International Foundation Mozarteum Salzburg, Brucknerhaus Linz, Rakúsky rozhlas, ZDF).

Výber z diela: *Reflexions* pre orchester (1973), *Reflexions* pre komorný orchester (1973), *Metaboles IV* pre sláčikové kvarteto (1977), *Agnus Dei* pre 2 rozprávačov, súbor a mg pás (1978), *Sonáta pre violončelo sólo* (1983), *Saxomanie* pre sopránsaxofón a bicie nástroje (1989), *Sinfonie pre dychové a bicie nástroje* (1991), *Keats* (rev. 1994).

DAN DEDIU (1967, Braila, Rumunsko) ukončil štúdium kompozície na Hudobnej akadémii v Bukurešti a navštevoval postgraduálne kurzy vo Viedni. Prostredníctvom nadácií Alfreda Toepfera v Hamburgu, Albana Berga vo Viedni a New Europe College v Bukurešti využíval rôzne štipendijné pobyty. Pôsobil ako hosťujúci prednášajúci na Queen's University v Belfaste a na letných workshopoch počítačových techník pre skladateľov v IRCAM-e. V rokoch 1999 a 2001 bol Dediu umeleckým riaditeľom festivalu Medzinárodný týždeň novej hudby v Bukurešti. Od roku 1999 je profesorom kompozície na Hudobnej akadémii v Bukurešti a od roku 2000 vedie oddelenie skladby. „Hudba Dana Dediu by sa dala opísať ako premenlivá, vznetlivá, špecifickou vlastnosťou je dynamický nepokoj. Pracuje s formami v ktorých neustále prebieha premena vnímateľných zvukovostí, jadrne výstižných mikrosvetov." (Lothar Knessl)

Latebrae, op. 79, boli napísané v roku 1999. Názov diela pochádza z knihy *De Magistro*, VIII, 21 od sv. Augustína a znamená úkryt, miesto vhodné ako útočište. Tri časti (I. Massacro, II. Lied ohne Worte, III. Totentänzchen) majú každá špecifický výraz, ktorý je ale založený na rovnakej hudobnej podstate: stupnice, akordy, melodické línie. Tri ukryté svety sú predstavované spoločne: chvejúci sa, krutý balkánsky svet v „Massacro", neistá, krehká existencia ležiaca medzi svetlom a tieňom (chiaroscuro) v „Lied ohne Worte" a energický desivý tanec (založený na rumunskom rytme aksak) v nepokojnom a ironiu skrývajúcom „Totentänzchen".

ENIKŐ GINZERY → s. 72

IVANA PRISTAŠOVÁ (1974) po ukončení štúdia na bratislavskom Konzervatóriu u T. Nedelčevy a prof. Albína Vrteľa pokračovala v triede prof. M. Frischenschlagera na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni a súkromne u prof. Thougaevy. Zúčastnila sa viacerých medzinárodných interpretačných kurzov a súťaží. Na medzinárodnej súťaži Bohuslava Martinů v Semmeringu získala 1. cenu za interpretáciu komornej hudby. Sólisticky vystúpila so Slovenskou filharmóniou, Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu, Štátnym komorným orchestrom Žilina a Symfonickým orchestrom bratislavského Konzervatória. Je vyhľadávanou komornou hráčkou, spoluzakladateľkou a členkou súboru Opera Aperta, koncertnou majsterkou orchestra Komorní sólisti Bratislava. Spolupracovala s viacerými komornými súbormi, napr. Stradivari Sextett, Jess Trio Wien, VENI Ensemble, Ensemble 20. Jahrhundert a Klangforum vo Viedni. Podieľala sa na tvorbe autorských CD popredných slovenských skladateľov Vladimíra Godára a Petra Zagara. Koncertovala na viacerých medzinárodných festivaloch napr. v Rakúsku, Švajčiarsku, Taliansku, Slovinsku, Poľsku, Českej republike.

EUGEN PROCHÁC sa hre na violončelo venuje od deviatich rokov pod vedením Juraja Fazekaša, u ktorého absolvoval aj štúdium na bratislavskom konzervatóriu (1977–83). Na AMU v Prahe študoval u Josefa Chuchra, neskôr pod vedením osobností ako Daniel Šafran, Erling Blöndal Bengtsson,

Michail Chomicer a Angelica May. V roku 1985 sa zúčastnil interpretačných kurzov v juhoslovanskom Grožnjane. Eugen Prochác je dvojnásobným víťazom súťaže Slovenských konzervatórií, absolútnym víťazom Interpretačnej súťaže Slovenska (1983) a víťazom medzinárodnej súťaže Premio Valentino Bucchi v Ríme (1990). Je držiteľom Ceny slovenskej hudobnej kritiky i úspešným účastníkom Interpódia 1990. Dlhé roky pôsobí ako člen komorných zoskupení – Nové bratislavské trio, Cappella Istropolitana. Popri koncertovaní vyučuje na VŠMU, v rokoch 1994–97 bol profesorom na Academia Nacional Superior de Orquestra v Lisabone a Escola Profissional v Paredes. Vedie majstrovské kurzy v portugalských mestách Paredes a Águeda. Spolu s klavíristkou Eleonórou Škutovou nahral CD *On Fire*, pripravuje nahrávku so skladbami pre violončelo a harfu. Je zakladateľom a umeleckým riaditeľom Festivalu peknej hudby v Banskej Štiavnici. Eugen Prochác sa venuje aj dirigovaniu, v budúcom roku bude dirigovať orchestre v Rumunsku, Portugalsku a Argentíne.

MIKULÁŠ ŠKUTA→ s. 60

RONALD ŠEBESTA (1967) študoval hru na klarinete na Konzervatóriu v Bratislave u E. Bombaru a na VŠMU v Bratislave u J. Luptáčika. Počas vysokoškolských štúdií absolvoval ročnú stáž na Conservatoire de Région v Boulogne vo Francúzsku u J. M. Dusserta. Od roku 1993 je 1. klarinetistom SOSR v Bratislave a od roku 1996 rovnako v komornom orchestri Cappella Istropolitana. Sporadicky vystupuje ako sólista so slovenskými komornými orchestrami. Roku 1988 bol spoluzakladajúcim členom VENI Ensemble pre súčasnú hudbu. Dominantnou líniou jeho profesionálneho záujmu je komorná hudba s dôrazom na hudbu 20. storočia až podnes. V rámci tohoto smerovania sa roku 1997 stal spoluzakladateľom komorného združenia Opera Aperta ensemble, je stálym členom experimentálneho zoskupenia Vapori del cuore a občasným spoluhráčom súboru Požoň sentimentál. Od roku 1995 sa venuje muzikologickému výskumu zvukovosti klarinetu v rámci postgraduálneho štúdia na VŠMU v Bratislave.

MAGDALÉNA BAJUSZOVÁ → s. 29

PETER ŠESTÁK (1974) od piatich rokov navštevoval hodiny spevu a hry na husliach. Študoval hru na viole na bratislavskom Konzervatóriu v triede prof. M. Bandu. Už počas štúdií sa začal intenzívne venovať komornej hudbe. Bol členom Medzinárodného mládežníckeho orchestra Gustava Mahlera, kde hral pod vedením Claudia Abbada a Ricarda Chaillyho. V štúdiu pokračoval na Vysokej škole múzických umení v triede prof. J. Hošeka a na Konzervatóriu Josepha Haydna v Eisenstadte v triede prof. Y. Guttmana. Zúčastnil sa viacerých medzinárodných majstrovských kurzov (M. Kugel, O. Stantschev). Roku 1997 získal 1. cenu na Medzinárodnej súťaži komornej hudby Bohuslava Martinů za interpretáciu *Madrigalov pre husle a violu*. Ako sólista účinkoval s viacerými orchestrami (Cappella Istropolitana, Komorní sólisti Bratislava). Je členom komorného súboru Opera Aperta a komorného orchestra Komorní sólisti Bratislava. Aktívne sa venuje interpretácii súčasnej hudby. Spolupracuje so súborom VENI Ensemble. V poslednej dobe sa venuje dobovej interpretácii starej hudby. Je členom Solamente Naturali a pravidelne spolupracuje so súbormi tohto zamerania doma i v zahraničí (Musica Florea, Musica Aeterna, Collegium Marianum).

PIATOK
14. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19.30

13

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA

Leoš Svárovský dirigent
Ladislav Papp harfa
Krzysztof Bakowski husle
Sylvia Nopper soprán
Eleonóra Škutová klavír

MICHAEL JARRELL
Conversions (1988)
pre harfu a sláčikový orchester

TADEUSZ WIELECKI
Concerto à Rebours (1998)
pre husle a orchester

PRESTÁVKA

IRIS SZEGHY
Vielleicht, dass uns etwas aufginge
(2003)
pre soprán a sláčikové nástroje
na básne Klausa Merza

SOFIA GUBAJDULINA
Introitus (1978)
koncert pre klavír a komorný orchester
(venované Alexandrovi Bachčijevovi)

MELOS-ÉTOS 2003

MICHAEL JARRELL (1958, Ženeva) zanechal štúdium hudobnej teórie na Genf Conservatoire a prešiel na štúdium kompozície u Klausa Hubera vo Freiburgu. V období medzi 1986–88 žil v Paríži, kde si dopĺňal vzdelanie na IRCAM-e a v Ríme pracoval na sérii skíc *Assonance*. („Skica je v maliarstve absolútne prirodzená metóda v ktorej sa umelec pokúša riešiť isté problémy... Je mi ľúto, že tieto aspekty nie sú v hudbe tak evidentné.") V rokoch 1991–93 bol sídelným skladateľom Lyon National Orchestra a momentálne vyučuje kompozíciu na viedenskej Hudobnej akadémii.

Výber z diela: *Assonance I* pre klarinet sólo (1983), *Essaims-cribles*, komorný balet pre basklarinet a komorný súbor (1986-88), *Formes-Fragments* pre 6 hlasov, dychový súbor a dvoch hráčov na bicích (1987), *Congruences* pre MIDI-flautu, hoboj, komorný súbor a živú elektroniku (1988-89), *Assonance II* pre basklarinet sólo (1989), *Assonance III* pre basklarinet, violončelo a klavír (1989), *Assonance IV* pre tubu, violu a živú elektroniku (1990), *Assonance V.* „...chaque jour n'est qu'une treve entre deux nuits... / ...chaque nuit n'est qu'une treve entre deux jours..." pre violončelo a 4 skupiny nástrojov (1990), *Assonance VI* pre komorný súbor (1991), *Assonance VII* pre bicie (1992), *Cassandre / Kassandra* pre herečku, komorný súbor a elektroniku (1993–94).

TADEUSZ WIELECKI (1954, Varšava) študoval kontrabas u Alfreda Wieczoreka a Andrzeja Mysinskeho a kompozíciu u Włodzimierza Kotonskeho na Varšavskej hudobnej akadémii. Na základe štipendia Witolda Lutosławského v roku 1986 pokračoval v kompozičnom štúdiu u Isang Yuna v Západnom Berlíne a u Klausa Hubera vo Freiburgu. Ako kontrabasista uvádza súčasné diela pre sólový kontrabas. Koncertoval v Európe, Azerbajdžane a Spojených štátoch. Wieleckeho kompozície sú ovplyvnené jeho kariérou kontrabasistu, zvlášť sa zaujíma o obmeny tradičných techník hry na sláčikových nástrojoch. Zaslúžil sa aj o popularizáciu súčasnej hudby, umeleckého vzdelávania, viedol programové kurzy novej hudby pre deti a mládež v poľskom rádiu. V roku 1992 bol členom umeleckého výboru Svetových dní hudby Medzinárodnej spoločnosti pre súčasnú hudbu vo Varšave. Jeho *Concerto a Rebours* pre husle a orchester bol uvedený medzi odporúčanými dielami Medzinárodnej skladateľskej tribúny UNESCO v Paríži v roku 1999. Od toho istého roku je Tadeusz Wielecki riaditeľom medzinárodného festivalu súčasnej hudby Varšavská jeseň.

Výber z diela: *Nokturno* pre miešaný zbor a capella (1979), *Hudba pre klarinet* (1979), *Tango* pre klarinet, pozaunu, violončelo a klavír (1980), *Misterioso* pre hráča na bicie-herca (1980), *Týždeň* pre zobcovú flautu, bicie, klavír a kontrabas (1980), *Serious Music* pre husle, pozaunu a bicie (1981), *Melódia so sprievodom* pre komorný súbor (1981), *Opened Series I.–IV.*, kusy pre kontrabas sólo (1982–85), *Ductus* pre malý sláčikový orchester a čembalo (1986), *Komorná poéma* pre dvoje husle, kontrabas a klavír (1986), *Badrulbudura* pre hráča na bicích nástrojoch a herca (1988), *Opened series V.* pre kontrabas sólo (1988), *Counting game* pre štyroch hovoriacich hudobníkov (1990), *Metafyzická balada* pre komorný orchester (1990), *Two Questions and One Guess* pre komorný orchester (1992), *Opened Series VI.* pre kontrabas sólo (1993), *Z hlbokosti spievam...* pre dychové, sláčikové a bicie nástroje (1993), *Egocentrická poéma* pre zosilnený klavír a mg pás (1994–95), *Collage-tango* pre komorný orchester (1995), *A Study of*

the Gesture pre klarinet, klavír a violončelo (1995), *ID* pre orchester (1996), *A Study of the Gesture II* pre klavír (1997), *Concerto a Rebours* pre husle a orchester (1998), *A Study of the Gesture III* pre klarinet, pozaunu, klavír, violončelo a kontrabas (2000).

V *Concerte a Rebours* pre husle a orchester skladateľ rozvíja špeciálny spôsob hrania, ktorý by sa dal opísať ako „kĺzanie". Spočíva v súvislom pohybe prstov ľavej ruky, ktoré sa kĺžu po strunách, opačne ako je tomu pri tradičnej technike, keď sú prsty umiestnené na hmatníku nástroja takmer staticky. Podľa skladateľa je zvukovosť tejto technickej inovácie dôležitá pre hudbu samotnú.

IRIS SZEGHY (1956, Prešov) študovala na Konzervatóriu v Košiciach klavír a skladbu a na VŠMU v Bratislave skladbu v riadnom i doktorandskom štúdiu. Pôsobí v slobodnom povolaní, žije v Zürichu. Absolvovala viacero štipendijných tvorivých pobytov na Slovensku a v zahraničí – v Budapešti, Varšave, Stuttgarte, Hamburgu, Worpswede, Amsterdame, San Diegu, Boswile a v Stein am Rhein. Píše komornú, orchestrálnu, zborovú tvorbu, jej diela sú uvádzané na koncertoch a festivaloch v mnohých štátoch Európy, Ázie a v Amerike (okrem iného na festivaloch ISCM, Varšavská jeseň, Darmstadských kurzoch pre súčasnú hudbu či v rámci štyroch samostatných autorských koncertov v San Diegu, Brémach, Hamburgu a Stuttgarte). Spolupracovala s významnými interpretmi súčasnej hudby ako sú basklarinetista Harry Sparnaay, sopranistka Jane Manning, so súbormi „ensemble recherche", Ensemble SurPlus z Freiburgu, 2E2M z Paríža či s anglickým Hilliard Ensemble.

V tvorbe Iris Szeghy sú zastúpené dva hlavné motívy: tradícia európskej hudby posledných troch storočí a proti tejto tradícii namierené avantgardné smery posledných päťdesiatich rokov. Zákonite dochádza medzi týmito záujmami k pnutiu, ku stretu. Szeghy však tento vnútorný rozpor nepovyšuje na centrálny štýlotvorný prvok, jej spracovanie divergentného materiálu nevedie poslucháča k uvedomovaniu si „šokujúcich" rozporov, ale celá jej tvorba je podriadená základnému postoju – „nové" sa integruje do „starého", resp. naopak. Osobitný dôraz v tomto procese syntézy kladie na ozvláštnenie výpovede, o čo sa snaží raz priamou konfrontáciou ustálenej, „tradičnej" textúry s efemérnou zvukovosťou súčasných techník tvorenia tónu (vrátane elektroakustickej hudby), inokedy ponorením sa do vopred zvolenej formy (napr. ciaccona) a hľadaním prieniku objektívnych a subjektívnych úrvkov v priestore vymedzenom touto formou. Dôležitým motivačným zdrojom sú pre Szeghy aj hodnoty pochádzajúce z výtvarného umenia, literatúry či archaického folklóru. (Peter Zagar)

Vyber z diela: *Prosté a ťažké*, tri piesne pre mezzosoprán a klavír na básne M. Rúfusa (1978), *Tebe*, štyri ľúbostné piesne pre soprán, tenor, flautu, violončelo, gitaru a triangel na slová Piesne piesní (1983), *Jarná sonáta* pre organ (1984), *Poetické štúdie* pre husle, violončelo a klavír (1984), *Sláčikové kvarteto – Musica dolorosa* (1985), *Vivat leto!*, malá suita pre klarinet (1985), *Canto triste*, nokturno pre trombón (violončelo) a klavír (1986), *Suita do vrecka* pre gitaru (1986), *Žalm hladujúcebo* pre miešaný zbor (1989), *Koncert pre violončelo a orchester* (1989), *Tri piesne zo Shakespeara* pre ženský/miešaný zbor (1990), *De profundis*, 4 canzoni per voce e 2 stromenti melodici secondo le poesie di Michelangelo

Buonarotti (1990), *Afforismi* per flauto, oboe e clarinetto basso (1991), *Ciaccona per violino solo/viola solo* (1990), *Afforismi II* per flauto, oboe e clarinetto basso (1992), *Svätojánske mystérium* pre 2/4 hráčov na bicie (1992), *Ave Maria* pre spev, violu, violončelo a kontrabas/pre spev a sláčikový orchester (1992), *Psalm* pre sólový hlas na text P. Celana (1993), *Perpetuum mobile* pre klavír (1993), *In Between* pre hoboj a mg pás (1993), *Oratio et gratias actio pro sanitate matris meae* pre 4 mužské hlasy (1994), *Story* pre hlas a mg pás (1995), *Variácie na nemeckú ľudovú pieseň* pre trio lesných rohov(1995), *Musica folclorica* pre klarinet, bicie nástroje a klavír (1996), *Deň na Manhattane* pre gitarové kvarteto (1996), *Cestou domov* pre veľký symfonický orchester (1997), *Story*, EA (1995), *Un petit sentiment de Pologne* pre komorný súbor (1998), *Modlitba* pre miešaný zbor (1998), *Žalm 130* pre miešaný zbor a organ (1999), *Tableaux d'un parc* pre flautu, hoboj, klarinet, lesný roh, bicie, klavír, husle, violu, violončelo a kontrabas (1999), *Bolero-Blues* pre klavír (2000), *It-Movements* (2001), *Canticum* (2002), *Vielleicht, dass uns etwas aufginge* pre soprán a sláčiky na poéziu Klausa Merza (2003).

Na jar 2001 som absolvovala pekný kompozičný pobyt v Künstlerhause Boswil vo Švajčiarsku, preto ma potešilo, keď som od tejto inštitúcie dostala ponuku napísať skladbu k tohtoročnému 50. výročiu jej založenia. Skladba odznela v premiére na jubilejnom koncerte 2. júla tohoto roku, v rámci medzinárodného festivalu komornej hudby Boswilské leto – interpretmi boli Sylvia Nopper a súbor Concerto Boswil pod vedením izraelsko-nemeckého dirigenta Israela Yinona.
Ako textovú predlohu som si vybrala poéziu súčasného švajčiarskeho básnika a spisovateľa Klausa Merza. Bola pre mňa príjemným objavom: málo slovami vyjadruje veľmi veľa, a to je presne to, čo ako skladateľka tiež hľadám. Kontrast medzi úsporou prostriedkov a hustotou myšlienok, „ticha" za nimi ma hudobne silne inšpiroval. Tým tichým tlakom, silou nevypovedaného je poznačená aj moja skladba.
Z početnej básnickej tvorby Klausa Merza som si vybrala 5 krátkych, premyšľavých výpovedí o ľudskej existencii – ich témou je nádej, trpkosť, plaché šťastie, smrť.
Skladba nemá formu piesňového cyklu, je koncipovaná ako kompaktný celok. Kľúčovú úlohu v ňom zohráva báseň *Želanie*.

Iris Szeghy

Klaus Merz

Wunsch	**Želanie**
Vielleicht,	Snáď
dass uns	sa nám niečo
etwas aufginge.	objasní.
Einmal.	Raz.
Per Zufall.	Náhodou.
Für immer.	Navždy.

sabotage

aus den kalendern
blättert die zeit.
schwarze tage,
wenig rote.

die druckereien
arbeiten gegen uns.

sabotáž

z kalendárov
listuje čas.
čierne dni,
málo červených.

tlačiarne
pracujú proti nám.

echo

wie du auch
in den winterwald rufst,

verschneit
kommt's zurück.

echo

akokoľvek
voláš do zimného lesa,

zasnežené
sa ti to vráti.

Glück

Diese Zuversicht gestern,
als der Himmel so blau war.
Und sich die Häuser
auf der flachen Hand
balancieren liessen.

Šťastie

Tá dôvera včera,
keď obloha bola taká modrá.
A domy sa nechali
balansovať
na rovnej dlani.

Kartengruss

Ach Tod,
du Luder,
Liebster,
woher nur
nehmen die Menschen
ihre Gesichter
beim Vorübergehen?

Pozdrav na pohľadnici

Ach smrť,
ty potvora,
ty najmilšia,
odkiaľ len
ľudia berú
svoje tváre
pri prechádzaní?

(Preklad: Iris Szegby)

SOFIA GUBAJDULINA → s. 101

Introitus znamená v latinčine vchod, vstup; Introit je liturgická, hudobná časť omše. U Gubajduliny, ktorá to očividne rozlišuje, ide o dielo svetské. V dvaapolminútovej introdukcii prvého klavírneho vstupu odkrýva triumfy svojej majstrovskej práce s farebnosťou. V dychoch začína pokojne, umná prepletenosť jednotlivých hlasov v sláčikoch naberá na intenzite a vrcholí v krátkom extatickom výkriku prvého motívu.

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA patrí k najznámejším orchestrom vo východnej Európe. Vznikol v roku 1974 ako jediný orchester „mozartovského typu" na Slovensku. Má 35 členov. Kvalita hráčov a majstrovstvo prvého šéfdirigenta Eduarda Fischera umožnili neuveriteľne rýchly umelecký rast orchestra. Zakrátko si získal vynikajúce renomé doma aj v zahraničí. Už po dvoch rokoch dostal pozvanie na svetoznámy hudobný festival Salzburger Festspiele, kde sa stal ďalšie dva roky festivalovým orchestrom. ŠKO Žilina vystúpil na viacerých európskych festivaloch (Salzburger Festspiele, Wiener Festwochen, Haydn-Festival Bonaguil, BHS, Pražská jar, Jarný festival Budapešť, Mozartfest Schwetzingen, Festa Pro Musica v Assisi, Hudba v starom Krakove) a koncertoval takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunise, Japonsku, Brazílii a USA. Ťažiskom repertoáru tohto telesa je hudba klasicizmu a baroka, ale orchester interpretuje aj diela raného romantizmu a autorov 20. storočia, nevynímajúc netradičné projekty z oblasti jazzu a populárnej hudby. V posledných rokoch orchester spolupracoval na predvedení operných diel G. Verdiho a G. Rossiniho. Šéfdirigentom a umeleckým šéfom orchestra v rokoch 1995–2001 bol významný český dirigent Leoš Svárovský. Čestným šéfdirigentom je japonský dirigent Tsugio Maeda.

LEOŠ SVÁROVSKÝ študoval pôvodne hru na flaute na pražskom konzervatóriu. V roku 1981 získal diplom na súťaži v rámci festivalu Pražská Jar a ako sólista vystúpil vo viacerých európskych krajinách, v Kanade a v USA. V roku 1987 ukončil štúdium dirigovania na pražskej AMU v triede V. Neumanna. Od roku 1985 pôsobil v Národnom divadle v Prahe ako asistent Zdeňka Košlera, ako dirigent pražskej Komornej opery, neskôr sa stal šéfdirigentom Štátnej filharmónie Brno. Roku 1991 asistoval Sirovi George Soltimu na letnom festivale v Salzburgu. Spolupracoval s Ankarským symfonickým orchestrom, Mníchovským rozhlasovým orchestrom, Sukovým komorným orchestrom a v rokoch 1995–2001 bol šéfdirigentom Štátneho komorného orchestra Žilina.

LADISLAV PAPP (1979) študoval na konzervatóriu v Bratislave v triede L. Sawiczovej. Vďaka Victorovi Salvimu, majiteľovi svetoznámej firmy na výrobu hárf značky Salvi, pokračoval u vynikajúcej francúzskej harfistky Catherine Michel na Vysokej hudobnej škole v Detmolde (1999) a v Zürichu (1999-2003). Od októbra 2003 si dopĺňa vzdelanie na Vysokej hudobnej škole v Hamburgu v triede Xaviera de Maistra. Stal sa víťazom Súťaže slovenských konzervatórií v Košiciach (1998), laureátom Medzinárodnej tribúny mladých umelcov (TIJI UNESCO, 1999) a získal Cenu bratislavského primátora. Na Medzinárodnej harfovej súťaži Kiwanis v Zürichu si v roku 2002 odniesol najvyššie ocenenie. Zúčastnil sa majstrovských kurzov v Paríži (Catherine Michel), Budapešti (I. I. Roncea), Miláne (Judy Loman) a Bonne. Koncertoval v Budapešti, Viedni, Prahe, Mníchove, Norimbergu, Detmolde, Zürichu, účinkoval na Národnom harfovom festivale v Budapešti (1998), na Svetovom harfovom kongrese v Prahe (1999) a v Ženeve (2002). V roku 2000 realizoval sólovú nahrávku CD pre vydavateľstvo Slovenského rozhlasu.

KRZYSZTOF BAKOWSKI (1967) začal svoje hudobné vzdelanie pod vedením svojho otca, prvého huslistu Poľskej filharmónie. O pätnásť rokov neskôr študoval v jeho husľovej triede na Hudobnej akadémii Frederyka Chopina vo Varšave, kde dnes sám vyučuje. Získal štipendium a možnosť pokračovať na Indiana University u Josepha Gingolda a Tadeusza Wronskeho. V roku 1990 na husľovej súťaži T. Wronského vo Varšave získal prvé miesto a prvýkrát verejne účinkoval s Poľskou filharmóniou. Krzysztof Bakowski je známy ako výnimočný interpret hudby dvadsiateho storočia a uznávaný koncertný umelec nielen v rodnom Poľsku, ale aj v zahraničí.

SYLVIA NOPPER začala hudobné vzdelávanie na Musikhochschule v Trossingene, pokračovala na Univerzite v Mainzi a na Hudobnej Akadémii v Bazileji. Práve tam sa prvýkrát nadchla súčasnou hudbou čo viedlo neskôr k spolupráci s viacerými skladateľmi ako Heinz Holliger, Jürg

Wyttenbach. Sylvia Nopper začala byť čoskoro vyhľadávanou a obsadzovanou speváčkou na scéne novej nemeckej hudby. Premiérovala viac ako 70 kompozícií z ktorých mnohé boli pre ňu napísané. Mimo hudby súčasnej sa zaujíma o začiatok 20. storočia a piesňovú tvorbu. Účinkovala na mnohých festivaloch s renomovanými orchestrami a súbormi (b.e.a.m., Contrechamps Geneve, Klangforum Wien, Ensemble Recherche, Collegium Novum Zürich) a s vlastným súborom Oaequator1.

ELEONÓRA ŠKUTOVÁ (1967) študovala na bratislavskom Konzervatóriu u J. Mašindu a na VŠMU u Daniely Varínskej. V rámci svojho postgraduálneho štúdia sa zamerala na interpretáciu klavírnej tvorby 20. storočia. Účinkovala so Slovenskou Filharmóniou, SOSR, Štátnou filharmóniou Košice, Cappellou Istropolitana, Komornými solistami Bratislava s dirigentami ako Ľudovít Rajter, Roman Rewakowicz, Arthur Fagen, Ondrej Lenárd, Tomáš Koutník, Jose Maria Ulla, Ewald Danel, Anton Popovič. Sólovo a s komornými partnermi vystupovala na medzinárodných festivaloch Melos-Étos, BHS, Večery novej hudby, Konvergencie, Festival peknej hudby, Maraton soudobé hudby Praha, Kontrasty Ľvov, Varšavská jeseň, Grenzenlos Berlin, Kulturspektakel Wien a i.
Dominantná časť v jej hudobnej orientácii patrí komornému hraniu,najmä v spolupráci s violončelistami, speváknmi (Lupták, Prochác, Sťahel, Cohen, Xavier Phillips, Kohútková, Kožená, Sigune von Osten, Beth Griffith) ale aj v iných komorných zoskupeniach – duo klavír (Škuta, Varínska, Krauze, Erdmann) a hranie v súboroch (Opera Aperta, VENI Ensemble, Požoň sentimentál). Patrila medzi základných členov súboru VENI, je spoluzakladateľkou komorného súboru Opera Aperta a klavírneho dua so svojím manželom Mikulášom Škutom.

SOBOTA
15. NOVEMBER

Divadlo
Astorka Korzo '90
Námestie SNP 33

14

11.00 PASSION OF LIFE
Filmový dokument televízie 3sat
o skladateľke Sofii Gubajduline
(slovenská premiéra)

12.00 Beseda so
SOFIOU GUBAJDULINOU

→ s. 101 - 103, 111

MELOS-ÉTOS 2003

SOBOTA
15. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19.30

15

Jozef Podhoranský violončelo
Eugen Prochác violončelo
Ján Slávik violončelo
Jozef Lupták violončelo
Juraj Alexander violončelo
Katarína Kleinová violončelo
Katarína Zajacová violončelo
Czaba Rácz violončelo
Cyril Šikula flauta
Adriana Antalová harfa
Alexander Lakatoš viola
Adrian Rajter akvafón
Sofia Gubajdulina akvafón

SOFIA GUBAJDULINA
Fata Morgana: Die tanzende Sonne (2002)
pre osem violončiel
(venované Violončelového oktetu Beauvais)

Quaternion (1996)
pre štyri violončelá
(venované Vladimírovi Tonkhovi)

PRESTÁVKA

Garten von Freuden und Traurigkeiten (1980/2002)
pre flautu, harfu, violu a recitátora ad libitum

Am Rande des Abgrunds (2002)
pre sedem violončiel a dva akvafóny
(venované Viktorovi Suslinovi)

MELOS-ÉTOS 2003

SOFIA GUBAJDULINA (1931, Čistopol) študovala klavír a kompozíciu na konzervatóriu v Kazani a roku 1959 ukončila postgraduálne štúdium resp. ašpirantúru na Moskovskom konzervatóriu v triedach Nikolaja Pejka a Visariona Šebalina. Od roku 1963 žila v Moskve ako slobodná umelkyňa. Roku 1975 založila spolu s Vjačeslavom Artymovom a Viktorom Suslinom skupinu Astreja pre improvizácie na zriedkavo používaných ruských, kaukazských a stredoázijských ľudových nástrojoch, ktoré svojím neznámym zvukovým charakterom ovplyvnili skladateľkino hudobné experimentovanie. S. Gubajdulina získala niekoľko významných ocenení v medzinárodných skladateľských súťažiach, o. i. v Ríme (1975) za skladbu *Degrees*, v Monaku (1987), i mnoho ďalších pôct: International Record Award S. Kusevického (1989), Premio Franco Abbiato za nahrávku husľového koncertu *Offertorium* (1991), Ruskú štátnu cenu (1992). V jej tvorbe sa organicky a osobito snúbi umelecké myslenie Západu (princíp dualizmu, polarizácia človek – svet, kresťanská mystika, symbolizmus, dramatické napätie) a Východu (monistický princíp, meditatívnosť, kolorizmus).

Výber z diela: *Fatselya* pre soprán a symfonický orchester (1956), *Klavírne kvinteto* (1957), *Chaconne pre klavír* (1962) *Allegro rustico* pre flautu a klavír (1963), *Päť etúd* pre harfu, kontrabas a bicie (1965), *Sonáta pre klavír* (1965), *Pantomíma* pre kontrabas a klavír (1966), *Rubayat*, kantáta pre barytón a inštrumentálny súbor (1969), *Hudobné bračky*, klavírne skladby pre deti (1969), *Concordanza* pre 10 inštrumentalistov (1971), *Stupne* pre symfonický orchester (1972), *Detto 2* pre violončelo a 13 nástrojov (1972), *Stunde der Seele* pre mezzosoprán a veľký dychový orchester na slová M. Cvetajevovej (1974, verzie pre bicie nástroje, mezzosoprán a orchester 1978/88), *Koncert pre fagot a hlboké sláčiky* (1975), *Kvarteto pre štyri flauty* (1977), *Misterioso* pre 7 perkusionistov (1977), *Introitus*, koncert pre klavír a komorný orchester (1978), *Sonáta pre organ a bicie* (1978), *De profundis* pre bajan sólo (1978), *In croce* pre violončelo a organ (1979), *Garten von Freuden und Traurigkeiten* pre flautu, alt a harfu (1980), *Offertorium*, koncert pre husle a orchester (1980), *Freut euch*, sonáta pre husle a violončelo (1981), *Sedem slov* pre violončelo, akordeón a sláčikový orchester (1982), *Perception* pre barytón, soprán a sedem sláčikových nástrojov (1983), *Stimmen...Verstummen...*, symfónia v 12 častiach (1986), *2. sláčikové kvarteto* (1987), *3. sláčikové kvarteto* (1987), *Sláčikové trio* (1988), *Pro et contra* pre orchester (1988), *Alleluja* pre veľký orchester, miešaný zbor a chlapčenské hlasy (1990), *Z Rilkeho Hodiniek* pre violončelo a orchester (1991), *Hommage à T. S. Eliot* pre soprán a okteto (1987/91), *Skoro ráno, krátko pred prebudením* pre súbor japonských koto (1993), *Noc v Memfise*, kantáta pre mezzosoprán, mužský zbor a komorný orchester (1968/88/92), *A slávnosť je v plnom prúde* pre violončelo a orchester (1993), *V očakávaní* pre saxofónové kvarteto a 6 hráčov na bicích nástrojoch (1993), *Meditácia na Bachov chorál BWV 668* (1993), *4. sláčikové kvarteto* (1993), *Now Always Snow* pre komorný súbor a komorný zbor (1993), *Povrazolezec* pre husle a klavír (1993), *Koncert pre flautu a orchester* (1994), *Anjel* pre alt a kontrabas (1994), *Figures of Time* pre symfonický orchester (1994), *Z vízií Hildegardy von Bingen* pre alt (1994), *Koncert pre violu a orchester* (1996), *Impromptu pre husle a flautu* (1996), *Canticle of the Sun* pre miešaný zbor (1997), *V tieni stromu* pre koto, basové koto, zheng a súbor (1998), *Dve cesty (venované Márii a Marte)* pre 2 violy (1999), *Jánove pašie* pre komorný zbor, veľký zbor, sólistov a orchester (1999–2000), *St. John Easter* pre dvojitý zbor s orchester (2001), *Záblesk konca* pre orchester (2003).

V časoch Sovietskeho Zväzu písala Gubajdulina najmä pre film a len určité obdobia venovala vlastnej hudbe. Lákal ju avantgardný entuziazmus jej súčasníkov Schnittkeho a Denisova, spod vplyvu ktorého sa definitívne dostala až pôvabnou *Concordanzou* pre komorný orchester (1970). V tomto období sa rozširoval kruh jej priateľov-umelcov s ktorými niekoľko rokov spolupracovala na rôznych zvukových experimentoch. Z týchto skúseností vychádzali mnohé skladby ako *Koncert pre fagot a hlboké sláčiky* (1975, pre fagotistu Valerija Popova), *Hodiny duše* (1976, rev. 1988, pre hráča na bicích nástrojoch Marka Pekarskeho, hlas a orchester), *De Profundis* (1978) pre akordeonistu Friedricha Lipsa. Koncom 70. rokov jej tvorba zreteľne nadobúdala religióznejší charakter. Už v sovietskych časoch, keď bol verejný prejav náboženských tém značne potláčaný, písala Gubajdulina skladby ako klavírny koncert *Introitus* (1978), husľový koncert pre Gidona Kremera *Offertorium* (1980, rev. 1986) a *Sedem slov* pre violončelo, akordeón a sláčiky (1982, v ZSSR publikované pod profánnym názvom *Partita*). S príchodom Gorbačova a čiastočnej slobody už v jej tvorbe religiozita prevažovala (violončelový koncert inšpirovaný poémou Posledného súdu *A slávnosť je v plnom prúde*, *Aleluja* pre zbor a orchester a kolosálne *Pašie podľa sv. Jána*, objednávka Nemecka na oslavu milénia – premiérované sólistami, zborom a orchestrom Kirovovej opery s dirigentom Valerijom Gergievom).

Mnohé z Gubajduliných súčasných diel prezrádzajú očarenie klasickými princípmi proporčnosti (princíp zlatého rezu). Dôkladne zjavné je to v komorných kantátach *Perception* (1983) a *Now Always Snow* (1993) ako aj v orchestrálnych dielach *Stimmen... verstummen...* (1986), *Pro et Contra* (1989) a *Zeitgestalten* (1994, venované Simonovi Rattleovi a City of Birmingham Symphony Orchestra). Od pádu Sovietskeho zväzu žije Gubajdulina v dedinke na okraji Hamburgu, kde si užíva pokoj a ticho potrebné na množstvo objednávok prichádzajúcich z celého sveta.

Za ideálne považujem také vzťahy k tradícii a k novým kompozičným prostriedkom, pri ktorých umelec ovláda všetky prostriedky – nové ako aj tradičné –, ale tak, akoby jedným, ani druhým nevenoval pozornosť. Sú skladatelia, ktorí svoje diela stavajú vedome. Ja sa zaraďujem medzi tých, ktorí svoje diela skôr „šľachtia". Preto celý mnou vnímaný svet tvorí akoby korene stromu a dielo, ktoré z nich vyrástlo, jeho konáre a listy. Možno ich síce považovať za nové, ale sú to predsa len listy, a z toho hľadiska sú vždy tradičné, staré.

Či by som chcela ovplyvniť beh sveta estetickými prostriedkami? Skôr mi ide o možnosť ovplyvniť ideový prvok v našom bytí. Táto ideovosť si vyžaduje v každom čase, konkrétne znázornenie, materializáciu. Predstavme si, že toto znázornenie by sa niekde a niekedy prerušilo. V tej chvíli by došlo k zastaveniu prirodzeného obehu.

Súčasne s obnoveným záujmom o tonalitu a tematickú prácu dochádza inklinačne k jednoduchším formám (ostinato, strofická forma, rondo), k príklonu k rozjímaniu a meditácii (v protiklade k expresívnosti predchádzajúceho obdobia) a konečne k záľube v retrospektívach. Dôvody sú dva: 1. určitá únava myslenia, nahromadenie materiálu a potreba jeho zdržania pred výbuchom, 2. hľadanie prudkého kontrastu k zažitým prostriedkom. Práve retrospektívy a jednoduchšie formy vyvolajú tento efekt neočakávanosti.

Najväčší vplyv na moju prácu mali Dmitrij Šostakovič a Anton Webern. Hoci tento vplyv nezanechal na mojej hudbe zdanlivo žiadne stopy v skutočnosti ma títo dvaja skladatelia naučili to najdôležitejšie: byť sama sebou.

Som ortodoxne nábožensky založená a pod pojmom náboženstvo – religion v doslovnom význame slova chápem „re-ligio", znovuobnovovanie vzťahov, legáto života. Neexistuje pre hudbu dôležitejšia úloha ako práve táto.

Sofia Gubajdulina

Francisco Tanzer

Garten von Freuden und Traurigkeiten

Wann ist es wirklich aus?
Was ist das wahre Ende?
Alle Grenzen sind
wie mit einem Stück Holz
oder einem Schuhabsatz
in die Erde gezogen.

Bis dahin...,
hier ist die Grenze.
Alles ist künstlich.
Morgen spielen wir
ein anderes Spiel.

Záhrada radostí a smútkov

Kedy je všetko preč?
Kedy je pravý koniec?
Hranice sú
ako kusom dreva,
ako opätkami
vbité do zeme.

Ale zatiaľ
je hranica tu
všetko je cudzie.
Zajtra zas hráme
inú hru.

(Preklad: Jela Krčméry-Vrteľová)

JOZEF PODHORANSKÝ (1951) študoval na Konzervatóriu v Bratislave (v triede G. Večerného) a v štúdiu pokračoval na moskovskom Konzervatóriu Pjotra Iljiča Čajkovského (u M. Chomicera, V. Fejgina), kde neskôr absolvoval umeleckú ašpirantúru. Je profesorom na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a pravidelne vedie kurzy violončelovej hry v Piešťanoch, rakúskom Oberschützene a v maďarských mestách Pécs, Csongrád a Baja. Získal množstvo ocenení a uznaní na súťažiach a prehliadkach mladých interpretov (Beethovenova súťaž v Hradci u Opavy, Interpretačná súťaž Slovenskej republiky v Banskej Bystrici, Interpódium v rámci Bratislavských hudobných slávností, Interfórum v maďarskom Keszthely). Ďalšie vyznamenania získal aj v čase prezentácie svojho umenia – Zlatý erb vydavateľstva Opus za nahrávku Brahmsových violončelových sonát a Cenu Frica Kafendu (Slovenský hudobný fond) za interpretáciu tvorby slovenských skladateľov. Sólisticky spolupracuje s viacerými vynikajúcimi klaviristami (M. Lapšanský, I. Gajan), ako aj s orchestrálnymi telesami doma i zahraničí (Charkov, Budapešť, Rzesów, Bukurešť, Lublin). V súčasnosti nahráva CD so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu.

EUGEN PROCHÁC → s. 87

JÁN SLÁVIK → s. 36

JOZEF LUPTÁK (1969) študoval na konzervatóriu u Karola Filipoviča a na Vysokej škole múzických umení u Jozefa Podhoranského. Počas štúdií sa zúčastnil na niekoľkých majstrovských kurzoch (D. Šafran, A. Pairisot, R. Cohen, I. Monighetti, A. May, T. Tutsumi), zúčastnil sa na kurzoch v Banff Center of the Arts (Kanada), kde spolupracoval o. i. s E. Brunnerom, E. Meyerom, G. Hoebigom a s Colorado Quartetom, a realizoval nahrávku sláčikového kvarteta *Signpost in a Strange Land* Philipa Radcliffa. Na kurzoch v Banffe sa opäť zúčastnil ako člen VENI kvarteta

v roku 1995. Jozef Lupták je víťazom, resp. laureátom niekoľkých súťaží – o. i. Súťaže slovenských konzervatórií (1986), medzinárodných súťaží v Murcii a v Liezene. Je vyhľadávaným komorným hráčom: s triom Mélange sa zúčastnil na juhoamerickom turné (1993), je členom Kvarteta VENI a spoluzakladateľom komorného súboru Opera Aperta. Ako sólista hosťoval s významnými slovenskými symfonickými a komornými orchestrami (Slovenský komorný orchester, Slovenská filharmónia, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Mladí bratislavskí sólisti) i v zahraničí (Česká štátna filharmónia Brno). V školskom roku 1996–97 bol žiakom Roberta Cohena na Royal Academy of Music v Londýne. Od roku 1997 pedagogicky pôsobí na konzervatóriu v Banskej Bystrici. Ako prvý slovenský interpret nahral komplet Bachových suít pre sólové violončelo. Jeho poslednou nahrávkou je projekt *Cello* s piatimi svetovými premiérami slovenských a zahraničných skladateľov a s vlastnou „špecialitou" – improvizáciami pri ktorých využíva hlas a ústne rytmy. Jozef Lupták je zakladateľom a producentom festivalu komornej hudby Konvergencie v Bratislave a umeleckým riaditeľom festivalu súčasnej hudby Melos-Étos.

JURAJ ALEXANDER (1944) absolvoval Konzervatórium u prof. G. Večerného a VŠMU u prof. V. Černého v Bratislave. V rokoch 1968–96 bol členom Slovenského komorného orchestra. Ako sólista účinkoval na viacerých významných hudobných festivaloch (Pražská Jar, BHS, Medzinárodný hudobný festival v Salzburgu..) a podieľal sa na úspešnej realizácii nahrávok pre vydavateľstvo OPUS, z ktorých mnohé prevzali do svojich katalógov zahraničné spoločnosti Victor (Japonsko) a RCA (Hamburg, Nemecko). V rokoch 1993 - 2002 bol koncertným majstrom Opery SND. Je členom Bratislavského klavírneho kvarteta a koncertným majstrom violončelovej skupiny Slovenskej filharmónie.

KATARÍNA KLEINOVÁ (1978) študovala od roku 1996 na VŠMU v triede Doc. Jána Slávika a Prof. Jozefa Podhoranského. Získala ocenenia na súťažiach v Ústi nad Orlicí, Beethovenův Hradec a bola účastníčkou medzinárodných interpretačných kurzov (D.Šafran, J.Podhoranský, M.Čajkovská, R.Wallfish, V.Yagling). Od roku 1999 je členom Albrechtovho kvarteta, s ktorým sa zúčastnila interpretačných kurzov v rámci Sommerakademie (Reichenau, Rakúsko), festivalu a kurzov Strings Only (Zadar, Chorvátsko). Momentálne je členom SOSR a poslucháčom doktorandského štúdia u Jozefa Podhoranského.

KATARÍNA ZAJACOVÁ (1981) študovala na konzervatóriu v Žiline triede Kvety Glasnákovej. Ako účastník SŠSK získala čestné uznanie a 3. miesto. So symfonickým orchestrom konzervatória a s ŠKO Žilina uviedla violončelové koncerty E. Lala, R. Schumanna a P. I. Čajkovského. Je poslucháčkou 3. ročníka VŠMU v triede Jána Slávika.

CZABA RÁCZ (1979, Komárno) v roku 1998 absolvoval konzervatórium v Székesfehérvári v triede prof. Tetsuya Kiuchi. V štúdiu pokračoval na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede doc. Jána Slávika. Zúčastnil sa na majstrovských kurzoch v Semmeringu u Miklósa Terényiho a u Josefa Chuchra. Je členom Komorného orchestra Comorra. V súčasnosti pôsobí ako člen Slovenskej filharmónie, pričom je aktívny aj oblasti komornej hudby, najmä v rámci Bratislavského sláčikového kvarteta.

CYRIL ŠIKULA počas štúdia na VŠMU v Bratislave bol účastníkom rôznych interpretačných kurzov v Taliansku a iných európskych krajinách. Je vyhľadávaným komorným hráčom. Spolupracoval so súborom VENI a pôsobil v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu.

ADRIANA ANTALOVÁ študovala na Konzervatóriu a VŠMU v Bratislave v triede prof. Ľ. Sawiczovej. Hudobné vzdelanie si dopĺňala konzultáciami u prof. Karla Patrasa v Prahe a na medzinárodných interpretačných kurzoch v Maďarsku. Pôsobila vo Filharmónii Bohuslava Martinů v Zlíne a v Národnom divadle v Brne. Od roku 1996 je harfistkou SOSRu v Bratislave. Aktívne sa venuje interpretácii súčasnej sólovej a komornej hudby. Realizovala nahrávky harfových koncertov Nancy Van de Vate a Aarona Rabuschku pre the Wien Modern Masters, komorných skladieb slovenských autorov (V. Godár, P. Bachratá) a CD francúzskej hudby pre husle a harfu. Od roku 1998 pôsobí pedagogicky na VŠMU v Bratislave.

ALEXANDER LAKATOŠ študoval husle na konzervatóriu v Bratislave v triede prof. A. Vrteľa a pokračoval na VŠMU vo violovej triede prof. J. Albrechta. Je členom Moyzesovho kvarteta, s ktorým realizoval množstvo koncertov a nahrávok doma i v zahraničí. Spolupracuje s orchestrom Slovenskí komorní sólisti. Ako hosť pôsobí v orchestri Solistes Européens, Luxemburg.

NEDEĽA
16. NOVEMBER

Koncertná sieň
Slovenskej
filharmónie
19.30

16

SYMFONICKÝ ORCHESTER
SLOVENSKÉHO ROZHLASU

Piotr Gribanov dirigent
Nao Higano soprán
Mihaela Martin husle

IVAN PARÍK
Triptych (2003)*
kontemplácia nad básňami Jacopone da Todiho pre soprán a orchester
Ária I
Ária II
Ária III – Meditácia

SERGEJ SLONIMSKIJ
Symfónia č. 8 (1985)

PRESTÁVKA

SOFIA GUBAJDULINA
Offertorium (1980)
koncert pre husle a orchester
(venované Gidonovi Kremerovi)

MELOS-ÉTOS 2003

* svetová premiéra

IVAN PARÍK (1936, Bratislava) absolvoval konzervatórium v Bratislave v odboroch dirigovanie (u Kornela Schimpla) a kompozícia (u Andreja Očenáša). Roku 1962 ukončil štúdium kompozície u Alexandra Moyzesa na Vysokej škole múzických umení v Bratislave; v rokoch 1959–68 pracoval vo funkcii dramaturga hudobného vysielania v Československej televízii a následne prešiel na VŠMU, kde ako asistent prednášal hudobnú výchovu a estetiku na katedre tanečnej tvorby. Po dvadsiatich rokoch pôsobenia v tejto inštitúcii sa roku 1990 stal prorektorom a profesorom, roku 1995 rektorom. Ivan Parík sa už v začiatkoch svojej tvorby prezentoval ako majster miniatúry a fragmentu. Sklon k detailu, intímnosť výpovede, prvky rafinovanej zvukovosti i akcentovanie inštrumentálnych žánrov možno nájsť najmä v skladateľovej komornej tvorbe. Záujem o detail a jeho vlastnosti súvisí so záľubou vo výtvarnom umení a podmieňuje formovanie hudobného materiálu seriálnou technikou, aleatorikou, zdôraznením farebnosti. Uplatnil sa aj na poli elektroakustickej kompozície, vytvoril množstvo scénických hudieb a venoval sa hudobnoteoretickej práci. Intelektuálnosť a popritom subjektívnosť Paríkovho hudobného myslenia vnáša do kontextu tvorby jeho generácie osobitú črtu.

Výber z diela: *Dve piesne na texty starých japonských básnikov* (1959), *Tri kusy pre klavír* (1960), *Citácie*, cyklus pre miešaný zbor (1964), *Hudba k vernisáži* pre sólovú flautu (1968), *Hommage à William Croft* pre mg pás (1969), *Fragmenty*, hudba k baletu (1970), *Medzi horami*, miešaný zbor (1973), *Sonáta pre klarinet* (1974), *Epitaf II* pre flautu a gitaru (1976), *Čas odchodov*, dve piesne pre soprán (tenor) a klavír (1978), *Hudba* pre dychy, kontrabasy a bicie nástroje (1979), *Videné zblízka nad jazerom* pre recitátorku, dychové kvinteto, klavír a sláčikové kvarteto (1979), *Hudba pre Miloša Urbáska*, sláčikové kvarteto (1981), *Musica pastoralis* pre veľký orchester (1984), *Quadrofónia* pre štyri violončelá (1987), *Dve árie na fragmenty textu Stabat Mater* pre vyšší hlas a orchester (1989), *Ako sa pije zo studničky*, hudba k básni M. Rúfusa (1990), *Ária pre tenor a orchester* (1990), *Concerto grosso* pre mg pás (1990), *Listy priateľke*, 5 drobných skladieb pre klavír (1992), *Kyrie na pamäť Konštantína Filozofa* pre organ (pri príležitosti premenovania Vysokej školy pedagogickej,1993), *Meditácia nad textami Jacopone da Todiho* pre flautu a organ, *Missa brevis* (rekonštrukcia diela z roku 1957).

Triptych pre soprán a orchester na fragmenty sekvencie Stabat mater pozostáva z dvoch árií, ktoré vznikli už pred rokom 1989 a z Meditácie dokončenej v roku 2002. Prvé dve árie nemohli byť v dobe svojho vzniku uvedené, premiérovo ich naštudovali až v 90. rokoch Jozef Kundlák, Jana Pastorková a Nao Higano. Celý triptych je fragmentom zatiaľ rozpracovaného veľkého vokálno-orchestrálneho diela *Stabat mater*.

Už po veľmi dlhé roky sa zamýšľam nad textami Jacopone da Todiho o utrpení matky, Matky Syna človeka. O strastiach tej, čo zrodila dieťa do sveta, ktorý nám pričasto prináša aj trápenie. Zamýšľam sa nad osudmi matiek, ktorým dieťa neprinieslo iba radosť, ale i hlboký žiaľ. Možno i preto meditujem nad osudom i silou ženy, čo nepocítila iba radosť a v hlbokej úcte sa pokúšam vzdať úctu mnohým a bezmenným, čo ich život ukrátil o materinskú lásku – aj preto Stabat mater dolorosa...
Skladbu venujem svojej žene v spoločnej spomienke na našu dcéru Dagmarku.

Ivan Parík

Jacopone da Todi:
Stabat Mater (fragmenty)

Quae maerebat et dolebat
pia Mater dum videbat
nati poenas incliti!

Quis est homo qui non fleret,
matrem Christi si videret
in tanto supplicio?

Eja, mater, fons amoris,
me sentire vim doloris
fac ut tecum lugeam.

Stabat Mater dolorosa
Juxta Crucem lacrimosa
Dum pendebat Filius.

Sancta Mater, istud agas,
Crucifixis fige plagas
Cordi meo valide.

Jak plakala a trpela
svätá Matka, keď videla
muky Syna milého.

Ktože by z nás nezaplakal,
keď by videl,
aké Matka Krista znáša súženie?

Dajže, Matka, lásky studňa,
žiaľ nech cítim, čo ťa putná,
Kiež by aj mňa zachvátil.

Stála Matka bolestivá
pri kríži jak slza živá,
až na ňom Syn odvisol.

Svätá Matka, Krista rany,
ktoré dostal križovaný,
hlboko mi v srdce vtlač.

SERGEJ MICHAJLOVIČ SLONIMSKIJ (1932, Petrohrad) študoval kompozíciu, klavír a polyfóniu u Nikolaja Uspenského, autora knihy *Príklady starého ruského vokálneho umenia*. Je profesorom Petrohradského konzervatória a Samarskej pedagogickej univerzity. Slonimskij vyhľadáva svet fantastického realizmu, čierny humor a tragickú grotesknosť, využívanú klasickými ruskými literátmi ako Gogoľ, Dostojevskij, Bulgakov, Zoščenko. V niektorých skladbách sa pridržiava avantgardného štýlu (*Antifóny pre sláčikové kvarteto*, *Dialógy* pre dychové kvarteto, *Concerto-Buffo*, *Farebná fantázia*, *Petersburg's Visions*). Jeho opera *Majster a Margaréta* (prvá javisková adaptácia Bulgakovho románu) bola po predvedení prvého dejstva (leningradský dom skladateľov, dirigent Gennadij Roždestvenskij) zakázaná na sedemnásť rokov. Jedna z novších kompozícií, *Petersburg's Visions* podľa Dostojevského, bola v roku 1996 pod taktovkou Jurija Temirkanova predvedená v ôsmich amerických mestách (medzi inými newyorská Carnegie Hall, Boston, San Fransisco, Los Angeles).

Výber z diela: *Virinea*, opera (1967), *Majster a Margaréta*, komorná opera v 3 obrazoch (1972), *Mary Stuart*, ballad opera v 3 obrazoch (1980), *Hamlet*, opera (1990), *Cár Ixion*, monodická dráma (1993), *Zjavenie Ivana Hrozného*, ruská tragédia (1995), desať symfónií (1958, 1978, 1982, 1982, 1983, 1984, 1984, 1985, 1987, 1992), *Chromatická poéma pre organ* (1969), *Koncert pre orchester, súbor elektrických gitár a sólové nástroje* (1974), *Slávnostná hudba* pre balalajku, lyžice a symfonický orchester (1975), *A Chorus Song* pre kontraalt, flautu, hoboj, trúbku, balalajku, harmónium, lyžice, vibrafón a 3 elektrické gitary (1975), *Novgorodský tanec* pre klarinet, pozaunu, violončelo, klavír, bicie a mg pás

(1981), *Americká rapsódia* pre 2 klavíre a čembalo (1990), *24 prelúdií a fúg* pre klavír (1994), *Jeden deň života*, kantáta pre 4 sólistov, zbor a komorný súbor (1998).

SOFIA GUBAJDULINA → s. 101

Obetovanie (v latinčine *Offertorium*) je liturgickou súčasťou omše. Gubajdulina sa však viac ako na prostredie liturgie obracia smerom ku kráľovskej téme (tiež svetskej) *Hudobnej obeti* Johanna Sebastiana Bacha. „Téma ponúka samotnú seba ako obeť," poznamenáva Gubajdulina. Spočiatku je v diele viditeľná, neskôr sa z nej prekvapujúco stáva súčasť skladby a každý z troch po sebe nasledujúcich úsekov obsahuje fascinujúce webernovské narušenie. Vyzdvihujúc význam sólových huslí, má *Offertorium* výstižný podtitul „husľový koncert", a je komponované pôvodne pre Gidona Kremera. Rozsiahly technicky náročný husľový part a strohé vstupy orchestra sa premieňajú od znepokojujúcej jemnosti po agresívnu farebnosť.

SYMFONICKÝ ORCHESTER SLOVENSKÉHO ROZHLASU (SOSR) je najstarším profesionálnym orchestrálnym telesom na Slovensku. Už jeho prví dirigenti kládli popri svetovom repertoári dôraz na slovenskú tvorbu. Preto je pôsobenie orchestra úzko späté s rozmachom tvorby predstaviteľov slovenskej hudobnej moderny. Medzi šéfdirigentov SOSR-u patrili Krešimir Baranovič, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Otakar Trhlík, Bystrík Režucha, Ondrej Lenárd a Róbert Stankovský. Okrem realizácie množstva nahrávok pre potreby Slovenského rozhlasu, orchester venuje zvláštnu pozornosť koncertným vystúpeniam v rámci vlastného koncertného cyklu a účinkuje na významných hudobných podujatiach na Slovensku. SOSR hosťuje na početných koncertných pódiách po celom svete, pravidelne spolupracuje s televíziou a s hudobnými vydavateľstvami Opus a HNH International. Medzi jeho zahraničných partnerov patrí aj bostonská firma MMC Recordings, pre ktorú realizuje nahrávky súčasnej americkej tvorby. S orchestrom spolupracovali významný svetoví dirigenti a sólisti (Charles Mackerras, Zdeněk Košler, Václav Smetáček, Gidon Kremer, Peter Dvorský, José Carreras, Juraj Bartoš, Ivan Ženatý). Od roku 2001 je šéfdirigentom orchestra Kanaďan Charles Olivieri-Munroe.

PIOTR GRIBANOV (1952) absolvoval v roku 1976 fakultu dirigovania na Leningradskom štátnom konzervatóriu Nikolaja Rimského-Korsakova a operno-symfonickú dirigentskú triedu profesora G. Jerjemského. Svoje postgraduálne vzdelávanie ukončil v Novosibirsku. V roku 1988 získal na druhej súťaži sovietskych dirigentov prvé miesto. Sedem koncertných sezón strávil spoluprácou s Irkutským symfonickým orchestrom. Bol riaditeľom a šéfdirigentom Karagandského symfonického orchestra a neskôr šéfdirigentom Krasnojarského akademického symfonického orchestra. Dirigoval v Moskve, New Yorku, Osake, Sankt Peterburgu, Kijeve, Ľvove, Uľjanovsku, Novgorode.

NAO HIGANO pochádza z Tokia. V Japonsku študovala na katedre spevu na univerzite v Seitoku, ktorú absolvovala roku 1989. V štúdiu pokračovala na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Hany Štolfovej-Bandovej (1990–95). Umelkyňa vystupuje na vokálnych koncertoch v európskych krajinách a v Japonsku, spolupracuje s významnými súbormi ako Cappella Istropolitana alebo s Komornou operou v Bratislave či s Operou Štátneho divadla Košice (*La traviata*). Je pravidelným hosťom Opery Slovenského národného divadla, kde stvárnila o. i. rolu Ženy v *Očakávaní* Arnolda Schönberga (2002). V Národnom divadle v Brne spievala hlavnú rolu v opere Michala Košuta *Ifigenie* (2001). Sústavne sa venuje i koncertnému spevu, pričom jej repertoár

siaha od baroka po súčasnosť. Zvláštnu pozornosť venuje slovenskému vokálnemu repertoáru: premiérovo uviedla *Malú vodnú hudbu* (1994) a *Ave maris stella* (1995) od Jozefa Malovca, tiež skladby Ivana Paríka, Juraja Beneša a v jej podaní po prvýkrát zazneli v japonských kocertných sieňach piesne Jána Levoslava Bellu, Viliama Figuša-Bystrého a Mikuláša Schneidera-Trnavského. V Slovenskom rozhlase realizovala nahrávky európskej a japonskej hudby.

Pôvodom Rumunka **MIHAELA MARTIN** dosiahla povesť jedného z najpozoruhodnejších husľových virtuózov svojej generácie. Na husliach začala hrať v piatich rokoch pod vedením svojho otca, pokračovala u profesora Stefana Gheorghiu, ktorý bol žiakom Georga Enescu a Davida Oistracha. Zvíťazila na mnohých medzinárodných súťažiach, v 19 rokoch získala na Čajkovského súťaži v Moskve druhé miesto, nasledovali víťazstvá v Montreale, Sione, Bruseli. Jej medzinárodnú kariéru odštartovala prvá cena na Husľovej súťaži v Indianapolise. Debut v Carnegie Hall noviny New York Times opisovali ako „jeden z najvzrušujúcejších debutov roka". Spolupracovala s orchestrami BBC Symphony, Royal Philharmonic, Mozarteum Salzburg, Gewandhaus Lipsko a s dirigentami ako Kurt Masur, Nikolaus Harnoncourt, Charles Dutoit, Neeme Järvi. Od roku 1992 vyučuje na Vysokej hudobnej škole v Kolíne. Hrá na husliach J. B. Guadagnini z roku 1748.

12.–14. NOVEMBER

Konzultačno-informačné centrum energetiky
Konventná 9

SPRIEVODNÉ PODUJATIE

„Na začiatku bolo slovo“
Texty v súčasnej hudbe
(pieseň, opera)

„Am Anfang war das Wort“
Texte in der zeitgenössischen Musik
(Lied, Oper)

7. medzinárodné sympózium
v rámci festivalu Melos-Étos

7. internationales Symposium im
Rahmen des Festivals „Melos-Ethos“

Streda / Mittwoch, 12. november
10.00-12.30

Frieder Reininghaus (Kolín / Köln)
„Am Anfang war das Wort am" – über die schwindende Bedeutung des Textes im Musiktheater des späten 20. Jahrhunderts
„Na začiatku bolo slovo" – o upadajúcom význame textu v hudobnom divadle neskorého 20. storočia

Diether de la Motte (Viedeň / Wien)
Gedichte, die selber Musik sind
Básne, ktoré sú samy hudbou

Péter Halász (Budapešť)
„Sehen aus Fenster gedrückt das Gesicht": Beckett und Kurtág
Pohľad z okna, stiesnená tvár: Beckett a Kurtág

Maria Kostakeva (Sofia – Essen)
Das Musiktheater im Exil und in der Diktatur
Hudobné divadlo v exile a diktatúre

Detlef Gojowy (Kolín / Köln)
Zehn Jahre für Čajkovskij: Stationen unbekannter Musikgeschichte aus einem Tagebuch
Desať rokov pre Čajkovského. Zastávky neznámych dejín hudby z jedného denníka

13.30-16.00

Mieczyslaw Tomaszewski (Kraków)
Polnisches Lied – Recoinassance
Poľská pieseň – rekonesans

Naďa Hrčková (Bratislava)
Slowakisches Lied: Von dem Nationalen zu dem Universalen
Slovenská pieseň: od národného k univerzálnemu

Jonas Bruveris (Vilnius)
Word and Sense: Several Lithuanian Examples
Slovo a význam: niekoľko litovských príkladov

Teresa Malecka (Kraków)
Polish Songs of Last 30 Years
Poľská pieseň za posledných 30 rokov

Štvrtok / Donnerstag, 13. november
10.00-12.30

Vladimír Bokes (Bratislava)
Wahrheit nach 50 Jahren. Das Christliche und Westliche in Eugen Suchoňs „Katrena"
Pravda po 50 rokoch. Kresťanské a západné v Krútňave Eugena Suchoňa

Tibor Tallián (Budapešť)
„Die letzten fünf Szenen". Attila Bozays Madách-Oper
Posledných päť scén. Madáchovská opera od Attilu Bozaya

Erik Dremel (Hamburg)
Entwicklungen der Oper in Großbritannien 1970–90
Cesty opery vo Veľkej Británii v rokoch 1970–90

Regina Chlopicka (Kraków)
Krzysztof Penderecki's Musical Theatre
Hudobné divadlo Krzysztofa Pendereckého

Markéta Štefková (Bratislava)
Der Traum einer römischen Kurtisane, der (auch) in die (Musik-) Geschichte eingehen sollte: Poppea-Oper von Claudio Monteverdi und Poppea-Lieder von Juraj Beneš
Sen jednej rímskej kurtizány, ktorý mal vstúpiť (aj) do (hudobných) dejín: Poppea Claudia Monteverdiho a Poppea Juraja Beneša

13.30-16.00

Miloslav Blahynka (Bratislava)
Exotismen in der slowakischen Vokalmusik 1973–2003
Exotizmy v slovenskej vokálnej tvorbe 1973–2003

Michaela Mojžišová (Bratislava)
Die neueste Hamlet-Opernversion. „The Players" von Juraj Beneš (1994)
Najnovší operný pohľad na Hamleta. The Players Juraja Beneša (1994)

Juraj Hatrík (Bratislava)
Autentické texty v mojej vokálno-inštrumentálnej hudbe (vcítenie – rekonštrukcia – imaginácia)
Authentische Texte in meiner Musik (Einfühlung – Rekonstruktion – Imagination)

Marek Piaček (Bratislava)
Texte in „Nuntium Magnum", „Urban Songs", „Der letzte Flug", „Sutra von Bratislava" u. a.
Použitie textu v skladbách Nuntium Magnum, Urban Songs, Posledný let, Bratislavská sútra a iné

Piatok / Freitag, 14. november

10.00-12.30

Hermann Jung (Mannheim)
Musik und Lyrik im Liedschaffen von Wolfgang Rihm
Hudba a lyrika v piesňovej tvorbe Wolfganga Rihma

Malgorzata Janickia-Slysz (Kraków)
Krzysztof Penderecki's "Intertextual" Strategy in "Ubu Rex"
„Intertextové" stratégie v Kráľovi Ubu Krzysztofa Pendereckého

Yvetta Kajanová (Bratislava)
Word in Songs by Ilja Zeljenka
Slovo v piesňach Ilju Zeljenku

Norbert Adamov (Bratislava)
Religiöse Texte in der zeitgenössischen Musik
Religiózne texty v súčasnej hudbe

Sektion der Jungen

13.30-16.00

Ewa Siemdaj (Kraków)
Categories of Expression in Penderecki's "Black Mask"
Kategórie výrazu v Pendereckého Čiernej maske

Agnieszka Draus (Kraków)
The Last 30 Years in the Polish Opera
Posledných 30 rokov poľskej opery

Vladimír Moravčík (Bratislava)
The Slovak Idiom in Two Operas about the Drowned (Beneš, Salva)
Slovenský idióm v dvoch operách o utopených (Beneš, Salva)

Kazimierz Ploskoń (Kraków)
Marek Stachowski's Songs
Piesne Mareka Stachowského

Zuzana Došeková (Bratislava)
Religious Inspirations in the "Normalisation" Period. On the Original Text Canticum by Miro Bázlik
Religiózne inšpirácie v dobe normalizácie. K pôvodnému textu Cantica Mira Bázlika

Marcin Strzelecki (Kraków)
Lutosławski's Songs
Lutosławského piesne

Boris Balušík (Bratislava)
"Postmodern" Song Cycles by Ivan Parík (since the 1970s)
„Postmoderné" piesňové cykly Ivana Paríka (od 70. rokov)

Robert Kolář (Bratislava)
The Present and Romance. On Setting the Poetics of Janko Kráľ to Music in the 1970s (Fragments)
Súčasnosť a romantika. K zhudobneniu poetiky Janka Kráľa v 70. rokoch (Zlomky)

Kinga Kiwata (Kraków)
Henryk Mikołaj Górecki's Songs
Piesne Henryka Mikołaja Góreckého

DOKUMENTÁCIA 1991 / 1993 / 1995 / 1997 / 1999 / 2001
(skladatelia – diela – interpreti)

Acezantez: *Ružacvijet* (97, Acezantez)
Adamík, Josef: *Tance labilní a nepravděpodobné* (91, AGON)
Adams, John: *Koncert pre husle a orchester* (95, SF/P.Keuschnig/K.Nikkanen, vn), *Shaker Loops* (99, ŠKO Žilina/ J. Powolny)
Ager, Klaus: *An die Stille* (93, I.Fábera, ob/Trávníčkovo kvarteto)
Aiblinger, Peter: *Verkündigung** (97, Ensemble Wien 2001)
Andriessen, Louis: *Ouverture pour Orphée* (93, E.Chojnacka, cemb), *La Voce* (95, F.-M.Uitti, vc), *Registers* (97 Z. Krauze, pf)
Arigaza, Rodolfo: *Diferencias del tercer tiento* (01, H. Sparnaay, bcl)
Avni, Tzvi: *Mizmorei Tehilim* (91, Slovenskí madrigalisti/ L.Holásek)
Baán, Josef: *Mirrors*, (01, Arte Quartett)
Bagin, Pavol: *Pastorále* (93, M.Jurkovič, fl), *Poetické nálady** (95, Slovenské filharmonické trio)
Bachratá, Petra: *Piano Trio* (97, študenti VŠMU), *Ontogenesis* (99, M.Štreitová-Popelářová,fl)
Barrett, Richard: *Ne songe plus à fuir* (95, F.-M.Uitti, vc)
Bartoň, Hanuš: *Míjení času* (01, Mondschein Ensemble)
Bázlik, Miro: *Ária* (91, EA), *Koncertantná hudba* (91, SF/ W.Michniewski), *Piesne na čínsku poéziu* (91, M.Beňačková, alt/kom.súbor), *Dychové kvinteto* (95, Nové slovenské dychové kvinteto); *Apparition d'aprés Stéphane Mallarmé** (97, Melos Ensemble/A. Popovič/H. Lednárová, sopr), *Introitus** (99, SOSR/R.Stankovský, dir./A.Kohútková, sopr), *Septetto resonancen on B-A-C-H + poesie J. E. Vincze** (01, Ensemble SurPlus)
Beneš, Juraj: *Intermezzo pre 6 flaut* (91, Flauti di Bratislava), *O virtů mia* (91, S.Kopčák, bas/ J.V.Michalko, org), *Il sogno di Poppea* (91, A.Csengery, sopr/M.Kurtág, pf), *Waltz for Colonel Brumble* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon, dir.), *Requiem** (95, Státní filharmonie Brno, Brněnský filharmonický sbor/R.Bernas/I.Matyášová, spor/M.Beňačková, mezzosopr /I.Pasek, ten/F.Ďuriač, bas); *Intermezzo 3* (97, M. Škuta, pf/E. Škutová-Slaničková, pf); *Chanson triste** (97, Opera aperta); *Lunovis** (97, Detský a mládežnícky zbor SRo); *Cantata No. 2 (déjeuner)* (97, Ensemble 2e2m), Haiku* (99, N.Higano, sopr/E.Ginzery, zmb), *Hudba pre J. S.* (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir.), *Going To** (01, Violončelové sexteto), *Koncert pre klavír a orchester** (01, SOSR/R. Rewakowicz, dir./E. Škutová, p)
Berger, Roman: *Exodus IV* (91, J.V.Michalko, org), *Adagio pre Jana Branneho* (91, M.Jokanovic, vn/N.Popovic, pf), *Epitaf pre Mikuláša Kopernika* (91, EA), *De profundis* (91, S. Kopčák, bas/mg. pás), *Memento po smrti Mira Filipa* (93, SF Brno/A.Tamayo), *November Music* (95, D.Buranovský, pf), *Korczak in memoriam* (01, Moyzesovo kvarteto/Voci Festose)
Berio, Luciano: *Folk Songs* (91, S.v.Osten, sopr/AGON/Musica viva Pragensis/B.Kulínský), *Sequenza VIII* (93, T.Grindenko, vn)
Betko, Miloš: *Office on the Road** (97, Ensemble Wien 2001), *Pohyb podľa Dionýza D.** (99, SOSR/R.Stankovský, dir.)
Bokes, Vladimír: *Línie pre 12 spevákov* (91, Slovenský komorný zbor/P.Procházka), *3.dychové kvinteto* (93, Bratislavské dychové kvinteto), *Prelúdiá a fúgy pre klavír* op.53 (95, S. Zamborský, pf), *Variácie na tému Jána Egryho* op.60* (95, Bratislavské dychové okteto/A.Popovič); *Inquieto* (97, Ensemble 2e2m), *Musica stricta** (99, Concorde), *Capriccio pre flautu a klavír* (99, M.Štreitová-Popelářová,fl/E.Škutová, pf), *Prelúdiá a fúgy* (99, E.Škutová, pf), *Ária Margaréty** (01, G. Jašková, cl/H. Sparnaay, bcl)
Borden, David: *The Continuing Story of Counterpoint, Part 2* (93, Double Edge)
Boroš, Tomáš: *Pantomíma zvuku* (97, študenti VŠMU)
Bosseur, Jean Ives: *Création En Quete de Tango* (99, Intervalles)
Boucourechliev, André: *Tombeau* (97, Collegium for Contemporary Music)
Boulez, Pierre: *Don* (93, SF Brno/A.Tamayo/J.Mende, sopr), *Dérive* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/ A.Vinogradov)
Bowles, Paul: *Night Waltz* (93, Double Edge)
Bruynél, Ton: *Dust* (01, S. Sparnaay, org/mg. pás)
Bryars, Gavin: *Glorious Hill* (95, Hilliard Ensemble)
Buck, Ole: *Fiori di Ghiaccio* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Burgr, Ľubomír: *Bože, Bože, prečo si mi odpustil?** (97, študenti VŠMU)
Burlas, Ivan: *Jarná pieseň* (93, K.Roško, tr/ M.Škuta, pf/ Reiterovo kvarteto/M.Vach)

Burlas, Martin: *Súmrak bohov* (93, M.Burlas, klávesy/D.Baláž, gramof., meotar/V.Sláma, bicykel), *Krásna udalosť** (95, EA), *Záznam siedmeho dňa* (95, VENI ensemble), *Zbytočný záchvev** (99, Opera aperta/V.Zboroň, spk), *Die unendliche Melodie** (01, Mondschein Ensemble)
Burt, Francis: *2.sláčikové kvarteto* (95, Arditti String Quartet)
Busotti, Sylvano: *5 skladieb pre D. Tudora* - 1 skladba (97, Z. Krauze, pf)
Cage, John: *Aria* (S.v.Osten, sopr/Agon/Musica viva Pragensis/ B.Kulínský) *5 Melodies* (93, A.Malkus, pf), *The Composed Improvisation* (93, W.Konink, tamb.pic), *Two* (93, Double Edge), *Etudes Boreales I & II* (95, F.-M.Uitti, vc), *She is Asleep* (99, B.Grifith, spev/E.Škutová, ppf)
Cameron, Allison: *The Chamber of Statues* (93, VENI ensemble/ T.Battista), *Rainsnout* (95, VENI ensemble/A.Popovič)
Campana, Jose Luis: *Création pour quatuor* (99, Intervalles)
Caprioli, Alberto: *A quinze ans* (91)
Cardew, Cornelius: *Material* (93, Agon/P.Kofroň)
Casken, John: *Sharp thorne* (95, Hilliard Ensemble)
Cenova, Julia: *Das Wasser schläfert mich ein* (97, Collegium for Contemporary Music)
Cifariello Ciardi, Fabio: *Finzione* pre vn, mg a kvadrof.(93, A.Jablokov, vn/X.Chabot, réžia, IRCAM)
Cowell, Henry: *The Aeolian Harp* (99, Z. Krauze, pf)
Crumb, George: *Vox balaenae* (93, Trio Salomé)
Čekovská, Ľubica: *Brownov Pohyb** (97, študenti VŠMU), *Fractal* (01, D. Buranovský, p/ ŠKO Žilina/ L. Svárovský)
Demierre, Jacques: *Bleu* (95, L'art pour l'art: B.Griffith, sopr)
Denisov, Edison: *2.komorná symfónia* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Detoni, Dubravko: *Assonance* (97, J.Lupták, vč, N.Škutová-Slaničková, pf); *Phonomorphia II* (97, F.Došek, pf, D.Detoni, pf); *Vergessene Musiken* (97, Moyzesovo kvarteto); *Fairy Tale* (97, Acezantez); *Walzer* (97, Acezantez)
Dinescu, Violeta: *Scherzo da fantasia III* (97, I.Pristašová, vn, J.Lupták, vč)
Dlouhý, Dan: *Nejistoty* (95, DAMA DAMA)
Domanský, Hanuš: *Ad libitum* (93, Duo clarinettina/F.Rek, perc/ T.Gaál, pf), *Sonáta-fantázia pre klavír* (99, J.Palovičová, pf)
Durieux, Frédéric: *Devenir* pre cl a elektr (93, R.Šebesta, cl/ X.Chabot, réžia/IRCAM)
Ďuriš, Juraj: *Portrét* (95, EA)
Eben, Petr: *Nedělní hudba* (91, J.V.Michalko, org); *Festive Voluntary* (97, J.Kalfus)
Eckert, Gerald: *Gefaltetes Moment* (01, Ensemble SurPlus)
Faltus, Leoš: *Jméno růže* (91, DAMA-DAMA)
Fedele, Ivan: *Donax* (95, X.Chabot, fl/EA)
Feldman, Morton: *Last Pieces* (93, M.Schroeder, pf), *Piano* (93, M.Schroeder, pf), *Only* (95, Hilliard Ensemble); *King of Denmark* (97, Collegium pre súčasnú hudbu), *The Viola in my Life I* (01, Ensemble SurPlus)
Ferneyhough, Brian: *Bone Alfabeth* (93, W.Konink, perc)
Ferrari, Luc: *Programme commun* (93, E.Chojnacka, cemb)
Flammer, Ernst Helmuthg: *Etude 1*; *Farbenmusik* (95, Ch.M. Moosmann, org)
Ford, Ronald: *High Rise* (01, A. Gabryś, cb)
Fox, Christopher: *Straight Lines in Broken Times* (99, Opera aperta)
Freitag, Erik: *V hodine smrti Alfonsa Alfreda Schmidta* - Scéna z opery *Da Capo al Capone* (01, Ensemble Wiener Collage)
Fribec, Krešmir: *Makedonia* (97, Acezantez)
Frith, Fred: *Seven Circles* (97, D. Wandewalle, pf)
Fujikura, Dai: *Vanished Whisper** (01, H. Sparnaay, bcl/S. Sparnaay, org)
Fundal, Karsten: *The Wings of a Butterfly* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Fürst, Paul Walter: *Tromboncussion* (99, Percussion Plus)
Gabryś, Ryszard: *An die Freude* (01, A. Gabryś, cb)
Gabunija, Nodar: *Elégia pre sláčikový orchester* (99, Ľvovskí virtuózi)

Gardner, Stephen: *You Never Know What's Round the Corner* (99, Concorde)
Gašparík, Róbert: *Deep-Bluew Rockturne* op. 40* (97, študenti VŠMU)
Georgescu, Corneliu Dan: *Sláčikové kvarteto č. 3* (99, Moyzesovo kvarteto)
Gerhardt, Frank: *Nachtwärts Musik* (91, B.Sitzius, pf)
Gismonti, Egberto: *Cherubin* (99, Intervalles)
Glass, Philip: *Pád domu Usherovcov* (99, AGON Orchestra/P.Kofroň, dir./P.Tyc, réžia)
Globokar, Vinko: *Échanges* (95, V.Globokar, pos), *?Corporel* (95, V.Globokar), *Cris des Alpes* (95, V.Globokar, alpský roh), *Kolo* (95, Coro Zerocento/K.Seidmann/ V.Globokar, pos)
Godár, Vladimír: *Sonáta na pamäť Viktora Škloviského* pre violončelo a klavír (91, J.Slávik, vc/D.Rusó, pf), *Barkarola** (93, SKO/J.Čižmarovič, vn/B.Warchal), *Meditácia pre sólové husle, sláčikový orchester a tympany** (95, ŠKO Žilina/ L.Svárovský/ J.Čižmarovič, vn); *Ricercar per quattro stromenti* (97, Opera aperta), *Emmeleia** (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir./I.Pristašová, vn)
Górecki, Henryk Mikołaj: *Juz se zmierzka, sláč. kvarteto č.1* (93, Sliezske kvarteto), *3.symfónia* op. 36 (93, SF/ A.Borejko/E.Izykowska, sopr), *Hudbička IV.-Trombónový koncert* op. 28 (95, A.Hrubovčák, pos/J.Luptáčik ml., clar/J.Lupták, vc/V.Godár, pf), *2.sláčkové kvarteto-Quasi una fantasia* op.64 (95, Moyzesovo kvarteto), *Recitatívy a arióza-Lerchenmusik* op.53 (95, J.Luptáčik, cl/J.Lupták, vc/V.Godár, pf), *Amen* (95, Detský a mládežnícky zbor SRo/Echo), *Beatus vir* (95, SF/Technik/Tempus/ A.Borejko/P.Mikuláš, bas); *Refrain* (97, SF/P. Keuschnig)
Graham, Peter: *Get Out Of Whatever Cage You Are In* (93, Agon/P.Kofroň), *MOENS aneb Dvořákův problém* (01, Mondschein Ensemble)
Grisey, Gérard: *Tempus ex machina* (01, Krakowska grupa perkusyjna)
Grygar, Milan: *Lineární partitura* (93, Agon/P.Kofroň)
Gubajdulina, Sofia: *De profundis* (93, E.Moser, bajan), *Sedem slov* (93, Mladí bratislavskí sólisti/D.Gazon/ K.Georgian, vc/E.Moser, bajan), *Concordanza* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Gubler, Rico: *Klarste Durchsicht* (01, Arte Quartett), Loudspeakers (01, Arte Quartett)
Guillou, Jean: *Colloque č.2*, op.11, *Colloque č.5*, op.19 (01, J. Guillou, p/Z. Ferjenčíková, org), *HYPERION or the Rhetoric of the Fire*, op. 45 (01, J. Guillou, org), *Cantiliana* op. 24 (01, M. Štreitová-Popelářová, fl/M. Farkaš, p), *Sonáta I.* op. 5 (01, M. Farkaš, p), *Fête* op. 55 (01, M. Paľa, vn/M. Kovařík, org), *Co-incidence* (01, M. Paľa, vn), *Alice au Pays de l'Orgue* (01, Z. Ferjenčíková, org/D. Jamrich, rec.)
Guy, Barry: *Un coup de dés* (95, Hilliard Ensemble)
Haas, Georg Friedrich: *...kein Ort für Begegnung* (99, Percussion Plus)
Hamel, Peter Michael: *Kaffka-Weiss-Dialoge* (91, M.Radič, vl/ E.Prochác, vc)
Hamilton, Andrew: *Tree* (99, Concorde)
Hartzell, Eugene: *Kto hovorí, že zločin sa nevypláca?* - Scéna z opery *Da Capo al Capone* (01, Ensemble Wiener Collage)
Harvey, Jonathan: *Curve with Plateaux* (95, E.-M.Uitti, vc)
Hatrík, Juraj: *Ponorená hudba* (93, Mladí bratislavskí sólisti/F.Lynch, sopr/D.Gazon), *Moment musical avec J.S.Bach* (95, A.Kohútková, sopr/V.Samec, fl/J.Budzák, cor/A.Jablokov, vn/R.Šašina, cb/M.Lapšanský, pf); *An die musik* (97, P. Krajniak, vn/J. Lupták, vc/R. Šebesta, cl/Eleonóra Škutová-Slaničková, pf), *Stratené deti* (99, Moyzesovo kvarteto/G.Beláček, bas), *Bolo raz jedno ticho* (99, Animae Trio), *„Dievča a strom"* (01, H. Bachová, s/K. Hlistová, I. Sovová, vn/J. Hatrík, p)
Haubenstock-Ramati, Roman: *Les symphonies des timbres* (91, SOSRo/M.Bamert)
Heiniö, Mikko: *Tri fínske ľudové piesne* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström)
Hellstenius, Henrik: *Sokk* (99, G.Drausvoll/mg. pás)
Henze, Hans Werner: *El Rey de Harlem* (97, Ensemble Musica temporale/A. Mounk/S. V. Osten, sopr)
Holliger, Heinz: *Päť skladieb pre organ a EA* /95, Ch.M. Moosmann, org)
Hölszky, Adriana: *Avance* (97, Ensemble Musica temporale/A. Mounk)
Huber, Klaus: *Plainte - lieber spaltet mein Herz...II* (95, L'art pour l'art)
Huber, Nicolaus Anton: *Ohne Hölderlin* (01, Ensemble SurPlus)
Hrušovský, Ivan: *Idée fixe* (91, M.Piaček, fl), *Combinationi sonoriche per 9 stromenti* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon), *Tri etudy* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *2. sonáta pre husle a klavír** (95, Ensemble Wiener Collage); *Lamento* (97, P.

Šaray, vn/M. Banda, vla); *Sedem bagatel pre klavír* (S. Čápová-Vizváryová, pf); *Sláčikové kvarteto č. 3* (97, Moyzesovo kvarteto)
Chini, André: *Le chant des coquillages* (99, Kroumata Ensemble)
Iršai, Jevgenij: *Gospodi vozvach* (95, Moyzesovo kvarteto)
Ištvan, Miloslav: *2.sláčikové kvarteto* (91)
Ives, Charles: *The Unanswered Question* (93, VENI ensemble/ T.Battista), *2.symfónia* (95, Státní filharmonie Brno/R. Bernas); *Study 20 - Seven Durations Unuvenly Divided* (97, D. Vandewalle, pf)
Janárčeková, Viera: *Aber alles war Musik* (91)
Járdányi, Pál: *Ľúbostné piesne* (91, A.Csengery, sopr)
Jasinski, Marek: *Beatus vir* (97, Detský a mládežnícky zbor SRo/J. Rychlá)
Jekimovskij, Viktor: *Avicennovo zrkadlo* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Jeney, Zoltán: *Soliloquium No 1* (91, Z.Gyöngyösi, fl), *Self quotations* (95, Componensemble), *Miserere mei, Deus* (99)
Kabeláč, Miloslav: *8 invencií* (91, Krakowska grupa perkusyjna)
Kagel, Mauricio: *Recitativarie* (95, L'art pour l'art/ B.Griffith, sopr/cemb), *La Voce* (95, L'art pour l'art), *Serenáda* (95, L'art pour l'art), *Trio v troch častiach* (99, Animae Trio), *Phantasiestück* (01, Mondschein Ensemble), *Schattenklänge* (01, H. Sparnaay, bcl)
Kaipainen, Jouni: *Lacrimosa* op.36 (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Andamento – Trio II* (99, Storstrøms Kammerensemble)
Kančeli, Gija: *Život bez Vianoc-IV.Nočné modlitby* (95, Moyzesovo kvarteto)
Kapyrin, Dmitrij: *Pastorále* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Karajev, Faradž: *...a crumb of music for George Crumb* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/ A.Vinogradov)
Kasparov, Jurij: *Nad večným pokojom*: 95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/ A.Vinogradov/ V.Popov, fg)
Kaufmann, Dieter: *Paganihilismo* (99, E.Denisowa, vn/mg. pás), *Grand Jeu* (01, R.Jurčo,acc/mg.pás), *Paganihilismo* – Overtúra k opere *Da Capo al Capone* (01, Ensemble Wiener Collage)
Kazandžiev, Vasil: *Epizódy* (97, Collegium pre súčasnú hudbu)
Kelemen, Mirko: *Tantana* (97, Acezantez)
Kinsella, John: *Symphony for Five* (99, Concorde)
Klusák, Jan: *Malá hlasová cvičení na texty F.Kafku, Přísloví pro hluboký hlas a dechové nástroje, Sonáta pro housle a dechové nástroje* (91)
Kmiťová, Jana: *Štyri miniatúry* (97, študenti VŠMU)
Knapik, Eugeniusz: *Sláčikové kvarteto* (93, Sliezske kvarteto)
Knittel, Krzystof: *Nibiru* (97, ŠKO Žilina / J.Powolny)
Kofroň, Petr: *Enhexe* (93, Agon/P.Kofroň)
Kollert, Jiří: *Domino* (95, DAMA DAMA)
Kolman, Peter: *E 15* (91, EA), *Monumento per 6,000.000* (91, ž SF/W.Michniewski), *Panegyrikos* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon), *Koncert pre orchester** (95, SF/ P.Keuschnig)
Komorous, Rudolf: *Olympia, Chanson, Sweet Queen* (91, AGON)
Kopelent, Marek: *Hudba pro 5* (91, AGON), *Chant du merle au détenu* (91, S.v.Osten/AGON), *Zátiší* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Košut, Michal: *Trio** (95, Sonata a tre), *Šaty pro Desdemonu* (95, Nao Higano, sopr/P.Vrbinčík, vl), *Imprese* (01, N.Higano,s/E.Ginzery,cimbal)
Kozarenko, Alexandr: *Sinfonia estravaganza* (99, Ľvovskí virtuózi)
Krajči, Mirko: *Laudate Dominum** (93, Mladí bratislavskí sólisti/D.Gazon); *Proroctvá** (97, V. Račková, fl/J. Šimonovič, rec/Detský a mládežnícky spevácky zbor SRo/J. Rychlá), *Prelúdium toccata a fúga** (99, Animae Trio)
Krák, Egon: *Panoptikum* (93, T.Gaál, pf), *Sonate en deux expressions caractéristiques* (95,J. Slávik, vc/D.Rusó, pf); *Sonate en deux expressions caractéristique francaises* (97, Ensemble 2e2m), *Lettre de mon moulin* * (99, Intervalles/D.Benčová, gui/A.Rusnák, vbf)
Krauze, Zygmunt: *Voices for ensemble* (91, AGON), *Arabesque* (97, ŠKO Žilina / J. Powolny /

Z. Krauze, pf), *Stone Music* (99, Z. Krauze), *Gloves Music* (99, Z. Krauze), *Quatuor pour la Naissance* (97, Opera aperta), *Koncert pre klavír a orchester č.1* (01, SOSR/R. Rewakowicz, dir./Z. Krauze, p)

Křenek, Ernst: *Tape and Double* (01, E. Škutová-M. Škuta, p/mg. pás)

Kubička, Víťazoslav: *Vlci* op. 118 (97, Bratislavské klarinetové kvarteto)

Kulenty, Hana: *E for E* (93, E.Chojnacka, cemb)

Kupkovič, Ladislav: *Mäso kríža* (91, Krakowska grupa perkusyjna), „...." (91, Moyzesovo kvarteto), *Sláčikové kvarteto A dur* (91, Moyzesovo kvarteto), *Malá rokoková symfónia B dur** (93, SKO/B.Warchal)

Kurtág, György: *Hry-výber* (91, M.Kurtág, pf), *Zlomky J. Attilu* (91, A.Csengery, sopr), *Znamenia/Signs* (91, J.Fehérváry), Hommage à J.S.B. (91), *Hommage to John Cage*; *Pilinszky János*: *Gerard de Nerval* op.5b; *Ligatura-Message to Frances-Marie* op. 31b (95, F.-M.Uitti, vc); *Hommage ŕ R.Sch.* op.15d (95, Componensemble; 97, Opera aperta), *Capriccio* (99, C.Klenyán, clb), *Hozzám már hütlen lettek a szavak* (99, C.Klenyán, clb), *Tre pezzi per clarinetto e cimbalom* (99, C.Klenyán, cl/E.Ginzery, cimbal), *Tre altre pezzi per clarinetto e cimbalom* (99, C.Klenyán, cl/E.Ginzery, cimbal), *Splinters/Triesky* (99, E.Ginzery, cimbal), *Sedem piesní* (99, A.Csereklyei, sopr/E.Ginzery, cimbal), *Officium breve in memoriam Andreae Szervánszky* (99, Moyzesovo kvarteto), *Egy tély alkony emlekere* (01, N. Higano, s/E.Ginzery,cimbal/F. Török, vn)

Kutavičius, Bronius: *Anno cum tettigonia-2.sláčikové kvarteto* (93, Sliezske kvarteto)

Kühnl, Claus: „...*im horizont hätten fahnen zu stehen* (91, B.Sitzius, pf)

Lachenmann, Helmut: *Dal niente -Interieur III* (97, Collegium pre súčasnú hudbu), *Pression* (01, E. Prochác)

Liddle, Elizabeth: *Whale Rant* (95, Hilliard Ensemble)

Ligeti, György: *Capriccio č.1, Capriccio č.2-Invention, Musica ricercata, Etudes pour piano* (91, P.-L.Aimard, pf), *Lontano* (91, SF/W.Michniewski), *Tri ranné piesne* (91, A.Csengery, sopr), *Éjszaka, Reggel* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Hungarian Rock* (93, E.Chojnacka, cemb), *2.sláčikové kvarteto* (95, Arditti String Quartet), *Monument-Selbstporträt-Bewegung* (95, D.Rusó, pf/E.Škutová-Slaničková, pf; 97, M. Škuta, pf/E.Škutová-Slaničková, pf), *Trio* (95, Ensemble Wiener Collage), *3 bagately - č. 2* (97, Z. Krauze, pf)

Logothetis, Anestis: *Styx* (93, Agon/P.Kofroň)

Lombardi, Luca: *Essay* (01, A. Gabryś, cb)

Loudová, Ivana: *Canto amoroso* (97, J. Slávik, vc)

Lutosławski, Witold: *Koncert pre klavír a orchester* (91, SF/W.Michniewski/E.Poblocka, pf), *Dve klavírne etudy* (93, E.Škutová-Slaničková, pf), *Variácie na Paganiniho tému* (93, A.Solárik, P.Pažický, pf), *Sláčikové kvarteto* (93, Sliezske kvarteto), *Epitaph* (93, J.Ďurdina, ob/O.Šebesta, pf), *Grave* (93,J.Lupták, vc/E.Škutová-Slaničková, pf), *Sacherovská variácia* (93, L.Lupták, vc), *Partita* (93, J.Rissin, vn/ O.Rissin-Morenova, pf), *4.symfónia* (95, SF/P.Keuschnig), *Melodie ludowe* - 2 skladby (97, Z. Krauze, pf)

Lützow-Holm, Ole: *Contour* (01, Ensemble SurPlus)

Mahler, Gustav: *Kvarteto a mol* (99, Opera aperta)

Machajdík, Peter: *logo** (95, EA, detská trúbka), *Wrieskalotkipaoxq* (01, Arte Quartett)

Mâche, Francois-Bernard: *Nuit blanche* (91, EA), *Korwar* (93, E.Chojnacka, cemb), *Trois chants sacrés*; *Figures*; *Phénix*; *Aulodie* (95, Ensemble Accroche Note)

MacMillian, James: *Three Dawn Rituals* (01, Mondschein Ensemble)

Malovec, Jozef: *Poéma pre sólové husle* (91, P.Michalica, vn), *Ortogenezis* (91, EA), *Avvenimento ricercado* (93, Trávníčkovo kvarteto/Bereníkovo kvarteto/Nové slovenské kvinteto), *Hudba pre bas a komorný orchester* (95, ŠKO Žilina/L. Svárovský/J.Galla, bas)

Malovec, Pavol: *Invocazione II.* (95, J. Čižmarovič , vn)

Man, Roderik de: *Écoute, Écoute* (01, H. Sparnaay, bcl/mg. pás)

Manoury, Philippe: *Jupiter* pre fl a elektr (93, Clara Novak, fl/X.Chabot, réžia,IRCAM)

Mansurian, Tigran: *Koncert č.3 pre violončelo a 13 dychových nástrojov* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon/ K.Georgian, vc)

Marez Oyens, Tera de: *Nam San* (93, W.Konink, marimba)

Marthinsen, Niels: *A Bright Kind of High* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)

Martin, Frank: *Die Weise von Liebe und Tod* (01, SOSR/R. Rewakowicz, dir./B. Balleys, mezzo)

Martinček, Dušan: *Coextistences** (95, Ensemble Wiener Collage)
Martynov, Vladimir: *Partita* (93, T.Grindenko, vn)
Mashayekhi, Nader: *mise en sccne* (97, Ensemble Wien 2001)
Matej, Daniel: *Musica aeterna* (93, VENI ensemble/T.Battista), *Make love not art** (95, VENI ensemble/A.Popovič), *Rock Me, Baby! No.1 (in the style of old masters)** (95, VENI ensemble/A.Popovič), *(Three) Songs & Refrains** (95, Hilliard Ensemble), *Wenn wir in höchsten Nöten sein...* * (99, Opera aperta), *Machaut (after Ma fin est mon commentcement by Guillaume de Machaut)*,(01, Krakowska grupa perkusyjna)
Mayzumi, Toshiro: *Bunraku* (93, K.Georgian, vc)
McKay, Deirdre: *through still pollen* (99, Concorde)
Medek, Ivo: *Zlomený kríž/* 1.časť (91, DAMA DAMA/synt/ M.Vašek, pf)
Meis, Susanne: *Orthopädische Lieder* (99)
Mellnäs, Arne: *Intimate Games* (99, ŠKO Žilina/J. Powolny)
Mence, Selga: *The Songs* (01, E. Škutová-M. Škuta, 2 pns)
Mengjiqi, Mehdi: *Valle* (91, Krakowska grupa perkusyjna), *Shota* (01, Krakowska grupa perkusyjna)
Messiaen, Olivier: *Réveil des oiseau* (91, SOSRo/M.Bamert/ P.Crossley, pf), *Quatuor pour la fin du temps* (91, Quaderni Perugini), *Un sourire* (93, SF Brno/A.Tamayo), *Visions de l'Amen* (95, D.Rusó, pf/E. Škutová-Slaničková, pf), *Cantéyodjaya* - 3 fragmenty (99, Z. Krauze, pf)
Mettraux, Laurent: *Trio pre husle, violončelo a klavír** (99, Animae Trio)
Mihalič, Alexander: *Composition* (91, EA), *Ce 7** (93, Trio Salomé), *Fractals* (95, EA), *Phaestos Disk A II** (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Miki, Minoru: *Marimba Spirituals* (01, Krakowska grupa perkusyjna)
Milučký, Marián: *Implantácie* (97, študenti VŠMU)
Moller Pedersen, Gunnar: *Periphery* (99, Paul Terracini, tr)
Monk, Meredith: *Phantom Waltz* (93, Double Edge)
Moody, Ivan: *Canticum canticorum II* (95, Hilliard Ensemble)
Mosolov, Alexandr: *Dve prelúdiá* (93, A.Malkus, pf)
Müller-Weinberg, Achim: *Elégia pre sólové husle* (91, P. Michalica, vn); *Sláčikové kvarteto č. 3* (97, Moyzesovo kvarteto)
Münz, Harald: *Parkfiguren* (99)
Nancarrow, Conlon: *3. sláčikové kvarteto: Kánon 3-4-5-6* (95, Arditti String Quartet)
Neuwirth, Olga: *Spleen* (97 E. Molinari, bcl)
Nishimura, Akira: *Keczak* (01, Krakowska grupa perkusyjna)
Nono, Luigi: *La fabbrica illuminata* (91, AGON), *Con Luigi Dallapiccola* (91, Krakowska grupa perkusyjna)
Nørgård, Per: *Hanne Meltling, Tortoise Tango* (99, Storstrøms Kammerensemble)
Numan, Toek: *Pavane Lachrimae* (01, H. Sparnaay, bcl/S. Sparnaay, org)
Nussbaumer, Georg: *AnArmonica* (97, Ensemble Wien 2001)
Nyman, Michael: *Koncert pre čembalo a sláčikový orchester* (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir.)
Ohana, Maurice: *Trois Contes de l'Honorable Fleur* (97, Ensemble 2e2m)
Onna, Peter van: *Momentum* (01, H. Sparnaay, bcl)
Orbán, György: *Duo č.2* (91)
O'Leary, Jane: *Into the Wordless* (99, Concorde)
Parík Ivan: *Piesne o padajúcom lístí* (91, B.Sitzius, pf), *Sonata-Canon* pre vc a mg (91), *Hudba pre Miloša Urbáska* (93, Sliezske kvarteto), *Listy* (95, I.Černecká, pf); *Dve árie na fragmenty textu Stabat Mater* (97, J. Pastorková, sopr/L. Marcinger, pf), *Missa Brevis** (01, Moyzesovo kvarteto/Voci Festose)
Parsch, Arnošt: *Květy* (91), *Kresby* (95, Sonata a tre)
Pärt, Arvo: *Berliner Messe* (93, Collegium iuvenae Posoniensis/ Finnish Radio Chamber Choir/ E.-O.Söderström), *Magnificat* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Summa; And one of the Pharisees...*(95, Hilliard Ensemble), *Festina Lente* (95, ŠKO Žilina/ L.Svárovský); *Te Deum* (97, Komorní sólisti Bratislava, Camerata Bratislava/J. Rozehnal), *Trisagion* (01, Komorný sólisti Bratislava/ A. Popovič), *...which was the son of...* (01, Camerata Bratislava/ J. Rozehnal), *Orient & Occident* (01, Komorní sólisti Bratislava/ A. Popovič), *The Woman with the Alabaster Box* (01, Camerata Bratislava/ J. Rozehnal), *Tribute to Ceasar* (01, Camerata

Bratislava/ J. Rozehnal), *Cecilia, vergina romana* (01, Komorní sólisti Bratislava, Camerata Bratislava, A. Popovič),

Peitsalo, Peter: *Tri básne na Williama Blakea* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström)

Penderecki, Krzysztof: *Credo* (99, SF/Krakovský filharmonický zbor/Bratislavský chlapčenský zbor/K.Penderecki, dir./A.Kohútková, sopr/J.Valášková, sopr/M.Beňačková, alt/A.Zdunikowski, ten/R.Żukowski, bas)

Piaček, Marek: *Flauto dolce '91* (91, EA/M.Piaček, fl), *Melodies and Rhythms for Shoko and Hidemi* (93, M.Piaček, fl/ K.Seidmann, pf), *Ešte viac čarovných okamihov** (95, Bakalárske dychové trio), *Učiteľka očami detí* (95, VENI ensemble/A.Popovič), *Jar prišla...* (99, R.Šašina, cb/D.Šašinová, pf)

Piazzolla, Astor: *Histoire du tango Nr. 1-3* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.), *Koncert pre bandoneón, sláčikový orchester a bicie nástroje* (01, B. Lenko, bandoneón/ ŠKO Žilina/ L. Svárovský)

Piňos, Alois: *Euforie* (91, DAMA DAMA/M.Vašek, pf/ D.Forró, synt/L.Couralová, vc)

Podprocký, Jozef: *Dve chorálové meditácie* (99, J.Klein, cl)

Pospíšil, Juraj: *2. klavírne trio* (91, Hummelovo trio), *Malá suita pre trúbku in B a klavír* op. 54* (95, T.Svitek, tr/ V.Kelly, pf)

Psathas, Ioannis John: *Zeal**-výber (93, Double Edge)

Pudlák, Miroslav: *The Last Word** (93, Trio Salomé), *Drobné radosti* (01, Mondschein Ensemble)

Radak, Xenia: *7-9-11* (97, Acezantez)

Rasmussen, Sunleif: *Sunshine and Shadows* (01, Moyzesovo kvarteto)

Rautavaara, Einojuhani: *Credo* op.63 (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström)

Reich, Steve: *Drumming* (91, Krakowska grupa perkusyjna); *Piano Phase* (97, M. Škuta, pf/E. Škutová-Slaničková, pf)

Reudenbach, Michael: *Standlinien 1,2,3* (95, Ch.M.Moosmann, org)

Rihm, Wolfgang: *Hölderlin-Fragmente* (91, S.v.Osten, sopr), *Sláčikové kvarteto č. 9* (01, Moyzesovo kvarteto)

Riley, Terry: *Chanting the Light of Foresight* (01, Arte Quartett)

Ropek, Jiří: *Partita „Adoro te devote"* (97, J.Kalfus, org)

Rosing-Schow, Niels: *Granito y Arco Iris* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)

Rudolf, Róbert: *Scar* (95, EA), *Hamro for 4* (01, Arte Quartett)

Rzewski, Frederic: *Lost and Found* (93, W.Konink, perc), *Coming Together* (97, Ensemble Musica temporale/A. Mounk/S. v. Osten, sopr); *The Road* (97, D. Vandewalle, pf)

Saariaho, Kaija: *Suomenkielinen Sekakuorokappale* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Laconisme de l'aile* (95, X.Chabot, fl), *Noa-Noa* (95, X.Chabot, fl/el.zariadenie)

Sakač, Branimir: *Barasou* (97, Acezantez)

Salva, Tadeáš: *Balada pre sólové violončelo* (91), *Slovenské concerto grosso č.I/b* (93, Trávníčkovo kvarteto/ Cappella Istropolitana), *Balada* (95, EA), *Sedem kresieb* (97, ŠKO/J. Powolny)

Sandström, Sven-David: *Spring Music* (99, Kroumata Ensemble)

Sári, József: *Five sound models* (95, Componensemble)

Sáry, László: *Magnificat* (91, A.Csengery, sopr.), *Hommage à Philip Glass* (01, E. Prochác)

Scelsi, Giacinto: *Olebö* (91, S.v.Osten, sopr/AGON), *Tri štúdie* (91 Quaderni Perugini), *Suita č.10 „KA"* (93, M.Schroeder, pf), *Ygghur* (95, F.-M.Uitti, vc), *3.sláčikové kvarteto* (95, Arditti String Quartet); *I presagi* (97, Agon Orchestra/J. Wyttenbach); *Anahit* (97, Agon Orchestra/J. Wyttenbach/C. Fournier, vn); *Yamaon* (97, Agon Orchestra/J. Wyttenbach/J. Schmidt, bas), *Ko-Lho* (99, B.Wystraete, fl/A.Marschutz, cl) *Quattro pezzi su una sola nota* (Agon Orchestra/J. Wyttenbach), *C'est bien la nuit* (01, A. Gabryś, cb)

Sciarrino, Salvatore: *Centauro marino* (99, Opera aperta)

Seidmann, Kristian: *Komorná hudba* (93, Ensemble Zerocento)

Serei, Zsolt: *Seven minutes for twenty years* (95, Componensemble)

Semerák, Oldřich: *Prelude, Chorale and Fugue* (97, J. Kalfus, org)

Schnebel, Dieter: *Lieder ohne Worte* (99)

Schnittke, Alfred: *Sonáta pre violončelo a klavír* (91, E.Prochác, vc/M.Pivka, pf), *Pianissimo* (91, SOSRo/ M.Bamert), *4.koncert pre husle a orchester* (93, SF/ A.Borejko/T.Grindenko, vn), *2.sonáta (Quasi una sonata)* (93, T.Grindenko, vn/A.Malkus, pf), *Malé tragédie* - verzia pre súbor sólistov J. Kasparov (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A. Vinogradov), *Sonáta pre husle a komorný orchester* (95, ŠKO Žilina/L.Svárovský/ J.Čižmarovič, vn), *Klavírne kvarteto* (99, Opera aperta), *Triová sonáta* (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir.), *Koncert pre violončelo a orchester č. 1* (99, SOSR/R.Stankovský, dir./J.Bárta, vc)

Schönberg, Arnold: *Begleitungsmusik zu einer Lichtspielszene* (91, SOSRo/M.Bamert)

Schumann, Robert: *Märchenerzählungen* op. 132 (97, Opera aperta)

Schweinitz, Wolfgang von: *Sehr kleiner Drachen* (99)

Siegel, Wayne: *Concerto for Trumpet and ensemble „Millenium Café"* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)

Sikora, Elzbieta: *On the Line* (93, F.Lynch, sopr/A.Burges, zvuk.inž.)

Silvestrov, Valentin: *Dedikácia pre husle a orchester* (97, SF/P. Keuschnig/I. Pristašová, vn), *Serenáda* (99, Ľvovskí virtuózi)

Singier, Jean-Marc: *Apendice* (93, Trio Salomé)

Sixta, Jozef: *2.sláčikové kvarteto* (91, Moyzesovo kvarteto), *Kvarteto pre 4 flauty* (91, Flauti di Bratislava), *Piano-Sonata* (93, M.Schroeder, pf), *Variácie pre 13 nástrojov* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon); *2. symfónia** (97, SF/P. Keuschnig)

Sluka, Luboš: *Via del silenzio* (97, J.Kalfus, org)

Smolka, Martin: *Půjčovna ricercarů* (93, Agon/P.Kofroň)

Spassov, Bojidar: *Ode* (99, J.Lupták, vc), *Fiato continuo* I (99, T.Janošík, fl/mg. pás), *Wasserfälle* (99, M.Škuta, pf), *Asylphonia* (99, EA/T.Waliczky, počítačová animácia)

Staar, René: *Gemini A1, A5*, A7** (95, Ensemble Wiener Collage), *The Fortunes of War* – Scéna z opery *Da Capo al Capone* (01, Ensemble Wiener Collage)

Steinecker, Anton: *Notturno* (97, študenti VŠMU)

Stockhausen, Karlheinz: *Harlequin*; *Tierkreis* (93, Moving Music Theatre/I.Stuart, cl,tanec/ F.Best, sopr,tanec/ P.Alvares, pf), *Klavierstück IX* - začiatok (99, Z. Krauze, pf)

Szeghy, Iris: *De profundis* (93, M.Beňačková,mezzosopr./ J.Ďurdina, ob/P.Selecký, vl), *Svätojánske mystérium* (95, DAMA DAMA), *Oratio et gratias actio pro sanitate matris meae** (95, Hilliard Ensemble); In between (97, Ensemble 2e2m), *Ha meghalok** (99, Percussion Plus), *Psalm* (99, B.Griffith, spev), *Ave Maria* (99, B.Griffith, spev/A.Lakatoš, vl/J.Lupták, vc/R.Šašina, cb), *Preludio e danza* (01, H. Sparnaay, bcl), *Musica folclorica (Hommage à Bartók)* (01, Ensemble SurPlus)

Szemzö, Tibor: *Čajka - chorálová variácia č. 2* (97, Moyzesovo kvarteto)

Szokolay, Sándor: *Due motetti* (91, Slovenský komorný zbor/ P.Procházka)

Szöllösy, András: *Fragmenty pre mezzosoprán, flautu a violu* (91, A.Csengery, sopr/ Z.Gyöngyösi, fl/ J.Fehérváry, vl), *Elegy* (95, Componensemble)

Szymanski, Pawel: *Bagatela pre A.W.** (95, Ensemble Wiener Collage)

Ščetinskij, Alexander: *Tvárou k hviezde* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov); *Slovo kazateľa* (97, Moyzesovo kvarteto/N. Higano, sopr)

Šimai, Pavol: *Sen a ráno* (91, Slovenský komorný zbor/ P.Procházka), *Laetitia recognitionis** (95, Moyzesove kvarteto), *Škuľaví svedkovia* (99, Percussion Plus)

Šimandl, Karel: *Modlitby* (95, DAMA DAMA)

Šostakovič, Dmitrij: *Antiformalističeskij rajok* (91)

Štědroň, Miloš: *Kondukty a moteta* (91, Due Boemi)

Takemitsu, Toru: *Les yeux clos* (91, B.Sitzius, pf), *Nostalghia* (95, ŠKO Žilina/ L.Svárovský/ J.Čižmarovič, vn), *Rain-Tree* (99, Kroumata Ensemble), *How slow the Wind* (01, ŠKO Žilina/ L. Svárovský)

Tavener, John: *The Last Sleep of the Virgin* (95, Moyzesovo kvarteto)

Tenney, James: *Chromatic Canon* (93, Double Edge), *Quiet Fan for Erik Satie* (93, VENI ensemble/T.Battista)

Tómasson, Haukur: *Quartet II* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)

Tormis, Veljo: *Kullervo's message*; *Orja palk* (95, Hilliard Ensemble)

Tüur, Erkki-Sven: *Requiem* (97, Bratislavskí komorní sólisti, Camerata Bratislava/J. Rozehnal)

Tyranny, „Blue" Gene: *The De-Certified Highway of Dreams* (93, Double Edge)
Uitti, Frances-Marie: *Ricercar* (95, F.-M.Uitti, vc)
Urbanner, Erich: *Quasi una Fantasia** (95, Ensemble Wiener Collage)
Ustvoľskaja, Galina: *12 prelúdií; 5. klavírna sonáta* (93, M.Schroeder, pf), *Sonáta pre husle a klavír; Duo pre husle a klavír* (93, J.Rissin,vn/O.Rissin-Morenova,pf)
Vajo, Juraj: *Bez názvu pre 3 dychové nástroje* (97, študenti VŠMU)
Varèse, Edgard: *Densité 21,5* (99, B.Wystraete, fl)
Vidovszky, László: *Soft errors* (95, Componensemble)
Viñao, Alejandro: *Chant d'Ailleurs; Borges y el Espejo* (93, F.Lynch,sopr/A.Burges, zvuk.inž.); *Trojkoncert* (93, Trio Salomé)
Volans, Kevin: *Leaping Dance* (95, D. Rusó, pf/ E. Škutová-Slaničková, pf)
Vostřák, Zbyněk: *Maharasvátí* (91, Agon)
Vustin, Alexander: *Hudba pre 10* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A. Vinogradov)
Wallin, Rolf: *Stonewave* (99, Kroumata Ensemble)
Webern, Anton: *Päť častí pre sláčikové kvarteto* op.5 (91, Moyzesovo kvarteto, *Variácie* op. 27 - 2 fragmenty (97, Z. Krauze, pf)
Weir, Judith: *King Harald's Saga* (93, F.Lynch, sopr/A.Burges, zvuk.inž.)
Wolff, Christian: *Bratislava** (95, VENI ensemble/A. Popovič), *Eisler Ensemble Piece* (99, Opera aperta)
Wüthrich-Mathez, Hans: *Weinenarie* (95, B. Griffith, sopr)
Wysocki, Zdzislaw: *Etudy pre komorný súbor-III-VI** (95, Ensemble Wiener Collage)
Wystraete, Bernard: *Vacilacao e danca* (99, Intervalles)
Xenakis, Iannis: *Dikhthas* (93, T.Grindenko, vn/A.Malkus, pf), *Jonchaies* (93, SF Brno/ A.Tamayo), *Naama* (93, E.Chojnacka, cemb), *Nuits* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Rebonds* (93, W.Konink, perc), *Tetora* (93, Sliezske kvarteto), *Kottos* (95, F.-M.Uitti, vc), *Tetras* (95, Arditti String Quartet), *Gmeeoorh* (95, Ch.M.Moosmann, org), *Theraps* (01, A. Gabryś, cb)
Xu Yi: *Tui pre kb a PC* (93, A.Viskup/X.Chabot, réžia, IRCAM)
Yuasa, Joji: *Bass Clarinet Solitude* (01, H. Sparnaay, bcl)
Yun, Isang: *Königliches Thema* (91, Quaderni Perugini), *Intermezzo* (93, K.Georgian, vc)
Zagar, Peter: *Stabat mater* (91, Slovenský komorný zbor/ P.Procházka), *Hudba k videu* (93, VENI ensemble/ T.Battista), *Štyri kusy pre sláčiky** (93, Mladí bratislavskí sólisti/D.Gazon), *Sláčikové kvarteto* (95, Moyzesovo kvarteto), *Blumentálsky tanec č. 2** (99, Opera aperta), *Blumentálsky tanec č. 1** (99, Percussion Plus), *Rondo pre violončelo a komorný orchester** (01, J. Lupták, vc/ ŠKO Žilina/ L. Svárovský)
Zach, Ján: *Krátka hudba* (93, I.Maršálek, vn/S.Sokol, pf)
Zeljenka, Ilja: *Polymetrická hudba, 2.klavírne kvinteto* (91); *Zariekania* (91, Moyzesovo kvarteto/M.Beňačková, alt); *3 monológy pre sólové violončelo* (91); *Sonáta pre husle a klavír* (93, P.Michalica, vn/T.Gaál, pf), *Rozmar; Sourire** (95, Ensemble Accroche Note); *Sonatína pre klavír** (97, D. Šašinová, pf); *Toccata** (97, M. Škuta, E. Škutová-Slaničková, pf); *Marecania* (97, Collegium pre súčasnú hudbu), *Prologo e Barbaro per pecussioni** (99, Kroumata Ensemble), *Sonáta pre klarinet a klavír* (99, M.Drlička, cl/E.Škutová, pf), *Concertino pre klavír a sláčikový orchester** (99, Ľvovskí virtuózi/M.Lapšanský, pf), *Sláčikové kvarteto č. 7* (01, Moyzesovo kvarteto)
Zemek, Pavel: *Chvála manželství* (91, J.Horák, clb/DAMA DAMA)
Zimmerlin, Alfred: *Raumspielsuite* (95, M. Schröder, git)
Zorn, John: *Carny* (97, D. Vandewalle, pf)
Zouhar, Vít: *Zdá se mi zato pokaždé...* (95, Sonata a tre)

* svetová premiéra

SKLADATELIA 2003

AGER Klaus s. 86
ANDRIESSEN Louis s. 46
BARTULIS Vidmantas s. 35
BENEŠ Juraj s. 71
BERIO Luciano s. 13
BOKES Vladimír s. 11
BURGR Ľubomír s. 34
CIENCIAŁA Wiesław s. 58
CORRETTE Michel s. 52
DEDIU Dan s. 87
DIMITROVA Tzveta s. 40
VAN DIJK Michiel s. 46
GARCIA Pablo s. 75
GÓRECKI Henryk Mikołaj s. 58
GUBAJDULINA Sofia s. 94, 97, 101-103, 111
HAKIM Naji s. 52
HASELBÖCK Lukas s. 39
HATRÍK Juraj s. 25
HESPOS Hans-Joachim s. 85
HUBER Nicolaus Anton s. 63
HYDE Joseph s. 80
JENEY Zoltán s. 85
IRŠAI Jevgenij s. 27
JANÁRČEKOVÁ Viera s. 69
JARRELL Michael s. 91
KMIŤOVÁ Jana s. 39
KOLKOVIČ Jozef s. 57
KOLMAN Peter s. 19
KOPELENT Marek s. 69
KOUNEVA Penka s. 52
LEJAVA Marian s. 33, 63
LIGETY György s. 19
LOCKLAIR Dan s. 52
LUTOSŁAWSKI Witold s. 12
MAŽULIS Rytis s. 34
McPHERSON Gordon s. 45
MILAKOVIĆ Boško s. 45
MIHALIČ Alexander s. 76
NORDIN Jesper s. 77
NØRGÅRD Per s. 21
PADDING Martijn s. 45
PAGH-PAAN Younghi s. 64
PAPANETZOVÁ Lucia s. 39
PARÍK Ivan s. 109
RANČIGAJ Ljubo s. 84
RESCH Gerald s. 40
RYBÁŘ Jan s. 39
SAARIAHO Kaija s. 78
SALAMON-ČEKOVSKÁ Ľubica s. 57
SCHUPP Sjeng s. 46
SIERRA Roberto s. 51
SLAVICKÝ Milan s. 85
SLONIMSKIJ Sergej s. 110
STEINECKER Anton s. 70
SUZUKI Kotoka s. 76
SZEGHY Iris s. 91
TIENSUU Jukka s. 19, 51
VAJO Juraj s. 25
WALTER Caspar Johannes s. 64
WEBERN Anton s. 33
WIELECKI Tadeusz s. 91
ZELJENKA Ilja s. 26

INTERPRETI 2003

ALBRECHTOVO KVARTETO s. 40
ALEXANDER Juraj s. 104
ANTALOVÁ Adriana s. 105
BAJUSZOVÁ Magdaléna s. 29, 40, 88
BAKOWSKI Krzysztof s. 95
BOŠKOVÁ Andrea s. 41
BUFFA Ivan s. 28, 40, 81
BYWALEC Szymon s. 60
ČERNAKOVIČ Branislav s. 41
DIMITROVA Tzveta s. 40
GÁL Andrej s. 28, 40
GAZON Daniel s. 22
GINZERY Enikő s. 72, 87
GRIBANOV Pjotr s. 111
GUBAJDULINA Sofia s. 99
HIGANO Nao s. 111
IRŠAI Jevgenij s. 27
KLEINOVÁ Katarína s. 104
KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA s. 22
KOZUB Matej s. 41
KVARTETO CORONA s. 72
LAKATOŠ Alexander s. 105
LASOŃ Aleksander s. 60
LUPTÁK Jozef s. 103
MARTIN Mihaela s. 111
MOYZESOVO KVARTETO s. 72
NAGY Zsolt s. 15
NOPPER Sylvia s. 95
OPERA APERTA s. 36
ORKEST DE VOLHARDING s. 47
ORKIESTRA MUZYKY NOWEJ s. 59
PAĽA Michal s. 29
PAPP Ladislav s. 95
PODHORANSKÝ Jozef s. 103
PREINFALK Gerald s. 36
PRISTAŠOVÁ Ivana s. 87
PROCHÁC Eugen s. 87, 103
RAJTER Adrian s. 99
RÁCZ Czaba s. 104
SCHLAGQUARTETT KÖLN s. 65
SLÁVIK Ján s. 36, 103
SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA s. 15
SVÁROVSKÝ Leoš s. 95
SYMFONICKÝ ORCHESTER SLOVENSKÉHO ROZHLASU s. 111
SYNERGY VOCALS s. 15
SZATHMÁRY Gabriel s. 81
ŠEBESTA Ronald s. 88
ŠESTÁK Peter s. 88
ŠIKULA Cyril s. 104
ŠKUTA Mikuláš s. 60, 88
ŠKUTOVÁ Eleonóra s. 96
ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA s. 95
ŠTREITOVÁ-POPELÁŘOVÁ Monika s. 28
UNA ANIMA s. 29
VARKONDOVÁ Karin s. 81
TIENSUU Jukka s. 19, 51
ZAJACOVÁ Kristína s. 104
ZWIEBEL Peter s. 28

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Michalská 10, 815 36 Bratislava 1
tel.: +421 (2) 5443 4003, 5920 4811, fax: +421 (2) 5443 0379
hc@hc.sk, www.hc.sk

Hudobné centrum je pracovisko pre hudobnú kultúru s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorého poslaním je podporovať slovenské hudobné umenie doma a v zahraničí.

The Music Centre Slovakia is a centre for music culture with nationwide activities. Its task is to promote the Slovak musical culture at home and abroad.

Oddelenie dokumentácie a informatiky
Department of Documentation and Information
tel.: +421 (2) 5920 4831–38, fax: +421 (2) 5920 4833, odi@hc.sk, www.hc.sk/odi

• spravuje a dopĺňa fonotéku, notový archív a videotéku slovenských a zahraničných skladateľov a buduje databázu informácií o súčasnej hudobnej kultúre
• *manages and completes a sound library, a musical archive and video library of Slovak and foreign composers, and creates a database of contemporary musical culture*

• záujemcom z radov odborníkov i hudbymilovnej verejnosti poskytuje prístup k archívom ako aj k periodickej a neperiodickej odbornej tlači v študovni pre verejnosť, tel.: (2) 5920 4837–38, studovna@hc.sk
• *gives experts and the music-loving public access to the archives, and makes accessible professional periodicals and non-periodical journals in the Public Music Study, tel.: (2) 5920 4837–38, studovna@hc.sk*

Oddelenie edičnej činnosti / *Publishing Department*
tel.: +421 (2) 5920 4841, fax: +421 (2) 5920 4842, slovedit@hc.sk, www.hc.sk/edicne

• vydáva noty a knihy o hudbe a časopis HUDOBNÝ ŽIVOT, ktorý prináša informácie o hudobnom živote na Slovensku a v zahraničí
tel.: +421 (2) 5920 4845–46, hudobnyzivot@hc.sk
• *publishes scores and books about music and the journal HUDOBNÝ ŽIVOT - with information about the music life in Slovakia and abroad*
Tel.: +421 (2) 5920 4845–46, hudobnyzivot@hc.sk

Oddelenie vonkajších vzťahov / *External Relations Department*
tel.: +421 (2) 5920 4821–27, fax: +421 (2) 5443 4561, ovv@hc.sk, exrelat@hc.sk

• organizuje vybrané medzinárodné hudobné festivaly, sprostredkováva koncerty slovenských a zahraničných umelcov doma a v zahraničí, propaguje slovenské hudobné umenie na Slovensku a v zahraničí
• *organizes selected international music festivals, concerts of Slovak and foreign artists in Slovakia and abroad, promotes Slovak music art in Slovakia and abroad.*

slovenská filharmónia

55. koncertná sezóna 2003/2004
Slovak Philharmonic- 55th Season 2003/2004

Ing. JOZEF TKÁČIK
generálny riaditeľ / *General Director*

JIŘÍ BĚLOHLÁVEK
umelecký riaditeľ / *Artistic Director*

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA
SLOVAK PHILHARMONIC

RASTISLAV ŠTÚR, TOMÁŠ HANUS
dirigenti / *conductors*

SLOVENSKÝ FILHARMONICKÝ ZBOR
SLOVAK PHILHARMONIK CHOIR
MARIÁN VACH
hlavný zbormajster / *Principal Choirmaster*

SLOVENSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER BOHDANA WARCHALA
BOHDAN WARCHAL SLOVAK CHAMBER ORCHESTRA
EVALD DANEL
umelecký vedúci / *Artistic Leader*

MUSICA AETERNA
PETER ZAJÍČEK
umelecký vedúci / *Artistic Leader*

MOYZESOVO KVARTETO
MOYZES QUARTETT
Stanislav Mucha, František Török, Alexander Lakatoš, Ján Slávik

HOSŤUJÚCI DIRIGENTI A ZBORMAJSTRI
GUEST CONDUCTORS AND CHOIRMASTERS
Petr Altrichter, Pavel Baxa, Harry Braser, Paul Colléaux, Peter Feranec, Mathias Foremny, Peter Gribanov, Friedrich Haider, Chihiro Hayashi, Ladislav Holásek, Hiroyuki Iwaki, James Judd, Blanka Juhaňáková, Július Karaba, Peter Keuschnig, Karol Kevický, Ondřej Kukal, Martin Majkút, Elena Matušová, Miloslav Oswald, Alain Paris, Pierre Dominique Ponnelle, David Porcelijn, Magdaléna Rovňáková, Leoš Svárovský, Ondrej Šaray, Elena Šarayová, Miroslav Šmíd, Juraj Valčuha, Vladimír Válek

SÓLISTI / *SOLOISTS*
Bogna Bartosz, Marta Beňačková, Alfredo Bernardini, Martina Bernášková, Nikolaj Borchev, Jakub Čižmarovič, Juraj Čižmarovič, Andrea Danková, Magdaléna Dianovská, Vladimír Doležal, Branislav Dugovič, Ladislav Fančovič, Jekaterina Frolova, Ivan Gajan, Enikö Ginzery, Peter Gulas, Martin Gurbaľ, Nao Higano, Robert Holota, Albert Hrubovčák, Nikolaj Kanišák, Ľudovít Kanta, Adrian Kohútková, Sergej Kopčák, Tibor Kováč, Miroslav Kultyšev, Ivan Kusnjer, Romelia Lichtenstein, Michal Lehotský, Václav Luks, Ľudovít Ludha, Monika Melcová, Natalia Melnik, Peter Mikuláš, Stefano Montanari, Ivan Moravec, Tomislav Nedelkovic-Baynov, Jana Pastorková, Peter Pažický, Eugen Prochác, Miroslav Rovenský, Andrea Rucli, Jitka Sapara-Fischerová, Victor Savaley, Jan Simon, Aleš Solárik, Richard Sporka, Michal Sťahel, Rastislav Suchán, Noriko Suzuki, Gabriel Szathmáry, Róbert Šebesta, Hana Štolfová-Bandová, Stanislav Šurin, Gilles Thomé, Katarína Turnerová, Marián Varga, Daniela Varínska, Viktória Verbovská, Peter Zajíček, Kamila Zajíčková, Ivan Ženatý

PREDAJ VSTUPENIEK / *TICKETS*
Pokladnica SF (Reduta - vestibul) / *Box-office*
Palackého 2, Bratislava
Tel./ *Phone*: +421 2 544 333 51 kl. 233
Pondelok - piatok 13.00 - 19.00 h (okrem stredy)
streda 8.00 - 14.00 h
Monday - Friday 1.00 - 7.00 p.m. (except Wednesdays)
Wednesday 8.00 a.m. - 2.00 p.m.

Slovenská filharmónia / *Slovak Philharmonic*
Medená 3, 816 01 Bratislava
Tel./ *Phone*: +421 2 544 333 51, Fax.: +421 2 544 359 56
e-mail: filharmonia@filharmonia.sk
www.filharmonia.sk

slovenská filharmónia

SLOVENSKÝ ROZHLAS

INSTYTUT POLSKI
POLSKÝ INŠTITÚT

PRO HELVETIA
Schweizer Kulturstiftung

GOETHE-INSTITUT

A Magyar Köztársaság Kulturális Intézete
Kultúrny inštitút Maďarskej republiky

nadácia centrum súčasného umenia

ZVÄZ SLOVENSKÝCH KULTÚRNYCH A SOCIÁLNYCH ZARIADENÍ SLOVENSKA

ISCM
SLOVAK SECTION
MEDZINÁRODNÁ SPOLOČNOSŤ PRE SÚČASNÚ HUDBU
INTERNATIONAL SOCIETY FOR CONTEMPORARY MUSIC

3sat

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

EXS
EXPERIMENTAL STUDIO
SLOVAK RADIO

ZDRUŽENIE PODNIKATELOV SLOVENSKA
ENTREPRENEUR ASSOCIATION OF SLOVAKIA

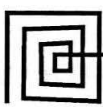

ČESKÉ CENTRUM

CECM centre for electroacoustic and computer music bratislava

LATVIJAS MUZIKAS INFORMACIJAS CENTRS

Radisson SAS
CARLTON HOTEL

DIVADLO ASTORKA
KORZO '90

HLAVNÉ MESTO SR
BRATISLAVA

STORCK® *Part of Your World®*

Hudobný život

Časopis pre klasickú hudbu, jazz, world music

INFORMUJE
o najdôležitejších udalostiach zo všetkých oblastí hudobného života na Slovensku a v zahraničí

KRITICKY REFLEKTUJE
premiéry na koncertných pódiách a v hudobných divadlách doma a v zahraničí

OBOZNAMUJE
verejnosť s profilmi mladých slovenských hudobných umelcov

Každý mesiac uverejňuje
ROZHOVOR
s významnou osobnosťou domáceho či zahraničného hudobného života

V dlhodobých
SERIÁLOCH
uverejňuje významné štúdie z oblasti dejín slovenskej hudby, Opery SND, z histórie jazzu, o problematike world music atď.

RECENZUJE
CD a knihy z oblasti hudby

PONÚKA
prehľad najdôležitejších hudobných podujatí

Pravidelne vypisuje
SÚŤAŽ
s atraktívnymi cenami

Ponúka bezplatnú čitateľskú
BURZU hudobného tovaru
a platenú
INZERCIU

Čítajte a rozširujte
HUDOBNÝ ŽIVOT

Objednávky zasielajte na adresu redakcie
HUDOBNÝ ŽIVOT
Michalská 10
815 36 Bratislava
Tel./Fax: 02/5920 4842, 5920 4843
E-mail: hudobnyzivot@hc.sk

DÔLEŽITÉ ADRESY

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA - Koncertná sieň
Palackého 2

MOYZESOVA SIEŇ
Vajanského nábrežie 12

SLOVENSKÝ ROZHLAS - Malé koncertné štúdio / Veľké koncertné štúdio / Komorné štúdio
Mýtna 1

MIRBACHOV PALÁC
Františkánske námestie 11

ZRKADLOVÁ SIEŇ PRIMACIÁLNEHO PALÁCA
Primaciálne námestie

PÁLFFYHO PALÁC
Zámocká 47

DIVADLO ASTORKA KORZO'90
Námestie SNP 33

KONZULTAČNO-INFORMAČNÉ CENTRUM ENERGETIKY
Konventná 9

HUDOBNÁ A TANEČNÁ FAKULTA VŠMU
Zochova 1

HUDOBNÉ CENTRUM
Michalská 10

PREDAJ VSTUPENIEK (od 1.11.2003)

• www.ticketportal.sk

• v sieti predajní ticketportal

• Hudobné centrum
Michalská 10, 815 36 Bratislava
tel: + 421 2 5920 4837
pondelok – piatok 13.00–17.00 hod.

• hodinu pred začiatkom koncertu v mieste jeho konania

ticket@portal
vstupenky na dosah
www.ticketportal.sk
02 / 52 93 33 23

INFORMÁCIE
www.hc.sk, tel.: + 421 2 5920 4837

Editori ďakujú všetkým autorom, interpretom a vydavateľstvám za poskytnutie biografických údajov, komentárov k skladbám a ďalších potrebných informácií.

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená!

Programový bulletin medzinárodného festivalu súčasnej hudby Melos-Étos 2003
Vydalo Hudobné centrum – medzinárodný festival súčasnej hudby Melos-Étos
Redakcia: Peter Motyčka
Redakčná spolupráca: Silvia Zvarová, Vladimír Zvara
Autor plagátu (reprodukcia na obálke): Matej Krén - PCestopisy, 3. 2. 2002
Layout a tlač: Orman, s.r.o.

ISBN 80-88884-44-6

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Mediálni partneri:

markíza
TELEVÍZIA

DENNÍK
SME

ISBN 80-88884-44-6

9 788088 884446